

ECITABU CIRHANZI CA SAMWELI Enshokolezi

Mîra mîra omu Bibliya y'ecihabraniya (Îshe w'ebitabu), ecitabu ca Samweli câli ciguma conênè. Ebitabu bibirhi byaganira kurhi Obwâmi bwarhangiraga omu Israheli, kuhika oku buzinda bw'obwâmi bwa Daudi.*

Omuganîzi akolêsize ebi abandânaga omu bitabu byankalangelirwa omu bya mîra. Kanji kanji akagibandana nkengêro ibirhi omu byabîre mîra, naye akazizinyandika ntyo omu citabu câge. Ebyo abandânaga byarhuyeresire oku mashanja ga ngasi lubero lwa bene Israheli gakagigerêreza ngasi liguma kwalyo kwalyo mw'ezo nkengêro. Omu nkengêro z'e Bibliya, Israheli bwo Bwâmi bwa Lungwè hano igulu. Abâmi b'Israheli bali bimangizi ba Nyamuzinda. Ebyo bitabu biyêrekîne oku kuli kuzibu okuyimânika obwo Bwâmi. Saulu walishokolîre Daudi alekwa na Nyamubâho. Hôfi abâmi boshi bayimire ahâli ha Daudi, bagomîre Nyamubâho. Buzinda Nyamubâho abahira omu maboko g'abashombanyi bâbo, abakagira kuli kuli omu bujâ bw'e Babeli. Kurhenga obugeremwa bw'omulêbi Natani, abany'Israheli bakagilangâlira oku Lungwè abarhumira omucunguzi w'omw'iruli lya Daudi.*

Amalaganyo mahyâhya gaganîre kasharhu koshi eby'obwo bulêbi (Ebj 2, 30; 2 Kor 6, 18; Hbr

1, 5). Yezu ali w'omw'Iruli lya Daudi. Amango Abayahudi baderhaga mpu Yezu ye mwene Daudi, erhi bahamirize oku agwêrhe ecikono c'okubà Mucunguzi (Mat 9, 27).

EBIRI OMU CITABU CIRHANZI CA SAMWELI

1. Samweli: cigabi 1, 1—7, 17
2. Samweli na Saulu: cigabi 8, 1—15, 35
3. Saulu na Daudi: cigabi 16, 1—31, 13

I. Samweli Elkana arheremera e Silo

¹ Hali muntu muguma w'e Ramatayimi, omu birhondo by'e Efrayimu, izîno lyâge ye Elkana, mwene Yerohami, mwene Elihu, mwene Tohu, mwene Sufu, Muefrayimu.

² Aligwêrhe bakazi babirhi: muguma ye wali Ana, owundi erhi ye Penina, Penina aligwêrhe abâna, ci Ana yêhe arhalibagwêrhe.

³ Ngasi mwâka, Elkana akagirherema kurhenga omu lugo lwâbo, mpu agend'iharâmya, n'okurhûla Nyamuzinda, Mwâmi w'igulu lyoshi enterekêro e Silo. Aho habâga bâna babirhi ba Eli, Hofni na Pinehasi, bo bâli badâhwa ba Nyakasane.

⁴ Lusiku luguma, Elkana arhula enterekêro; aha mukâge Penina n'abâna bâge boshi ebigabi byâbo.

⁵ Ci kwône Ana ahâbwa bigabi bibirhi, bulya azigiraga Ana bwenêne, ciru akabà Nyakasane alimugumbize, kwarhuma arhaburha.

⁶ Naye owâbo akamuhà ebinioko lyo amuyîrha burhè bulya Nyamuzinda amugumbize.

⁷ Kwo byanakazig'ibà ntyo ngasi mwâka, erhi barheremeraga omu ka-Nyamuzinda emwa Nyakasane: owâbo akamuhà ebinioko, naye Ana akalaka n'okulakûla, akaleka okulya?

⁸ Ibà Elkana amudôsa erhi: «Bici birhuma omurhima gwâwe gubà burhè? K'arhali nie mukulu kulusha bâna ikumi?»

Omusengero gwa Ana

⁹ Erhi bayûsa okulya n'okusûza eyo Silo, Ana ayimanga. Naye Eli Mudâhwa Mukulu, ali-dahîre oku citumbi câge oku mulirango gw'aka-Nyamuzinda.

¹⁰ Omu burhè buyunjwîre emurhima gwâge, Ana akashenga Nyamubâho anavugumula emirenge minji.

¹¹ Alaganya Nyamubâho, erhi: Ewe Mwâmi w'igulu lyoshi, okalola omungo gwa mwambalikazi wâwe, onakengere, orhaciyibagiri mwambalikazi wâwe, omu kumushobôza omwânarhabana, ntyo nanamurherekêra Nyamubâho ensiku zoshi z'obuzîne bwâge, ciru n'olugembe lurhakagera okw'irhwe lyâge ciru n'eliguma.

¹² Ana akalalira okushenga, omu murhima gwâge, Nyamubâho oku ntyo. Eli akalolêreza oku akanwa kâge kadwîrhe kaderha burhahusa,

¹³ Ana akagiderhera omu murhima gwâge; akanwa kâge kakagiderha buzira kuhundûla, ciru Eli acîkebwa mpu alalusire.

¹⁴ Eli amubwîra erhi: «Endalwè yâwe mangaci yahwa? Kabulira kuli amamvu gâwe»,

15 Ana amushuza erhi: «Nanga arhali ntyo, waliha, niono ndi mukazi obabîre e murhima, ntanywiri mamvu nîsi erhi ngasi kantu kalalusa, ci kwônene ndwîrhe nadubulira omurhima gwâni embere za Nyakasane.

16 «Orhamanyaga mpu mwambalikazi wâwe ali mukazi mugalugalu: ebinakagiderha, kuhika buno, nabiderhaga erhi mungo na burhè bunene burhuma».

17 Ago mango Eli amushuza erhi: «Genda n'omurhûla, Nyamuzinda w'Israheli ayumvîrhîze omusengero gwâwe»

18 Naye amushuza, erhi: «Mwambalikazi wâwe ashobôle eyo nshôkano obwîne.» Oyo mugoli acîgendera emwâge, lêro naye alya, n'obusû bwâge burhaciri nk'embere.

Okuburhwa kwa Samweli

19 Bazûka lubungo bungo, baharâmya Nyakasane, bagaluka bahika emwâbo e Rama. Elkana abonana bona mukâge Ana. Naye Nyakasane amukengêra.

20 Erhi amango gâge gahika Ana abà izîmi, lyaburha murhabana, amuyîrika izîno lya Samweli, aderha erhi: bulya nalimusengera Nyakasane.

21 Erhi omwâka guhwa, ibà Elkana, haguma n'enyumpa yâge arherema mpu ajîrhûla en-terekêro ya ngasi mwâka, kwo na kuyûkiriza eciragâne câge.

22 Ana yêhe arharheremaga bulya amâderha erhi: «Ci omwâna arhacinena okuyonka. Hano

anena amonka lyo namurheremana, niene rhu-mumoleke Nyakasane anayôrheyo ensiku zoshi».

²³ Elkana amushuza erhi: «Ojire oku olonzize, olinde kuhika omulekêse amonka. Nyamubâho ayûkiriza akanwa kâge».

²⁴ Erhi ayûsimulekêsa okuyonka, Ana ahêka Samweli n'empanzi ya myâka isharhu, n'omulengo gw'enshâno n'entendere y'idivayi, abihêka omwo ka Nyamuzinda eyo Silo bon'oyo mwâna.

²⁵ Banacibâga erya mpanzi, n'omwâna ba-muhêkera Eli.

²⁶ Amubwîra, erhi: «Onyumve Yâgirwa! oku niolya mukazi waliyimanzi ahâla bunene zâwe, erhi ndwîrhe nashenga Nyamubâho.

²⁷ Ye mwâna nakagishenga okushobôla emwa Nyamubâho oyu ananshobôza omusengero gwâni.

²⁸ Nâni buno namarhûla Nyamubâho oyo mwâna: Ensiku zoshi z'obuzîne bwâge ayôrha mwa mbali wâge». Naye Eli aharâmya Nyamubâho.

2

Olwimbo lwa Ana

¹ Go mango Ana aderhaga ogu musengero:

«Omurhima gwâni gukuzize Nyakasane namanakubûla obuhashe bwâni erhi Nyakasane orhuma.

Lêro nâni namabumbûla akanwa embere z'abashombanyi bâni, bulya nsîmire okubà wamanyôkola

- ² Ntà mwimâna aka Nyamubâho, na ntà muntu oli nka ye, na nt'ibuye lizibu aka Nyamubâho.
- ³ Murhaciyûshûlaga okuderha ebinwa by'obucibonyi, murhacihîraga mwajacirana, bulya Nyakasane abà Nyamuzinda oyishi byoshi, ye yishi obuzirho by'ebijiro byoshi.
- ⁴ Omuherho gw'abacikunga oburhwâli gwavunisire, kwoki abarhajira burhwâli anabarhwâlihize.
- ⁵ Abacikung'iyigurha, bakola bajà balimya lyo babona ecibalya, n'abashalye barhacigwâsirwi okulimya ebiryo. Engumba yabusire kali nda oku nyalumburhamburha alungumarhirwa.
- ⁶ Nyakasane ye yîrha yena lamyà, ye yandalaliza omu kuzimu ye nakûla mwo.
- ⁷ Nyakasane ye kenya yena gaza. Ye bonya muguma nshonyi oku azikûla owundi.
- ⁸ Ye kûla omugalugalu omu katulo, n'omukenyi amukûle omu camvu, amudahaze omu ndêko y'abaluzi n'okumuhà entebe y'irenge; bulya ebikondo by'igulu binali bya Nyakasane, enyanya yabyo yo ayûbasire igulu.
- ⁹ Ye langa enshando z'abemêzi bâge, oku ahi-rigisa banyankolamaligo omu mwizimya, bulya omuntu arhankahasha okuhimana n'emisi yâge yône.
- ¹⁰ Abashombanyi ba Nyamuzinda bagendesibwa emihanda erhashingânana, Ow'enyanya abakankamira emalunga. Nyamubâho ye twîra amashanja goshi emmanja. Ye

wanahà Omwâmi ayimânikaga obuhashe;
n'okuhà omurhambo wâge olukengwa.»

¹¹ Elkana anacilikûla agaluka e Rama, ci omwâna yêhe ayôrha haguma na Eli mpu akakolera Nyamubâho. Bagala ba Eli

¹² Bene Eli byâli byâbi, birhakengaga Nyakasane.

¹³ Nêci barharhînyaga, barhanakengaga omwanya gw'ecikono c'abadâhwa nk'oku abantu balibarhegesirwe, bulya ngasi yêshi wahânaga entûlo nterekêro, mwambali w'omudâhwa akagiyisha afumbasire amango enyama ekola yadogoma, omushurhi gw'amîno asharhu.

¹⁴ N'okugudahiriza omu nyungu, nîsi erhi omu cungu, nîsi erhi omu lukalangiyo, n'ebi gulya mushurhi gwakalengeza, omudâhwa anacîhekerabyo. Kwo bakagijira ntyo ngasi muny'Israheli wajâga eyo Silo.

¹⁵ Ciru ankabâ barhali cisingônola olujimbi, mwambali w'omudâhwa erhi okwôla, akola ali, n'okubwîra owalirherekêra, erhi: «Mpà enyama y'okuyôkera omudâhwa, bulya arhakuyêmêrere enyama nyende, ci nyama mbishi yonene».

¹⁶ N'owarherekêraga akaderha mpu: «Rhang'olinde rhusingônole olujimbi ogaliyanka enyama nk'oku onalonzize, n'emisî».

¹⁷ Ecâha c'eyo mishebenge câli cinene omu masù ga Nyakasane bulya bakagigayaguza ebyarherekîrwe Nyakasane.

Samweli erhi ali e Silo

¹⁸ Samweli ali akola akakolera Nyamubâho; ali mwâna wayambalaga akanzo k'enondwê.

19 Nina akagimulukira ecishûli akagimulerhera ngasi mwâka, ngasi kurherema bône ibà, mpu barhûle enterekéro y'omwâka.

20 Eli akagigisha Elkana na mukâge, n'okubabwîra: «Nyamubâho akuhè iburha mwene oyu mugoli, libè lya kubahemba kw'obu buhirhi orhûzire Nyamubâho», go mango bakagishubira emwâbo.

21 Nyamubâho agashanira Ana, ashubiburha barhabana basharhu na banyere babirhi. Omwâna Samweli yêhe aj'ayushûkira omu masù ga Nyamubâho.

Bene Eli

22 Ciru ankabà Eli alikola mushosi bwenêne, kurharhumaga arhamanya ngasi kwoshi abagala bakagirhindibuzamwo bene Israheli boshi,

23 Akababwîra, erhi: «Bici birhuma mujira birya nakayumva boshi baderha?

24 “Ka nanga bâna bâni! emyanzi ndwîrhe nayumva erhali minjà”.

25 “Erhi omuntu ankahemukira owâbo, Lungwè yênene wankabatwîra olubanja, ci erhi anka-hemukira Nyamubâho yênene, indi wankamu-lagira?”» Ci kwônene barhayumvîrhizagya izù ly'Îshe, bulya Lungwè alihizire oku abarhumira ababayîrha*.

26 Omwâna Samweli yêhe aj'ayûshûka n'okuyinjiha embere za Nyamubâho. Eli amanyîsibwa oku enyumpa yâge yahanwa.

* 2:25 2, 25 Okufà kw'abâna ba Eli buli buhane bw'ebijiro byâbo bibi bônene bagendekeraga okujira n'amarhwîri gâbo maz-ibu, bacîhira omu bwôhere bubî n'obo balibacîkubagîrwe nka ntagengwa.

27 Mwambali wa Lungwè, muguma ayisha emwa Eli anamubwîra erhi: «Yumva oku Lungwè adesire erhi: “Kw’orhamanyiri oku nacimanyîsize enyumpa yinyu, amango bali e Mîsiri, bajà ba mwâmi Faraoni mwâmi w’e Mîsiri”.

28 “Nacîshozire sho omu milala y’Israheli mpu mujire mudâhwa wâni wakarheremera oku luhêro lwâni; akatumbûsa omugî gw’obukù, anakaziyambala ecishûli c’obudâhwa (efodi) embere zâni. Nahîre ab’enyumpa ya sho ngasi nterekêro y’abâna b’Israheli”.

29 “Bici bicirhumire okagayaguza entûlo, n’enterekêro namurhegesire okujirira omu Ndâro yâni. Na bici bicirhuma okâkenga bagala bâwe kundusha, bulya munacîtwêze n’enterekêro z’olubaga lwâni lw’Israheli”.

30 “Co cirhumire yumva obugeremwa bwa Nyamubâho, Lungwè w’Israheli, naliyôsire ndesire nti enyumpa yâwe n’eya sho, zigwâsirwe okuyumva ensiku zoshi. Ci buno, gwârhi Nyamubâho. Lêro buno ntakaciderha ntyo, bulya niene nie nkengêsa abankenga boshi, nabo abangayaguza kwo mbalola nka byâsi by’aha camvu”.

31 “Yumvagya: Ensiku ziyîruka nâtwâmwo okuboko kwâwe, n’obuhashe bw’enyumpa ya sho, kuhika habulikane omushosi omu nyumpa yâwe”.

32 “Orhangilolêreza minjà manganaci najirîre bene Israheli, ci kwônene omu mulala gwâwe mwohe, murhakabà mushosi ciru n’omuguma”.

33 “Ci kwônene nayôrha na muguma w’omu mulala gwâwe, hôfi n’oluhêro lwâni lyo amasù gâge gafà n’oluhenegè, n’iroho lyâge lihehûke,

ci kwônene banji b'omu mulala gwâwe bakâg'ifà banaciri omu myâka y'obusole".

³⁴ "N'ecimanyîso c'okûla wacîbonera oku bâna bâwe bombi, Hofni na Pinehasi: Bafà bombi lusiku luguma".

³⁵ "Nayîmika omudâhwa mwemêzi, owakakola nk'oku omurhima gwâni gukunda, na nk'oku muzigira, namuyubakira enyumpa erhakahuligana, naye yênene, akashokolera omushîgwa wâni".

³⁶ "Na ngasi wakasigala omu nyumpa yâwe ayishikafukama analambame, akola amusen-gera bujuma bulebe bwa magerha, nîsi erhi hyuntu hibega hisungunu anakamuyimbirira erhi: Mâshi nkusengîre ompire muli mukolo mulebe, gw'obudâhwa, lyo nkazibona ehihimbi hy'ehyuntu hy'okumakûza"».

3

Okuhamagalwa kwa Samweli

¹ Omwâna Samweli akazikolera Nyamubâho aha burhambi bwa Eli. Mw'a go mango Nyamuzinda arhalugigiderheza abantu, n'okubabonekera kwo hâhè; kurhali cirugè.

² Lêro lusiku luguma erhi Eli agwîshîre omu mwâge, bulya amasû gâge gali gakolaga gabà mazamba, arhacihashibona.

³ Agôla mango erhi n'akamole kaciyasire omu ka-Nyamuzinda naye Samweli erhi agwîshîre omu ka-Nyamuzinda aha burhambi bw'omucîmba gw'amalaganyo.

⁴ Aho Nyakasane ahamagala Samweli erhi: Samweli! Samweli!

⁵ Naye Samweli ayâkûza erhi: Karame, anacilibirhira emunda Eli ali, anaderha erhi: Niono ohamagîre. Eli amushuza erhi: Ntakuhamagiri, kanya ogwîshîre; Samweli ajigwîshira.

⁶ Ci Nyakasane ashubirira okuhamagala Samweli; Samweli akanya emunda Eli ali amubwîra erhi: Niono ohamagîre. Eli amushuza, erhi: Ntakuhamagiri mwâna galuka ojigwîshira.

⁷ Mw'agôla manga, Samweli arhali cimanya Nyamubâho, n'oluderho lwa Nyamubâho lurhal-isagimufulûlirwa.

⁸ Nyamubâho ashubihamagala Samweli obwa kasharhu, naye ayimuka ajâ emunda Eli ali erhi: Niono ohamagîre. Aho lêro Eli ayumva oku Nyamubâho odwîrhe ahamagala oyo mwâna.

⁹ Eli anacibwîra Samweli erhi: «Kanya oshubire oku ncingo, okaciyumva akuhamagala, onayâkûze erhi: “Ombwîre yâgirwa, bulya mwambali wâwe arhezire amarhwîri”. Samweli akanya ashubira aha ncingo yâge.

¹⁰ Oku bundi Nyamubâho ashubiyisha, ayêgera, ashubihamagala nka kulya kwa burhanzi erhi: Samweli! Samweli! Naye Samweli ashuza erhi: «Ombwîre Yâgirwa bulya mwambali wâwe arhezire amarhwîri».

¹¹ Oku bundi obwo anacibwîra Samweli, erhi: «Lolâ, nkubwîre oku nkola nagendijira akantu omu Israheli, kalya amarhwîri gombi ga ngasi yêshi gankayumva.

¹² Muli agôla mango, nanajirira Eli birya byoshi nanamubwîraga oku byahonera enyumpa yâge,

nanabirhôngêra nambiyukirize lwoshi.

¹³ Namubwîzire oku enyumpa yâge nayishiy-itwîra olubanja lukwânîne, oku câha yênene anamanyire.» Abâna bâge bakazirijacira Nyamuzinda arhanabahanaga.

¹⁴ Co cirhumire mpigira enyumpa ya Eli, oku ntamango ecâha c'enyumpa yâge cababalirwa, ciru akajira empongano, ciru akajira eyindi nterekêro.

¹⁵ Samweli akanya agendigwîshira kuhika bwaca. Erhi abâ amazûka, akanya ajiyigula enyumvi z'aka-Nyamuzinda. Samweli aliyôbohire okushambâlira Eli ebi anabwîragwa omu kubonekerwa.

¹⁶ Ci kwônene Eli ahamagala Samweli amubwîra erhi: «Mwâna wâni Samweli». Naye amushuza erhi: «Karama».

¹⁷ Eli anacimudôsa erhi: «Kanwa kaci anakubwîzire? Nkuhûnyire orhafulikaga. Lungwè akujire kubî, erhi wankacîshomya mpu wanfulika, cinwa ciguma mw'ebi akubwîraga».

¹⁸ Lêro Samweli amuganîrira ebi anabwîragwa byoshi buzira kufulika akantu. Eli anacimushuza, erhi: «Ye Nyamubâho, oku abwîne kuli kwinjà yênene akujirage.»

¹⁹ Samweli ajayûshûka erhi na Nyamubâho ali haguma naye, na ntà kanwa kâge ciru n'akaguma alesire karhogera okw'idaho busha*.

²⁰ Israheli yêshi kurhenga e Dani kuhika e Bersheba, amanya oku Lungwè ajizire Samweli

* **3:19 3, 19** Kwo kuderha oku Nyamuzinda ayunjuliza ngasi kanwa amanyîsize Samweli. Ko na kuguma nk'oku akudesire muli 1 Bâm 10, 10.

mulêbi.

²¹ Nyamubâho akayôrha acîyêrekana aha Silo, bulya akazâgibonekera ho Samweli.

4

Israheli ahimwa n'Abafilistini

¹ Akanwa ka Samweli kanacihika kuli bene Israheli boshi, kanwa ka Nyamubâho. Eli ali akola mushosi bwenêne. Abagala barhalekaga obwôrhere bwâbo bubî kuli Nyamubâho. Engabo ya bene Israheli yashûbûzanya mpu bajilwîsa Abafilistini; batwa olugerêro hôfi na Ebeni-ha-Azeri; nabo Abafilistini batwa olwâbo lugerêro aha Apeki.

² Abafilistini na bene Israheli bahirana omu ruhaga, entambala yanacidarhabala bwenêne la! na Israheli ahimwa. Bafâmo hôfi balume bi-humbi bini, omu banali oku matabâro mw'akola kabanda balwîraga.

³ Olubaga lwagenda lwajogonja omu birâlo n'abagula bacîdôsa mpu carhumire Nyamubâho aruhimisa kula n'Abafilistini. Mukanye rhurhume e Silo, barhurhôlele omucîmba gw'amalaganyo ga Nyamubâho; yêne ayîshe ekarhî kîrhu, lyo arhulikûza oku bashombanyi bîrhu.

⁴ Olubaga lwanacirhuma entumwa e Silo, banaciyisha badwîrhe Omucîmba gw'Amalaganyo ga Nyamubâho w'Emirhwe, olya ôbâ enyanya lya bakerubi. Bene Eli bâbo oku banali babirhi, Hofni na Pinehasi, banaciyisha balusize ogwôla mucîmba gw'Amalaganyo ga Nyamubâho.

⁵ Erhi Omucîmba gw'Amalaganyo ga Nya-muzinda gunahika omu lugerêro, bene Israheli babanda orhubababo, idaho lyadirhimana.

⁶ Izù ly'orhòla rhuhababo lyayumvîkana emwa Abafilistini, banaciderha mpu: «Lêro lubî lwa rhuhababo rhuci orho rhwamazûka omu lugerêro lwa bene Israheli?» Banaciyumva oku Omucîmba gw'Amalaganyo ga Nyamubâho ogwo gwamâhika omu lugerêro lwâbo.

⁷ Ahòla Abafilistini bayôboha bwenêne, bulya bamanya oku Lungwè amâjà oku lugerêro. Banaciderha mpu: «Rhwamahwa, bulya birhali ntyo injo na lishinjo.

⁸ Rwamahwa lêro, indi wankacirhulîkûza omu maboko g'oyòla Nyandumà; k'arhali y'olya warhindibuzagya abanya-Mîsiri n'ebibande bya ngasi lubero.

⁹ Muhire omurhima omu nda Bafilistini we, musimike akîrumè, rhurhagibà bajà ba bene Israheli, nka kulya bali bajà binyu. Mubè balume.»

¹⁰ Abafilistini banacikoza entambala. Bene Israheli bahimwa, na ngasi muguma afulumukira omu cirâlo câge, bahimwa bwenêne, na bene Israheli bafamwo balume bihumbi makumi asharhu.

¹¹ Omucîmba gwa Nyamuzinda gwa nyagwa, na balya bene Eli oku banali babirhi, Hofni na Pinehasi banacifà.

Okufà kwa Eli

¹² Oku banahimwa ntya, muntu w'omu bûko bwa bene Benyamini, akula omulindi kurhenga okola lugerêro, ahika e Silo bulibirha olwôla

lusiku lwonênè, ayisha erhi emyambalo yâge eri misharhule n'irhwe liyunjwîre katulo*.

¹³ Ago mango ayishaga, Eli ali atamîre oku citumbi, oku njira, adwîrhe alingûza, omurhima gwâge gwakazâgidûrha erhi gulya Mucîmba gwa Nyamuzinda guruhuma. Oyôla muntu oku anahisa ogwôla mwanzi omu lugo, olugo lwoshi lwabanda endûlù.

¹⁴ Erhi ayumva ecôla cihôgêro c'eyôla ndûlù, Eli acîdôsa, erhi: «Olwôla lubî luli lwa bici wâni?» Oyôla muntu akanya ajibwîra Eli ogwôla mwanzi.

¹⁵ Eli mw'agôla mango alikola mushosi wa myâka makumi gali mwenda na munâni, ali akola aheneka kwône arhanabona.

¹⁶ Olya muntu anacibwîra Eli, erhi: «Niono narhenga oku matabâro, kufulumuka oku nfulumusire oku matabâro ene.» Eli anacimudôsa, erhi: «Kurhi byabîre mwâna wâni?»

¹⁷ Olya muntu walimumanyîsa omwanzi anacimushuza, erhi: «Israheli anahimirwe n'Abafilistini, n'abantu mwandu bafîre omu lubaga, ciru na bagala bâwe bombi, Hofni na Pinehasi, oku banali babirhi bafîre, na gulya Mucîmba gwa Nyamuzinda gwanyazirwe.»

¹⁸ Oku anayûsiderha oku kwo omucîmba gwanyazirwe ntyôla, Eli ahenanguka, cinyumanyumà kuli cirya citumbi, acîrhimba okw'idaho olunda lw'omuhango, avunika akasiragosi, afà, bulya ali akola mushosi na muntu muzirho. Abîre mucîranuzi w'Israheli

* **4:12 4, 12** Mishangi misharhule n'irhwe liyunjwîre katulo: Guli mwerekano gw'emishîbo (Rhulole muli 2 Sam 1, 2-12; 18, 19-32; Murh 37, 29; Bac 11, 35; Eze 27, 30).

myâka makumi anni.

Okufà mutula kwa mukà Pinehasi

¹⁹ Naye omwâlikazi ye waligi mukà Pinehasi, agôla mango erhi al'izîmi likulu, erhi ayumva oku Omucîmba gwa Nyamuzinda gwahe sirwe ntyo, n'oku ishazâla n'ibâ bafîre, afurhama n'oku afurhama aburha erhi malumwa garhuma.

²⁰ Ali akola bufà, ci abâbo bakazi bahali bamuhà omurhima mpu rhûlûla, kali wamaburha omwânarhabana. Ci arhashuzagya cici kuli ebyo binwa. Arhabitwaga ihuzihuzi.

²¹ Nyamukazi ayîrika oyo mwâna izîno lya Ikabodi, bulya amâderha erhi: «Irengelyarhenzire omu Israheli.» Erhi okwo kunyagwa kw'Omucîmba gwa Nyamuzinda kurhuma, n'okwôla kufà kw'ishazâla n'okw'ibâ kurhuma.

²² Anaciderha, erhi: «Irengelyarhenzire omu Israheli, bulya Omucîmba gwa Nyamuzinda gwanyazirwe».

5

Omucîmba gw'Amalaganyo emw'Abafilistini

¹ Abafilistini erhi bayusinyaga Omucîmba gw'Amalaganyo ga Nyamubâho, bagurhengana e Ebeni-Ha-Azeri baguhêka emwâbo e Ashdodi.

² Abafilistini banacirhôngaga Omucîmba gwa Lungwê bagujâna omu nyumpa y'omuzimu wâbo Dagoni, bagudêkereza hôfi na Dagoni.

³ Erhi kuca abantu b'e Ashdodi bazûkiriza, bashimâna Dagoni akola akumbire bûbi aha mbêre z'Omucîmba gwa Nyamubâho. Bazusa Dagoni bashubimushubiza aha anali.

⁴ Kandi erhi buca ba shubizûkiriza, bashimâna kandi Dagoni akumbire obusù embere z'Omucîmba gwa Nyamubâho, ci kwônene erhi irhwe lya Dagoni haguma n'amaboko gâge gombi atwîsire, erhi na byoshi biri aha muhango oku c'olusò.

⁵ Hayôrha olya w'omubiri okola oyôsire nka cibumburugu ca nfî. Co cirhuma abadâhwa ba Dagoni, na boshi bajà omu ka-Dagoni aha Ashdodi barhankalabarha oku c'olusò ciru na kuhika ene, ci bahame.

⁶ Okuboko kwa Nyamubâho kwazidohera olubaga lw'e Ashdodi, kwabayôbohya bwenêne, boshi bakalwâlira amahurhe omu magala. Byâbà ntyo oku lubaga lwa Ashdodi, n'omu cihugo câge mwoshi,

⁷ Erhi babona kurhi ebyôla byoshi bidwîrhe byabarhogera, olubaga lwa Ashdodi lwaderha mpu ogu Mucîmba gwa Nyamubâho guruhacibêraga emwîrhu bulya okuboko kwa Nyamubâho kwamaruhônza buzibu, rhwe na nyamuzinda wîrhu Dagoni.

⁸ Banacirhuma entumwa emwa abarhambo ba Abafilistini, banababwîra, mpu: «Kurhi rhwâjiraga ogu Mucîmba gwa Lungwè w'Israheli?» Babashuza, mpu: «Guje e Gati ogwôla omucîmba gwa Lungwè w'Israheli.» Banaciguhêkayo.

⁹ Ci kwônene oku bamaguhisayo ntyâla, okuboko kwa Lungwè kwazidohera lulya lugo, yâbà ntemu erhasagiderhwa, ogwôla Mucîmba gwanacilêrha mahanya manji bwenêne oku bantu bw'omôla lugo, kurhenga oku mwâna

kuhika oku mukulu, boshi bakalwâlira amahurhe omu magala.

¹⁰ Lêro aho barhôla gulya Mucîmba gwa Lungwè, baguhêka e Ekroni. Erhi gulya Mucîmba gwa Nyamubâho gujâ omu Ekroni, olubaga lwâyo lwayôboha bwenêne, lwaderha, mpu: «Barhudwîrhîre ogûla Mucîmba gwa Lungwè mpu lyo barhumalîra rhweshi n'olubaga lwîrhu.»

¹¹ Banacirhuma entumwa emwa abarhambo b'Abafilistini banababwîra mpu: «Galuli ogu Mucîmba gwa Nyamuzinda w'Israheli, mugushu-bize emunda gwabâga lyo gulekirhuherêrekeza rhwêne n'olubaga lwîrhu.»

¹² Bulya omu lugo abantu bali n'obwôba bw'okulonzibayîrha, n'okuboko kwa Lungwè kubagonzize bwenêne, abantu aha kufâ, abandi aha kulwâla, amahurhe omu magala. N'emirenge y'okwôla kuhanyagala kw'olubaga, kwahika cingana empingu.

6

Abafilistini bagalula Omucîmba

¹ Omucîmba gwa Nyamubâho gwajizire myêzi nda omu cihugo c'Abafilistini.

² Abafilistini banacihamagala abadâhwa n'abashonga bâbo banacibadôsa mpu: «Kurhi rhwajira Omucîmba gwa Nyamubâho? Murhumanyîse kurhi rhwankahashigalula ogu Mucîmba emunda gwarhengaga.» Banacibashuza, mpu:

³ «Akabà mwagalula ogwôla Mucîmba gwa Nyamuzinda w'Israheli, mumanye mwakanagugalula busha. Ci mukombêre okujira enterekêro y'okuhyûla; lyoki mwankafuma okwôla n'okumanya cici carhumaga okuboko kwâge kurhamurhengakwo duba.»

⁴ Babadôsa mpu: «Nterekêro nci yakuhyûlira ebyâha, rhugwâsirwe okurhûla?» Obwo babashuza mpu: «Omu kushimbana n'emibalè y'abarhambo ba Abafilistini mugwâsirwe okurhûla mishoko irhanu na mizingè irhanu y'amasholo, bulya cibande ciguma camujirekwo mwene n'abarhambo kuguma na ba-nyamuzinda binyu n'ecihugo cinyu».

⁵ Mutule enshusho z'ebizimbirwa bidwîrhe byamurhindibuza, n'ez'embeba zidwîrhe zayôna ecihugo, lyoki mwankahà Lungwè w'Israheli irenge lyâge, na ntyo, nkaba lêro okuboko kwâge kwanamuyanguhira, mwene, banyamuzinda binyu n'ecihugo cinyu,

⁶ Cankarhuma mujira omurhima muzibu kulya Abanyamisiri na Faraoni mwâmi w'e Mîsiri, balibazibuhize ogwâbo? K'amango abadubuliragakwo oburhè bwâge, ka barhacilikaga banaleka bene Israheli bagenda?

⁷ «Mukanyagye buno mujire engâlè mpyâhya, murhôle na nkâfu ibirhi zakamwa, zirhasâgihêka murhamba bundi, mwanashwekera zirya nkâfu ibirhi oku ngâlè, na hano mubà mwamazinyaga amanina, mwanagashubiza omu cogo.

⁸ «Buzinda bw'aho mwanarhôla gulya Mucîmba gwa Nyamubâho, muguhire kulya ngâlè, kandi mugaliyanka birya birugu by'amasholo mu-

bidekereze aha burhambi omu cirhimbiri; birigi birya birugu by'okuhongera ebyâha, buzinda mwanaleka Omucîmba gucîgendere”.

⁹ “Ci kwônene muyishilolêreza kwinjâ, mukabona ogwôla Mucîmba guruhôla enjira yajâ ebwa cihugo câgo, enjira esôkîre e Bet-Shemeshi erhi kwo binali Nyamubâho ye walirhudwîrhîre gala mababale, akabâ nanga kandi rhwanamanyira aho oku arhali kuboko kwâge kwarhubabazagya, ci bwanali buhanya kwônene bwarhurhogire.”»

¹⁰ Lulya lubaga lwanacijira kulya: Barhôla nkâfu ibirhi ziri zakamwa, bazishwêkera kuli erya ngâlè n'amanina gâzo bagashubiza omu côgo.

¹¹ Gulya Mucîmba gwa Nyamuzinda baguhira kuli erya ngâlè kuguma na cirya cirhimbiri cirimwo galya marhu na birya bizinge by'amasholo.

¹² Zirya nkâfu burhalindiriza na burhakabagana, zarhôla enjira y'e Bet shemeshi. Zarhôla enjira yazo, zanaçigenda zilâlisire buzira okulola oli ekulyo, oli ekumoshô, zanaçenda zajâ zayâna. Abarhambo ba Abafilistini bazikulikira kuhika olubibi n'emwâbo na e Bet-Shemeshi.

Omucîmba gwahika e Bet-Shemeshi

¹³ Abantu b'e Bet-Shemeshi bakagisârûla engano omu lubanda, oku bagala mîra balangîra gulya Mucîmba, banacisima bwenêne erhi bagubona.

¹⁴ Erya ngâlè yacîdahiriza omw'ishwa lya Yozwè w'e Bet-Shemeshi yanayimangamwo. Ahôla habâga ibuye linênènè. Erya ngâlè bayibeza

nshâli bayanka zirya nkâfu, bazirherekêra Nyamubâho.

¹⁵ Abaleviti banaciyandagaza gulya Mucîmba na cirya cirhimbiri calimwo birya birugu by'amasholo, babidêkereza kw'olya kasenende w'ibuye. Abantu b'e Bet-Shemeshi bahêra enterekêro nsingônole, nyôce n'embâgwa kuli olwôla lusiku, babirherekêra Nyamubâho.

¹⁶ Balya barhambo barhanu ba Abafilistini, erhi bayusibona oku byabîre kwoshi bacîshubirira emwâbo olwo lusiku lwonênè e Ekroni.

¹⁷ Alaga oku galya marhu g'amasholo, bahyuliraga Nyamubâho oku bubî bwâbo gali gagabirwe: irhù liguma lyabà lya Ashidodi, liguma lya Gaza, liguma lya Ashkeloni, liguma lya Gati, liguma kuli Ekroni.

¹⁸ Nabyo birya bizinge by'amasholo, bizinge bunya nshusho y'embeba, byo byâli biyimangîre ebishagala byoshi by'abarhambo barhanu b'Abafilistini, kurhenga oku bishagala byâbo bizibu-zibu kuhika oku mirhundu yâbo. Omuhamîrizi w'okwo: y'olya kasenende w'ibuye badêkerezagya kw'Omucîmba gwa Nyamubâho, kuhika bunôla anacibà omw'ishwa lya Yozwè w'e Bet-Shemeshi.

¹⁹ Ci kwônene Nyamubâho abâna abantu b'e Bet-Shemeshi, bulya babwîne Omucîmba gwa Nyamubâho; abayîrhamwo bantu bihumbi makumi arhanu na makumi galinda omu lubaga. Abantu baja omu mishîbo bwenêne kuli okwôla Nyamubâho ahungumulaga embaga.

Omucîmba e Kiriyati-Yarimi

²⁰ Okubundi obwôla ahantu b'e Bet-Shemeshi banaciderha mpu: «Ndi wakaciyimanga embere za Nyamubâho, Nyamuzinda mwimâna? Ci kwônene emwa ndi rhwakalisôkezagya lirhurhengekwo?»

²¹ Banacilika entumwa yajà emwa bene Kiriyati-Yarimi mpu bagendibabwîra oku: «Abafilistini bagalwîre Omucîmba gw'amalaganyo ga Nyamubâho, muyandagale muyishigurhôla, mugusôkeze emwinyu».

7

¹ Abantu b'e Kiriyati-Yarimi banacibunguluka bayisha barhôla gulya Mucîmba gwa Nyamubâho bagusôkana; bagendiguhira omu nyumpa ya Abinadabu oku karhondo, banaciyîmika omugala Eleyazari mpu ye wakalanga Omucîmba gwa Nyamubâho.

Abafilistini bahimwa na Israheli

² Kurhenga amango Omucîmba gwajaga aha Kiriyati-Yarimi, hagezire myâka erhali minyi, myâka makumi abirhi n'olubaga lwa Israheli lwadumûkira Nyamubâho.

³ Samweli anacibwîra bene Israheli boshi, erhi: «Akabà munayagalukire Nyamubâho n'omurhima gwinyu goshi, murhenzagye ekarhî kinyu banyamuzinda b'ahandi na ba-Astarte. Ci muyêrekeze Nyamubâho omurhima gwinyu munamukolere yênene, lyoki ankamulîkûza oku Bafilistini».

⁴ Okubundi bene Israheli banacîrhenza ekarhî kâbo banyamuzinda ba Bali, na ba-Astartê*, bakarhumikira Nyamubâho yênene.

⁵ Enyuma ly'ahôla Samweli anaderha erhi: «Mushûbûlize olubaga lwa bene Israheli loshi aha Mispa. Nagendimushengera emwa Nyamubâho.»

⁶ Banacishûbûkira aha Mispa. Banashamarha amîshi bagashahuliza embere za Nyamubâho, banacishenga olwo lusiku, banaciderha mpu: «Rhwabîhîre Nyamubâho.» Samweli arhegeka ntyo bene Israheli aha Mispa.

⁷ Okubundi Abafilistini bamanya oku bene Israheli bashûbûzinye aha Mispa; Abarhambo b'Abafilistini basôka barhêzire bene Israheli. Bene Israheli bamanya omwanzi banayôboha bwenêne Abafilistini.

⁸ Bene Israheli banacibwîra Samweli mpu: «Mâshi orhalekaga, okûla kurhusengerera emwa Nyamubâho, Lungwè wîrhu, ly'arhulîkûza omu maboko g'Abafilistini.»

⁹ Samweli arhôla omwâna-buzi wacigoba amurherekêra yêshi Nyamubâho, Samweli ashengera bwenêne bene Israheli emwa Nyamubâho, na Nyamubâho ayumva omusengero gwâge.

¹⁰ Agôla mango Samweli akagihêra Nyamubâho, Abafilistini banaciyisha barhêzire bene Israheli, ci olwo lusiku Nyamubâho arhontomera bwenêne Abafilistini; ashakanya banacijamwo entemu, banacihimwa na Israheli.

* **7:47, 4** Hali na Astartê: bwo banyamuzinda (bazimu banabinji) b'emahanga.

¹¹ Bene Israheli banacirhenga aha Mispa, bagenda bamininisire kw'Abafilistini babahima kuhika hôfi na Bet-Kar.

¹² Okubundi Samweli anaciyanka ibuye aliy-imânika ekarhî ka Mispa na Yoshana, analiyîrika izîno lya Ebeni-Ha-Azeri, kwo kuderha mpu kuhika aha Nyamubâho orhulwirire.

¹³ Kw'Abafilistini bahimirwe ntyôla, bagokola okukaziyisha barhêzire bene Israheli; okuboko kwa Nyamubâho kwahorheza Abafilistini amango ga Samweli goshi.

¹⁴ Emirhundu Abafilistini bali erhi banyazire bene Israheli yoshi, bene Israheli bayishubirana kurhenga aha Ekroni kuhika aha Gati.

Bene Israheli barhenza ntyo ecihugo câbo omu maboko g'Abafilistini. Omurhûla gwabà ekarhî k'Israheli n'Abanyamoriti.

¹⁵ Samweli arhegesire bene Israheli amango g'akalamo kâbo kwoshi.

¹⁶ Ngasi mwâka âkazigenda, kurhenga e Beteli kugera e Gilgali na e Mispa erhi ye na murhegesi w'Israheli muli aho hantu hoshi.

¹⁷ Buzinda bwaho anashubira e Rama, ho enyumpa yâge yabaga, erhi n'aho anakagirhegekera Israheli, aliyûbasireho oluhêro lwa Nyamubâho.

II. Samweli na Saulu

8

Olubaga lwa bene Israheli lwahûna okubà n'omwâmi

¹ Erhi Samweli abà akola mushosi wa luvandagwa, ayîmika abagala mpu barhegeke Israheli.

² Enfula yâge yo yali Yoweli n'owa kabirhi ye wali Abiya. Bali barhegesi aha Bersheba.

³ Ci kwônene abagala barhashimbaga enjira zâge, bulya balibamekîze ebirugu amasù, bakayanka empongano n'okushimba obushinganyanya kwohahè bakubula.

⁴ Abagula b'Israheli boshi bashûbûzanya, bajà emwa Samweli e Rama.

⁵ Banacimubwîra mpu: «Lolà oku w'oyo okola mushosi n'abâna bâwe barhashibiriri enjira zâwe; orhuhage omwâmi wakarhurhegeka erhi kwo nka kula agandi mashanja ganajira.»

⁶ Ako kanwa kagayisa Samweli bulya bamaderha mpu: «Oruhè Omwâmi wakarhurhegeka.» Samweli ashenga Nyakasane.

⁷ Nyamubâho abwîra Samweli erhi: «Ojire okwo lubaga lunakuhûnyire bulya arhali we lulahire ci nie lulahire, lurhacilonza ndurhegeke.

⁸ Ntyo kwo banayôrhaga bajira kurhenga galya mango nabarhenzagya e Mîsiri kuhika bunôla, oku bandeka mpu bagend'îkolerabandi banyamuzinda na ntyo kwo nâwe bakujirira.

⁹ Buno oyumve oku bàdesire, ci kwônene obayumvîse bwenêne okwôla na kandi oba-manyîse obuhashe bw'omwâmi wâbarhegeka.»

Embaka z'okubâ mwâmi

¹⁰ Ebyôla binwa bya Nnâmahanga, Samweli anacibibwîra olwo lubaga lwahûnaga okuhâbwa omwâmi.

11 Anacibabwîra, erhi: «Yumvagi obuhashe bw'obwâmi mucihambîre. Owayîma ekarhî kinyu arhôla bagala binyu bakakola oku ngâlê zâge, abandi babè barhabâzi omu ngabo zâge zigenda oku bihêsi, bagwâsirwe okukazibakolera.

12 Akola agendibarhôlamwo abarhambo, baguma bakarhambula abantu b'ebihumbi, abandi babè barhambo b'abantu makumi arhanu. Abandi akabarhuma ebwa mashwa gâge, bakahinga n'okusârûla emyâka yâge, abandi bakola bagenditula eby'emirasano yâge y'oku matabâro n'ebindi by'engâlê zâge.

13 Akola arhôla bali binyu, baguma bakamushîga emigavu n'okumuyendera n'okumujirira emigati.

14 Akola akamurhôla amashwa, enkoma zinyu z'emizêti minjinjà byoshi akabinyaga n'okubihà abarhonyi bâge.

15 Akola akavurhîsa amashwa, enkoma zinyu z'emizâbîbu, lyo abona eby'akamasamwo abagula n'abaganda bâge.

16 Ayishikamunyaga abajà binyu n'abajà-kazi binyu, bagala binyu binjabinja, endogomi n'empanzi zinyu, n'ebyo byoshi abikolêse oku bunguke bwâge.

17 Mwakahyûlira amasò ginyu na mwene mubè bajà bâge.

18 Agôla mango mwalaka munalakûle erhi oyôla Mwâmi mwacîshogaga orhuma, na Nyakasane arhamudumize agôla mango.»

19 Olubaga lwalahira okuyumva akanwa ka Samweli, lwanacimushuza mpu: «Nanga, kukwânîne nîrhu rhubè n'owîrhu Mwâmi.

²⁰ Na ntyo nîrhu rhwanabà nka agandi mashanja; oyo mwâmi wîrhu ye wanakarhutwîra emmanja, akaja oku matabâro nîrhu arhushokolere anagendikalwa naye akîrhu entambala rhwalwa.»

²¹ Erhi abà amâyumva ebyôla binwa byoshi by'olubaga, Samweli akanya agendibibwîra Nya-mubâho.

²² Nyamubâho anacibwîra Samweli erhi: «Obajirire nk'oku banakuhunyire, obahè omwâmi». Okubundi Samweli abwîra bene Israheli erhi: «Mugendage, ngasi muguma omu lugo lwâge».

9

Okuhamagalwa kwa Saulu

¹ Hali muntu muguma w'omu bûko bwa Benyamini izîno lyâge ye Kisi mugala wa Abiyeli, mugala wa Serori, mugala wa Bekorati, mugala wa Afiyahi, mugala wa Munya-Benyamni muguma; abâga muntu wa burhwâli bunene.

² Oyôla muntu ali agwêrhe omugala izîno lyâge ye Saulu, mwâna wa mubagabaga na mwinjà bwenêne. Ntâ mwâna w'omu Israheli wali omulushire bwinjà n'oku buli bwâge, abantu boshi bw'omu lubaga bakazâgimuhikira omu birhugo.

³ Mango maguma endogomi za Kisi ye waligi îshe wa Saulu zanacihera. Kisi anacibwîra omugala Saulu, erhi: «Kanya mweshi na muguma omu bambali bîrhu, muhume enjira, mujè mwalonza ziryâ ndogomi zîrhu.»

⁴ Banacikanya, bagera omu birhondo bya Efrayimu, bagera omu cihugo ca Shalisha, barhabona cici. Bakanya bajà omu cihugo ca

Shalimu, barhabonaga cici, bayikira ewwa bene Benyamini, nayo barhazibonaga.

⁵ Erhi bahika omu cihugo ca Sufu, Saulu abwîra olya mwambali wâbo wali omulusize, erhi: «Rhugaluke bulya hali amango wankabona larha rhwe akola ayôbohire kulusha endogomi.»

⁶ Olya mwambali wâbo amubwîra erhi: «Lolà oku omûla lugo muli omuntu wa Nnâmahanga. Ali muntu bakenga bwenêne na ngasi byoshi anaderha binabè kulya? Rhukanye rhujè emunda ali, hali amango akarhubwîriza njira ehi rhwageramwo».

⁷ Saulu anacidôsa olya mwambali wâbo, erhi: «Rhukayija, bicigi rhudwîrhe rhwagendimuhà oyôla muntu wa Nnâmahanga; bicigi obwîne rhugwêrhe.»

⁸ Olya murhumisi ashubishuza Saulu amubwîra, erhi: «Lolà oku ncigwêrhe ecihimbi c'ifundo ly'amagerha g'amarhale, oyishiciha oyôla muntu wa Nnâmahanga, n'ahôla anayishirhuyêreka enjira».

⁹ Mango ga mîra omu Israheli erhi babaga bakola bagendidôsa embuko ya Nyamuzinda bakazâgikomerera okuderha, erhi: «Mukanye rhu-jidôsa omugeremwa». Bulya omulêbi wa bunôla akazâgiderhwa mîra mpu mugeremwa.

¹⁰ Saulu anacibwîra mwambali wâbo erhi: «Ebyôla binwa biri binjà; okanyagye rhuyije.» Banacijà emw'olya muntu wa Nnâmahanga omu lugo.

Saulu arhimânana na Samweli

¹¹ Erhi habà bakola barherema oku murhezi gusôkîre okwôla lugo, bashimâna abanyere

bajagidoma amîshi, banacibadôsa mpu: «Kw'omugeremwa kw'ali kuno?»

¹² Banacibashuza bababwîra mpu: «Kw'ali mpu loli ye embere zinyu, ci mukanyagye bulya ene lyo anayishaga omu lugo ebwa kubà olubaga lugwâsirwe okugendihêrera oku ntondo.

¹³ Hano muhika omu lugo mwanashimana arhacisôkera enyanya aj'irya, bulya olubaga lurhankalya arhanaciyisha, agwâsirwe arhangigisha enterekêro n'enyuma ly'aho abayêmêrere okulya. Musôkage buno-buno, bulya ene mwanamubona.» Banacisôkera omu lugo.

¹⁴ Oku banasôka ntya, bakola bali omu karhî kw'olugo, tundu kuli Samweli oyishire emunda bali, ago mango asôkeraga ebwa ntondo.

¹⁵ Ci kwônene lusiku luguma embere Saulu ayîshe, Nyamubâho ali amarhangibonekera Samweli amubwîra erhi:

¹⁶ «Irhondo nka ganôla mango, nakurhumira omuntu w'omu bûko bwa Benyamini, omushîge amavurha, omuyîmike ye wâbâ mwâmi w'olubaga lwâni lw'Israheli, ye wayôkola olubaga lwâni omu bujâ bw'Abafilistini, bulya nabwîne olubaga lwâni na bulyâla omulenge gwâlo gwahisire emunda ndi.»

¹⁷ Oku Samweli analangira Saulu ntya, Nyamubâho abwîra Samweli erhi: «Lolà omuntu nakubwîraga, oyôla ye wayîma, abè mwâmi w'oluhaga lwâni.»

¹⁸ Saulu ahika hôfi na Samweli omu karhî kw'omuhango, anacimudôsa erhi: «Mâshi nkusengîre onangûle aha mw'olya mugeremwa

wa Nnâmahanga».

¹⁹ Samweli ashuza Saulu amubwîra erhi: «Niono nie mugeremwa. Shokolaga, osôkere oku ntondo ebwa luhêro, ene wajirya haguma na nâni, n'irhondo nanakusengaruka ogende na ngasi hikuli emurhima hyoshi nanakulangûlahyo.

²⁰ Oku biyêrekîre endogomi zinyu zàli zihezire, orhaciyôbohaga cici, bulya zikola zibonekîne hamagera nsiku isharhu. Na kandi obuhirhi boshi bwa Israheli buli bwandi. Ka burhali bwâwe n'enyumpa ya sho yoshi?»

²¹ Saulu ashuza aderha, erhi: «Niono, ka ntacîbêriri w'omu bûko bwa Benyamini, bûko busungunu omu bene Israheli. N'omulala gwâni ka guruhali gwo mulala munyi bwenêne omu milala ya bene Benyamini yoshi? Cankarhuma wambwîra akanwa ka bene akwo?»

²² Samweli erhi abà amayanka Saulu n'omwambali abahêka omu nyumpa y'okulya, abahira embere omu karhî ka balya bali balâlîke bali hôfi makumi asharhu.

²³ Samweli abwîra owakazâgiyenda erhi: «Lêrhaga cirya cigabi nakubisagya cirya nakubwîraga nti ocîlange».

²⁴ Owakazâgiyenda alêrha okugulu kw'ecibuzi n'ezindi nyama zibà ziri eburhambi bwâko, ahira embere za Saulu. Samweli anacimubwîra erhi: «Alà ebi rhwalirhukubikire ebîra embere zâwe; obirye, bulya we nalimbikîre kuli olu lusiku lukulu ene ndalika olubaga.» Saulu alya boshi na Samweli mw'olwo lusiku.

²⁵ Banaciyandagala barhenga ebwa luhêro bashubira omu lugo, babambira Saulu encingo

omu nyumpa
²⁶ naye alâlakwo.

Saulu ashîgwa amavurha gw'obwâmi

Erhi buca Samweli ayâkûza Saulu ebwa nyumpa erhi: «Zûka nkusengaruke ogende». Saulu azûka bahuluka oku banali babirhi boshi na Samweli*.

²⁷ Erhi babunguluka bahika oku kafendefende kw'olugo, Samweli abwîra Saulu, erhi: «Bwîra oyu mwambali wâwe abè ashokola, aj'embere oku rhwayisha». Naye anacishokola. Samweli erhi: «Ci kwônene w'oyo orhangibêra aha kasanzi kasungunu, nkubwîre akanwa ka Nyamubâho».

10

¹ Samweli ayanka ecihakabiro c'amavurha, agadubulira Saulu okw'irhwe, amuhôbera amubwîra, erhi: «Ka Nyamubâho arhamakushîga mpu obè Mwâmi w'olubaga lwâge, Israheli? We wakaz'itwîra olubaga lwa Nyamubâho emmanja n'okulurhenza omu maboko g'abashombanyi bâlwo. Lolaga ecimanyîso Nyamubâho ayêrekinemwo oku akushizire mpu obè mwâmi w'olubaga lwâge.

² «Buno wanantegaho, washimâna bantu babirhi hôfi h'ecûsho ca Rasheli, omu cihugo ca Benyamini, aha Selisaha, bayishikubwîra oku babwîne zirya ndogomi wajâga walonza; mpu lolâ oku sho arhacibâ oku lw'endogomi

* **9:26 9, 26** Aha ho emyanzi y'okushîgwa amavurha erhangirire: Ahashizirwe amavurha gw'obwâmi bali: Abâmi b'Israheli, omuntu wa â, omudâhwa erhi mulêbi (lolâ 2 Sam 16, 13; 1 Bâm 1, 39; 1 Bâm 9, 6; 11, 12).

n'omurhima gwâge gwakangalîre erhi we orhuma, anadwîrhe aderha mpu gurhi nankacibona mugala wâni?"

³ "Kurahenga ahôla omu kushimba enjira yâwe wanahika omu rhurhondo rhwa Tabora rhukulikirîne, ahôla bantu basharhu barherema emwa Lungwè e Beteli, muguma ayisha ahuga bânahene basharhu, owundi ayisha agwêrhe birhiri bisharhu bya migati, n'owundi ayisha agwêrhe akabindi k'idivayi".

⁴ "Banakulamusa banakuhè migati ibirhi nâwe wanayiyankirira omu maboko gâbo".

⁵ "Enyuma ly'aho wanaja emwa Lungwè e Gibeya, halya abarhambo b'Abafilistini bakahanda. Na hano okola wajà omu lugo wanashimâna omurhwe gw'abalêbi bahona ebwa ntondo, emunda balihêra, banayishire ba shokolîrwe n'emijegereza, engoma, orhurhêra n'ennanga, wababandâna balêba".

⁶ "Omûka gwa Nyakasane gwanakuja okw'irhwe, nâwe wanarhondêra okulêba, na ntyo ohinduke muntu muhyâhya".

⁷ "Hano onabona ebyo bimanyîso byoshi, bikurhindakwo, aho wanajira oku oyumvîrhe kwakujamwo bulya Nyamubâho akurhuzirekwo".

⁸ "Kandi wanabungulukira embere zâni e Gilgali, nâni ngaliyisha mbungulikire emunda oli nkushimâne yo, nterekêre enterekêro z'embâgwa n'ez'okushenga omurhûla. Waninda nsiku nda ngalikushimâna, gwo mango nakubwîra oku ogwâsirwe okujira"».

Okugaluka kwa Saulu e Gibeya

⁹ Oku Saulu anahindamula omugongo ntyâla, akola alekana na Samweli, Lungwè amuhindula omu kumuhà gundi gundi murhima, ci kwônene birya bimanyîso byoshi byagalibà olwo lusiku lwonênè.

¹⁰ Erhi bahika aha Gibeya, omurhwe gw'abalêbi gwafunûnukira kuli ye, omûka gwa Lungwè gwa-murhûla kwo, naye arhondêra okulêba haguma nabo.

¹¹ Ngasi bamuyishigi agandi mango, injo na lishinjo, erhi babona adwîrhe alêba haguma n'abandi balêbi, boshi badôsanya mpu: «Bici byayishire muli mwene Kisi? Kusiga Saulu naye akola ali omu balêbi?»

¹² Muntu muguma omu lubaga lw'ahôla anacirhenga omu kanwa aderha erhi: «Îshe w'abo ye ndi?» Kurhenga ago mango hazûka omugani gw'okuderha mpu: «Kuziga Saulu naye akola abà mulêbi?»

¹³ Erhi ayûsa okulêba, asôkera ebwa luhêro enyanya.

¹⁴ Mwishè wa Saulu anacidôsa Saulu bône olya mwambali wâbo, erhi: «Ngahi mwâli mujire?» Saulu ashuza erhi: «Rhwâli rhujire rhwalonza endogomi, ci ene rhubà rhurhazibwîni, rhwajà emwa Samweli».

¹⁵ Oyo mwishè wa Saulu anacimubwîra erhi: «Mbwîragi nâni kurhi Samweli anamubwîzire?»

¹⁶ Saulu anacimushuza, erhi: «Anarhubwîzire bwinjàbwinjà oku endogomi zabonekîne. Ci oku biyêrekîre obwâmi, orhavuhûlaga ebi Samweli adesire.»

Nyamubâho acîshoga Saulu mpu abè mwâmi

¹⁷ Samweli anacihamagala olubaga lwoshi embere za Nyamubâho aha Mispâ.

¹⁸ Anacibwîra bene Israheli, erhi: «Nyamubâho, Lungwè w'Israheli adesire ntyâla: Niene nakûlaga Israheli omu Mîsiri, kandi nanamulikûza oku bâmi bakagimulibuza boshi.

¹⁹ Ci mwêhe mw'oyo mugayire Nyamubâho, Nyamuzinda winyu ene n'obwo ye wamuyôkolaga omu malumwa n'omu mbaka zoshi, mwagali mubwîra mpu: orhuyîmikire nîrhu omwâmi wakarhurhegeka. muyishage bunôla muciyêrekane embere za Nyamubâho. Lêro muyishage mucihebe embere za Nyakasane nk'oku amashanja ginyu ganali.»

²⁰ Samweli akashegeza amashanja goshi ga bene Israheli, n'ishanja lya Benyamini lyagwârhwâ n'ecigole.

²¹ Anaciyegeza ishanja lya Benyamini, mulala oku mulala, n'omulala gwa Matri gwagwârhwâ; kandi Saulu mwene Kisi agwârhwâ muli gwo. Bamulonza bamubula.

²² Okubundi bashubicidôsa Nyamubâho, mpu: «K'oyo muntu ananayishire hano?» Nyamubâho ashuza, erhi: «Ci yôla ocifulisire omu birugu!»

²³ Balibirha bamugogonyola halya, anaciyimanga ekarhî kw'olubaga abarhaluka boshi buli kurhenga omu birhugo ciru na kulusha.

²⁴ Samweli abwîra olubaga, erhi: «Ka mubwîne oyu Lungwè acîshozire? Omu lubaga loshi murhali owundi oli nka ye.» Olubaga lwoshi lwanacibanda orhubababo, mpu: «Mwâmi aganze anagandaze!»

²⁵ Okubundi obwôla, Samweli anacibwîra olubaga olw'oyôla Mwâmi wayishibayîmamwo, ayandika galya mahashe gâge omu citabu, anacidekereza embere za Nyamubâho, okubundi Samweli abwîra olubaga oku lwanashubûkaga.

²⁶ Saulu naye ashubira emwâge e Gibeya, ci erhi anakola alusîbwe n'abantu b'entwâli, abà Lungwè anazûsagya omurhima.

²⁷ Ci kwônene abâli babî, bene Beliali (Shetani mumînya) bakacîduduma, mpu: «Kurhi oyûla ayishirhuyôkola?» Bamugayaguza bwenêne, ciru barhaderhaga mpu bankamurhûla kantu kalebe. Ci yêhe acîhulikirira.

11

Saulu ahima bene Amoniti

¹ Mango maguma, Nahashi Muamoniti ajà oku matabâro, agenditwa olugerêro aha Yabeshi omu Gileadi. Abantu bw'omu Yabeshi boshi banacibwîra Nahashi mpu: «Mâshi rhunywâne na ntyo rhwanakulwîra».

² Ci kwônene go mango olya muamoniti Nahashi abashuzize, erhi: «Alagi okwarhuma rhwanywâna rhweshi na ninyu: Muleke njè namurhomola mweshi ngasi muguma isû ly'ekulyo na ntyo Israheli yêshi enshonyi zimubumbe».

³ Abashamuka bw'omu Yabeshi banacimubwîra mpu: «Orhangirhuleka nîrhu nsiku nda rhulike entumwa omu cihugo ca Israheli coshi, n'akabà ntâye wankarhurhabâla rhwanacîhâna rhweshi emunda oli».

⁴ Entumwa zanaçihika e Gibeya emwa Saulu, zanaçibwîra olubaga ebyôla binwa, n'olubaga lwayâma bwenêne.

⁵ Mw'agôla mango erhi Saulu akola afuluka ebwa mashwa gâge, ayisha akulikîre enkafu zâge. Saulu anacidôsa erhi: «Bici ebyôla olubaga lwalakira?» Banacimumanyîsa birya binwa by'abantu b'e Yabeshi.

⁶ Oku anayumva ebyôla binwa, omûka gwa Nyakasane gwayandagalirakwo Saulu, gwamugwârha.

⁷ Anacyanka nkâfu ibirhi ajà azitwa bihimbi bihimbi, anacilika entumwa zajà omu cihugo ca bene Israheli coshi n'okujà kwabwîra abantu, erhi: «Mpu ngasi orhajiri oku matabâro boshi na Saulu haguma na Samweli, naye banajà bamurhôla bihimbi bihimbi aka ezîra nkâfu zâge». Okubundi obwôla, obwôba bwa Nyamuzinda bwanacibarhogerakwo boshi, bashagamukira oku matabâro nka muntu muguma.

⁸ Saulu abaganja, boshi okubanali erhi bakola bali aha Bezeki: Bene Israheli bali bihumbi magana asharhu, na bene Yûda bali balume bihumbi makumi asharhu.

⁹ Banacibwîra zirya ntumwa zaliyishire, mpu: «Mugendibwîra abantu b'e Yabeshi omu Gileadi, erhi: "Irhondo mwabona obuyôkoke gala mango izûba liyêrêra"». Zirya ntumwa zagaluka zajibwîra abantu b'e Yabeshi kulya zarhumagwa, nabo boshi bajamwo omwîshingo munene bwenêne.

¹⁰ Abo bantu b'e Yabeshi banacibwîra balya Banya-Amoniti erhi: «Irhondo lyo rhwayisha

emunda muli, mwene murhujirirage oku mubwîne kuli kwinjà».

¹¹ Oku lusiku lwakulikiraga, Saulu agabanya engabo yâge muli mirhwe isharhu. Boshi bayongoberera omu lugerêro lw'Abanya-Amoniti mucêracêra. Babahima erhi izûba liyêrêra. Abashugunukaga bagenda emihanda erhash-ingânana.

Saulu ayîmikwa

¹² Olubaga lwanacibwîra Samweli, mpu: «Ndi olya waderhaga mpu: Ka Saulu ye wakabà Mwâmi wîrhu? Orhuhê abôla bantu rhubanige».

¹³ Ci kwônene Saulu ashuza erhi: «Ntâye wakayîrha ene, bulya oku lw'ene Nyamuzinda ye yôkwîre olubaga lwâge lw'Israheli.»

¹⁴ Samweli abwîra olubaga, erhi: «Mukanye duba, rhujê aha Giligali rhugend'iyimanikiraho obwâmi.»

¹⁵ Olubaga lwanacija e Giligali, lwayîmikiraho Saulu omu masù ga Nyamubâho. Barherekêra ahôla Giligali enterekêro z'okushenga omurhûla emwa Nyamubâho na bene Israheli basha-galukira halya bwenêne.

12

Ebinwa bya Samweli by'okuleka Saulu omu bucîranuzi

¹ Samweli anacibwîra bene Israheli, erhi: «Ka murhabwîni oku nakagiyumvîrhiza akanwa kinyu, muli ebi mwanampûnaga byoshi, kwarhuma nyimika omwâmi winyu.

² Lêro mubonage, oku ye mwâmi okola waka-murhegeka oyo. Bulya ncikolera mushosi, muntu wa mvi, na bagala bâni abâla ekarhî kinyu. Niono namushokolîre kurhenga eburhò bwâni kuhika gano mango.

³ Mumbwîne niono ndi hanôla, mumbwîre embere za Nnâmahanga n'embere z'oyu mwambali wâge, nkâfu erhi ndogomi ya ndi nkola nyanzire. Indi nababazize nîsi erhi kumurhindibuza? Indi nkola mpûnyire empongano, mpu lyo muh'olubanja. Mweshi mwananyêrera.»

⁴ Boshi banacishuza, mpu: «Orharhujiriraga bubî buci, orhanarhulibuzagya orhanahambiraga mpongano ya ndi».

⁵ Anashubibabwîra, erhi: «Nyamubâho yêne muhamiriza ekarhî kîrhu rhweshi, n'oyôla mwambali ali muhamiriza wâni olu lusiku lw'ene, oku ntà kantu kabî mwavumbwîre omu bwôrhere bwâni.» Olubaga lwanacishuza mpu: «Nêci ali muhamîrizi.»

⁶ Samweli anacibwîra olubaga erhi: «Nyamubâho wayimânikaga Mûsa na Aroni anakûla olubaga lwinyu e Mîsiri, ali muhamîrizi wâni.

⁷ Mushegerage hanôla, bunôla nkolaga namuyêreka aminjà Nyamubâho amujirire mwe n'ababusi binyu.

⁸ Nêci erhi Yakôbo abà akola ali e Mîsiri, Abanya-Mîsiri barhindubuza ababusi binyu, nabo bayimbirira Nyamubâho abarhumira Mûsa na Aroni mpu babarhenze eyo, abatulire hano hantu.

⁹ Ci kwônene bayibagira Lungwè wâbo, naye abahâna emwa Sisera murhambo w'engabo ya

Hasori: Kandi ashubibahâna emwa Abafilistini n'emwa mwâmi w'e Mowabu, abôla boshi babal-ibuza n'entambala nyinji.

¹⁰ Go mango bayakûzize Nyamubâho, mpu: Rhwakuhemukîre Yâgirwa Nyakasane rhwakuleka, lêro rhwagendikolera abandi banyamuzinda, bo ba Bali, ba Astarte: mpu ci bunôla orhulîkûzagye oku bashombanyi bîrhu, lêro rhukolaga rhuhizire okukukolera.»

¹¹ Lungwè abarhumira Yerubali, abarhumira Bedani, abarhumira Yefutè, na Samweli, abalikuza oku bashombanyi, bali bazongolosire, n'enyuma ly'aho mwabona omurhûla.

¹² Kandi amango mwabonaga Nahashi, mwâmi muguma wa bene Amoniti, mweshi erhi mubona oku adwîrhe amurhega, mwene mwambwîra mpu lêro ninyu mubè n'omwâmi wakamurhegeka n'obwôla Nyamubâho yênene ye Mwâmi winyu.

¹³ Alagi bunôla omwâmi mwacîshogaga, ye mwâmi mwashengaga; sinzagyi oku Nyamubâho amamushobôza omwâmi wakamurhegeka.

¹⁴ Mukarhînya Nyamubâho, munamukolere, mukanayumwa izù lyâge, n'akabà murhacîcîhindwiri oku kanwa ka Nyamubâho, na kandi mwoyo, haguma n'oyo mwâmi winyu, erhi mwakashimba Nyamubâho, Nyamuzinda winyu, kuli kwinjâ.

¹⁵ Ci kwônene erhi mwakabula kushimba izù lya Nyamubâho, okuboko kwâge kwanamugombya nka kula kwagombagya ababusi binyu.

¹⁶ Murhangibera ahâla buno, lyo mubona ecirhangâzo Lungwè ajira omu masù ginyu.

¹⁷ Ka garhali mango ga kurhema engano gano? Nkola nashenga Nyamubâho, amurhumire emilazô n'enkuba mwabonerako bubî bunene bunganaci mwajizire embere za Nyamubâho erhi muhambira okubà n'omwâmi.

¹⁸ Samweli ashenga Nyamubâho, na Nyamubâho alîka olwôla lusiku emilazô n'enkuba, ntyo olubaga lwayôboha bwenêne Nyamubâho na Samweli.

¹⁹ Oluhaga lwoshi lwanacibwîra Samweli mpu: «Oshengere abarhumisi bâwe oyûla Nyamubâho, Nyamuzinda wâwe, rhurhafâga, bulya oku mabî gîrhu rhwayûshwîrekwo okuhûna omwâmi».

²⁰ Samweli ashuza olubaga erhi: «Murhayôbohaga, mwajizire agôla mabî goshi, ci mumanye murhacîhinduliraga Nyamubâho, ci mukolere Nyamubâho n'omurhima gwinyu goshi.

²¹ “Mumanye mwakashubiderha mpu mukola mwagendikulikira eby'obukurungu n'obwo birhankanamuciza ciru, bulya bya busha”.

²² “Bulya arhankalekêrera oluhaga lwâge erhi izîno lyâge lirhuma, bulya Nyamubâho yênene ahîzire okumujira lubaga lwâge*”.

²³ “Kuli nie ntà mango nankagomera Nyamubâho, omu kuleka okukamushengera. Ci namubwîriza enjira nyinjà na nongêdu”.

²⁴ “Casiga murhînye Nyakasane munamukolere n'omurhima gwinyu goshi. Mwene mwanahashibona minjà maci amâjira ekarhî kinyu”.

* **12:22 12, 22** Nyamubâho ahizire okujira Israheli lubaga lwâge: Rhulole omu Lul 94, 14; Yoz 7, 9; Eze 20, 9.14.44; 36, 22; Lul 79, 9-10 (na ntyo na ntyo).

25 “Ci kwônene, erhi mwankashubikajira amabî, abè mwe, abè oyo mwâmi winyu, mwanahungumuka”».

13

Saulu alwîsa Abafilistini anarhangira oku-goma

¹ Saulu ali akola agwêrhe emyâka erhi abà Mwâmi. Ayîmire myâka ibirhi ali mwâmi omu Israheli*.

² Saulu anacîshoga bantu bihumbi bisharhu omu bene Israheli: Bihumbi bibirhi byakaza-gibêra boshi naye aha Mikimasi n’oku ntongo ya Beteli, n’abandi ba cihumbi bâbâga boshi na Yonatani aha Gibeya emwa bene Benyamini. Abandi basigalaga omu lubaga abarhuma ngasi baguma omu mwabâbwè.

³ Yonatani ayîrha owali murhambo w’Abafilistini wabâga aha Gibeya n’Abafilistini bamanya ogwo mwanzi. Saulu abûhisa

* **13:1 13, 1** Omwandisi arhalimanyire emyâka ya Saulu erhi abà Mwâmi, kandi kubè erhi kuhera yamuhezire. Omwandisi arhamanyiri bwinjinjà erhi nêci myâka ibirhi arhegesire Israheli. Buzinda bwanyuma bacîkêbirwe mpu Saulu ayîmire myâka makumi anni (Ebj 13, 21). 13, 7: Saulu alicîshozîrwe na Nyamuzinda, afungira Israheli; bunzinda Saulu alikirirwa na Nyamubâho. Omu bulonza bwâge, Nyamubâho azigira Yakôbo, aleka Ezau; acîshoga Israheli ekarhî k’agandi mashanja. Nyamubâho agendekera ntyo erhi acîshoga entumwa, erhi ahamagala Paolo, erhi ahamagala ngasi mukristu. Ci kwône, Nyamubâho arhuyigîrizize oku anagendekere okurhushobôza engalo zâge amango rhumuyêmîre. Saulu arhashuzagya oku izû lya Nnâmahanga, ntyo Nnâmahanga amuleka (Lolà 1 Sam 15, 10-23).

omushekera omu cihugo coshi, na Bene Israheli boshi bayumva ogwôla mwanzi oku:

⁴ Saulu anayîsire omurhambo w'Abafilistini, n'Israheli yêshi akola ahigîrwe n'Abafilistini. Olubaga lwoshi lwashûbûkiraho Saulu aha Giligali.

⁵ Abafilistini banacishûbûzanya mpu bagendilwîsa bene Israheli; bali badwîrhe ngâlê bihumbi makumi asharhu, na bihumbi ndarhu bya basirika balwîra oku nfarasi n'eyindi ngabo y'abantu bali banji nka mushenyi gw'oku nyanja. Banaciyisha batwa olugerêro aha Mikimasi olunda lwa Beti-Aweni.

⁶ Erhi abantu b'Israheli babona oku ntaho bacîfunyûkira bulya bali erhi bagosirwe enyunda zoshi, barhondêra okucîfulika baguma omu nyâla, abandi omu malumba, abandi omu mabuye, abandi omu nyenga n'abandi omu mîna y'okulega amîshi, abandi omu mahwa.

⁷ Abahabraniya bayikira ciru Yordani kuhika e Gadi n'e Gileadi.

Samweli na Saulu barhenganakwo

Agôla mango erhi Saulu[†] aciri e Gilgali n'olubaga erhi ludwîrhe lwajugumira e burhambi bwâge.

[†] **13:7 13, 7** Saulu alicîshozîrwe na Nyamuzinda, afungira Israheli; bunzinda Saulu alikirirwa na Nyamubâho. Omu bulonza bwâge, Nyamubâho azigira Yakôbo, aleka Ezau; acîshoga Israheli ekarhî k'agandi mashanja. Nyamubâho agendekera ntyo erhi acîshoga entumwa, erhi ahamagala Paolo, erhi ahamagala ngasi mukristu. Ci kwône, Nyamubâho arhuyigîrizize oku anagendekere okurhushobôza engalo zâge amango rhumuyêmîre. Saulu arhashuzagya oku izû lya Nnâmahanga, ntyo Nnâmahanga amuleka (Lolâ 1 Sam 15, 10-23).

⁸ Alinda nsiku nda nka kulya amango omulêbi Samweli anali atwîre. Ci Samweli arhayishaga duba aha Gilgali. Olubaga lwarhondêra okuyâka n'okucîjira kuli na Saulu.

⁹ Lêro ahôla Saulu aderha, erhi: «Nderheri enterekêro y'embâgwa n'enterekêro y'okushenga omurhûla. Yêne anacihêra enterekêro.»

¹⁰ Oku ayûsihêra ntya, naye Samweli ayisha, Saulu ahuluka mpu agendimuyankirira anamulamuse.

¹¹ Samweli anacimubwîra, erhi: «Kurhi wajizire?» Saulu ashuza, erhi: «Ene mbona oku olubaga lukola ludwîrhe lwandeka, lwanayâkira kulî, n'erhi ôbà orhayishaga lulya lusiku watwâga, n'ene mbona oku Abafilistini bamahanda aha Mikimasi,

¹² “naderha nti Abafilistini ene bakola banyandagalirakwo aha Gilgali na ciru ntanacishenga Nnâmahanga. Okubundi namarhôla omuhigo namarherekêra enterekêro y'embâgwa”».

¹³ Samweli anashuza Saulu erhi: «Wajizire nka musirhe; ocishimbaga irhegeko lya Nyamubâho, Nyamuzinda wâwe anakuhâga, Nyamubâho anali ayimânika obwâmi bwâwe omu Israheli ensiku zoshi.

¹⁴ “Ci kwônene obwâmi bwâwe ntà misî bwacijira. Nyamubâho analongize owundi olya oli n'omurhima gwâge, olya wankahasha okukacîkubagira ye, oyo ye anajizire mwâmi w'olubaga lwâge, bulya orhashimbire oku Nyamubâho anali akurhegesire”».

¹⁵ Samweli ayimuka e Gilgali ajà e Geba emwa bene Benyamini. Saulu aganja abantu bali

bacisigîre boshi naye, bahika omu bantu magana gali ndarhu.

Okucîrheganya oku ntambala

¹⁶ Saulu n'omugala Yonatani n'olubaga lwàli lucisigîre boshi nabo, babêra aha Geba emwa bene Benyamini, nabo Abafilistini bajitwa olugerêro aha Mikimasi.

¹⁷ Omurhwe gw'Abafilistini balya banali b'entwâli barhenga omu birâlo bayisha bigamba bisharhu: cigamba ciguma cayisha omu njira y'e Ofra ebwa cihugo ca Shuwala.

¹⁸ Ecindi cigamba cayisha omu njira y'e Betoroni, n'ecindi cigamba carhola enjira cayisha burhambirhambi oku kabanda ka Sebayini, olunda lw'irungu.

¹⁹ Muli agôla mango, omu Israheli murhabâga mutuzi n'omuguma, bulya Abafilistini bali erhi badesire mpu irhondo mumanye Abayahudi bakatula engôrho nîsi erhi amatumu.

²⁰ Na ntyo bene Israheli bakagigendishâshula ngasi muntu: oyûla omugushu gwâge, ola enfuka yâge, ola embasha yâge erhi kabangûlo kâge emwa Abafilistini.

²¹ Na ntyôla lêro, ebyoji byâbo byoshi byâli erhi byatuhire: ebigembe, emisholo, emigera, emishurhi, embasha nsungunu n'enênênè byoshi byâli bihûnyire okushâshulwa.

²² Ciru na mw'olwo lusiku lw'okulwa lwonênè, omu lubaga murhali owaligwêrhe itumu nîsi erhi ngôrho omu maboko gâge. Saulu n'omugala Yonatani bône bali babigwêrhe.

²³ Murhwe muguma gw'Abafilistini gwakanya gwagendikubikira omu njira y'e Mikimasi.

14

Oburhwâli bwa Yonatani mugala wa Saulu

¹ Lusiku luguma, Yonatani mwene Saulu anacibwîra omwambali wakazagimurhwâza omurhana gw'emirasano, erhi: «Kanya rhuyikire mwa lula lugerêro lw'Abafilistini luli hala ishiriza».

² Ci kwônene Saulu arhamanyîsagya îshe ogwo muhigo. Mw'agôla mango erhi ahanzire oku kafendefende ka Gibeya idako ly'omurhi baderha grenadina gwabâga aha Migroni, haguma n'omurhwe gwâge gw'abantu hôfi magana gali ndarhu.

³ Ahiya mugala wa Ahitubu, mulumuna wa Ikabodi, mugala wa Pinehasi, mugala wa Eli, ye wali mudâhwa wa Nyakasane aha Silo, ye wali odwîrhe ecishûli c'omudâhwa mukulu. Olubaga lurhali lumanyire oku Yônatani anabarhenziremwo.

⁴ Omu myongobana Yônatani alonzagya okugera mpu ayikirire mw'Abafilistini mwâli ebirimbirimbi by'amabuye olunda n'olundi, ciguma caderhagwa Bosesi ecindi caderhagwa Sene, byayôrhaga nka mîno ekanwa.

⁵ Lîno liguma lyabaga olunda lw'e Mikimasi. Elindi olunda lw'e Geba.

⁶ Yônatani anacibwîra olya wakagimurhwâza omurhana gw'emirasano, erhi: «Yisha rhuhike omu lugerêro lw'ebîra bimpubi birhakembûlwa. Hali amango Nyamuzinda ankarhujirira akantu,

kalya kankarhuciza, bulya anakolêsa akantu kanyinyî nk'oku akakolêsa akanene.»

⁷ Olya mwambali anacimushuza, erhi: «Ojire ngasi kantu onayumvîrhe kakuli emurhima; kanya rhugende obwo oyumvîrhe omurhima gukuhire».

⁸ Yônatani anacimubwîra, erhi: «Lolà oku rhukola rhwayikirira emunda bala babisha bali, rhunacîyêrekebo.

⁹ Bakarhubwîra mpu: Yimangi aho kuhika rhuhike emunda muli, rhwanabêra halya, rhurhakasôkera emunda bali.

¹⁰ Ci kwônene bakarhubwîra mpu: Musôkere eno, rhunasôke bulya erhi kwo kuderha oku Nyamubâho anabahizire omu maboko gîrhu. Co cimanyîso cîrhu ecôla.»

¹¹ Oku banali babirhi bacîyêreka lulya lugerêro lw'Abafilistini, nabo Abafilistini erhi bababona baderha mpu: «Langiri Abayahudi bahuluka omu mîna bali bacîfulisire».

¹² Balya bantu bali oku lugerêro banacibwîra Yônatani n'olya mwambali wakazagimurhwâza omurhana gw'emirasano, erhi: «Muyishe enôla munda rhwamubwîra akantu». Yônatani anacibwîra olya mwambali wâge wakazigimurhwâza omurhana gw'emirasano, erhi: «Sôka onkulikire bulya Nyamubâho anabahînyire omu maboko ga Israheli».

¹³ Yônatani ayisha ayandala n'amaboko n'amagulu, erhi ayimizîbwe n'olya mwambali omurhwaza omurhana gw'emirasano yâge. Abashombanyi bayisha bahenanguka embere za

Yônatani n'olya mwambali ayisha abanigûza omu nyuma zâge.

¹⁴ Kunigûza abantu kwâbo kurhanzi, Yônatani boshi n'olya mwambali omurhwaza omurhana gw'emirasano bayîrha bantu hôfi makumi abirhi omu hantu ha bugali busungunu hali nka cihimbi ca aha omuntu akahinga mulegerege muguma.

Entambala yalumîra omu lugerêro n'omu lugo lwoshi

¹⁵ Obôba bwazûka omu lugerêro, Omu lugo, kuguma n'omu karhî k'olubaga lwoshi; abâli okw'icumbi nabo bajuguma, ciru n'ezàli ntwâli zageramwo ogwa nyegenye, idaho lyageramwo omusisi: Barhungwa n'obwôba bwa Nyamuzinda.

¹⁶ Bene Saulu bali ebulâbi aha Gibeya n'emwa bene Benyamini, balangîra olubaga lw'ababisha lwazukamwo obunyagasi n'akavulindi olunda n'olundi.

¹⁷ Saulu anacibwîra erya ngabo yali boshi naye, erhi: «Geranimwo mulole ndi rhwàli rhweshi arhanaciri muli rhwe». Boshi bagezanyamwo amasù, babona Yônatani n'omwambali omurhwaza omurhana gw'emirasano arhahali.

¹⁸ Saulu abwîra Ahiya, erhi: «Oyegeze omucîmba gwa Nyamuzinda hanôla». Mw'agôla mango omucîmba gwa Nyamuzinda gwàli boshi na bene Israheli mw'olo lugerêro.

¹⁹ Agôla mango Saulu akazâgishambâla boshi n'omudâhwa, okushâmîra kwaluga bwenêne omu lugerêro lw'Abafilistini. Saulu anacibwîra omudâhwa, erhi: «Galula okuboko kwâwe».

20 Okubundi obwôla, Saulu n'erya ngabo y'abantu bali boshi naye erhi babà bamâjà mulâli balîkûla bajà oku matabâro, nalola: eyôla munda, erhi engôrho ya muguma eri oku wâbo, bazukamw'akavange kanene bwenêne.

21 Abayahudi bali bashizire Abafilistini bali bagenzikinwe oku matabâro erhi bahika halya bagoma, bagwâsanya haguma n'abandi bene Israheli baliyishire haguma na Saulu na Yônatanî.

22 Na ngasi bene Israheli bali bacîfulisire omu ntondo ya Efrayimu, erhi bayumva oku Abafilistini bakûzire omulindi bayâka, nabo bayandagala n'abandi bene Israheli omu kulwa.

23 Kwo Nyamubâho ayôkwîre bene Israheli ntyo olwôla lusiku.

Yônatanî arhashimbaga akanwa ka Saulu

Entambala yanacija yayûshûka kuhika aha Bet-Aweni.

24 Oku olubaga luli bufà n'omurhamo lwamakoya bwenêne, Saulu agalilugasha erhi: «Mâshi abè buligo owankaderha mpu ahira akalyo ekanwa kuhika bijingo, embere nâni ncîhôle omu kuniguza abanzi bâni!». Ntâye wadesire mpu akalya akalyo n'obwôla igulu lyoshi lidwîrhe lyacishalûla aha kasirahinga.

25 Banacihika omu muzirhu na muli ogôla muzirhu erhi obûci budwîrhe bwahululiramwo okw'idaho.

26 Nalo olubaga lwanacija omu muzirhu halya obûci bwakazigihululira; ci ntâye wadesire mpu akahira okuboko ekanwa bulya lwâli luyôbohire gulya mwîgasho.

27 Ci kwônene Yônatani arhamanyaga amango îshe Saulu agashaga olubaga. Ayêrekeza irhwêrhwè ly'akarhi, ali afumbasire, alifunda omu cigukulu c'obûci ahêka okuboko kwâge ebwa kanwa, amasù gâge gashubizibûka.

28 Lêro muntu muguma omu lubaga anacirhenga omu kanwa aderha, erhi: «Sho anagashire olubaga mpu: Ahere ene owankahuma oku biryo; olubaga erhi kukola kukoya bwenêne».

29 Yônatani anacishuza erhi: «Larha amasherêza ecihugo. Ka murhabwîni oku amasù gâni gakola magumaguma bulya namalya hitya kuli obu buci!

30 Aye! olubaga lucilyage ene oku muniyago rhwanyagaga abashombanyi, k'okuhimwa kw'Abafilistini kurhali kwabà kunene mw'olu lusiku?»

Olubaga lwahemukira Nyamubâho

31 Olwo lusiku banacihima Abafilistini kurhenga aha Mikimasi kuhika aha Ayaloni, ci olubaga erhi lwamadaga bwenêne.

32 Olubaga lwacirhunika kwa birya banyagaga, banaciyanka ebibuzi, enkafu n'amanina babibâgira okw'idaho, engabo yarhondêra yabirya bibishi*

* **14:32 14, 32** Babibagira oku idaho: Abayahudi bàlihazîbwe n'irhegeko lya Nnâmahanga okulya omukò gwa ngasi nyama yoshi (Lolà Murh 9. 4). Bulya omu mukò obuzîne bubà na ngasi buzîne bukwânîne bushubire emwa Lulema (lolà Lev 17, 11), ntyo emwa Abayahudi, owalya omwamba erhi acîhambire okucîhà ha obukulu bwa Nnâmahanga walemaga cirya cintu carhengagamwo omwamba.

³³ Oku bundi obwo banacibwîra Saulu mpu: «Lolà oku olubaga lwamahemukira Nyamubâho bulya lwamalya ebiryo bibishi biciri n'omukò». Saulu aderha, erhi: «Mwahemukîre Nyamubâho kuli okwôla, muhirikage ibuye linene emunda ndi».

³⁴ Saulu anaciderha erhi: Entumwa ekanyagye eje emunda olubaga luli loshi, mubabwîre, erhi: Mpu mukâlêrha ngasi muguma ow'enkafu, ow'ecibuzi, mubibâgire ahâla; munabirherekêre na ntyo mwanashukûlwa kuli okwôla mwahe-mukiraga Nyamubâho omu kulya ebiri n'omukò. Ngasi muguma akayisha adwîrhe budufu enkafu, ali agwêrhe banacibibâgira ahôla.

³⁵ Saulu ayûbakira Nyamubâho oluhêro, lwâbà lwo luhêro lurhanzi Saulu ayûbakira Nyamubâho.

Yônatanî ayêmêra ecâha câge

³⁶ Enyuma lyahôla Saulu anacibwîra olubaga, erhi: «Muyandagale obûla buciri budufu, mushimbûlire Abafilistini, mubanyage kuhika bucanûle muyîrhe mubamalîre, harhasigalaga ciru n'omuguma muli bo». Nabo bashuza, mpu: «Ngasi oku obwîne kuli kwinjà rhwakujira». Ci kwônene omudâhwa amubwîra, erhi: «Burhanzi murhangija emunda Nyamubâho ali».

³⁷ Saulu anacibwîra Nyamubâho, erhi: «Ka nabunguluka nshimbûlire Abafilistini? Ka wabaheba omu maboko ga bene Israheli?» C'arhashuzagya muli olwo lusiku.

³⁸ Saulu anaciderha, erhi: «Mushegere hano, mweshi mizinzi y'olubaga; mumanye munabone cici olubaga lwajiziremwe ecâha ene.

³⁹ Bulya okuli niono mubwîzire oku izîno lya Nyamubâho côkola wa Israheli; akabà ecâha kuli mugala wâni Yônatanî ye cirikwo, okuli anafè». Ci ntâye wamushuzize omu lubaga.

⁴⁰ Saulu anacibwîra olubaga erhi: «Mw'oyo mujè lunda luguma, na nâni rhweshi na mugala wâni Yônatanî rhwajà olundi lunda». Olubaga lwanacishuza mpu: «Oku obwîne kuli kwinjà rhwakujira».

⁴¹ Saulu anacibwîra Nyamubâho, erhi: «Nyamuzinda w'Israheli wênene oyêrekanage okush-ingânîne!» Yônatanî na Saulu banacigwârhwà, n'olubaga lwasigala embuga.

⁴² Saulu anaciderha, erhi: «Murhuyeshere ecigole oku rhuli babirhi nie rhwe na mugala wâni Yônatanî». Yônatanî anacigwârhwà.

⁴³ Saulu anacidôsa omugala Yônatanî, erhi: «Mbwîraga ebi wajizire?» Yônatanî amubwîrabyo aderha erhi: «Nalîre hyûci hisungunu n'irhwêrhwè ly'akarhi kâni, cikône niono nkolaga nafà».

⁴⁴ Saulu anaciderha, erhi: «Nyamuzinda anjirire okwôla anakuyûshûle; okuli, wafà Yônatanî».

⁴⁵ Olubaga lwanacishuza Saulu mpu: «Kurhigi Yônatanî akafà ye na muntu orhumire Israheli ahashihima okungan'aha. Mpu okwôla rhweshi rhukulahirè. Aganze Nyamubâho! Okw'irhwe lyâge kurhagûguke ciru n'oluviri luguma, bulya boshi na Nyamubâho bakolaga ene.» Ntyo kw'olubaga lwafumizemwo Yônatanî arhacifâga.

⁴⁶ Saulu arherema buzira kucishimbulula Abafilistini, nabo Abafilistini bacîshubirira emwâbo.

Oburhegesi bwa Mwâmi Saulu omu binwa bisungunu

⁴⁷ Nêci Saulu akomeza obwâmi bwâge omu Israheli; arhêra anahima abashombanyi bali bamuzongolosire boshi, ahima Mowabu, Amoni, Edomu, ahima abâmi b'e Soba n'Abafilistini, na ngasi lunda anayêrekeraga loshi erhi anali muhi-manyi.

⁴⁸ Akanya ashubirhêra anahima Amaleki, na ntyo alîkûza Israheli oku bashombanyi bâge boshi, balya bakazâgiyôrha bamunyaga.

⁴⁹ Bagala ba Saulu banali: Yônatanî, Yishwi na Malikishuwa; n'abâli bali babirhi: owaburhanzi ye wali Mêrabu n'omurhò ye wali Mikala.

⁵⁰ Izîno ly'engoli ya Saulu ye wali Ahinowama mwâli wa Ahimasi. Omurhambo wâge w'akashala ye wali Abneri, mwene Neri, mw'îshe wa Saulu.

⁵¹ Kisi ye waligi îshe wa Saulu na Neri îshe wa Abneri, baburhagwa na Abiyeli.

⁵² Entambala nkulu yakatulirwa Abafilistini amango ga Saulu goshi. Na Saulu erhi abonaga omuntu mulenga na ntwâli omu kulwa, anamu-jire nshâgi yâge.

15

Saulu alwîsa Amaleki anagoma obwa kabirhi

¹ Samweli anacibwîra Saulu erhi: «Nie olya Nyamubâho arhumaga mpu nkushîge amavurha gw'okukuyîmanika nka mwâmi w'olubaga lwâge Israheli. Yumvagya oku Nyamubâho adesire.

² Amâderha ntya Nyamubâho w'emirhwe, erhi: Nkolaga nahana Amaleki kwa bulya bubî ajiriraga Israheli erhi ayinamuka arhenga e Mîsiri burhuma.

³ Okanyagye bunôla oyîrhe Amaleki*, oherêrekeze na ngasi ebi ajira byoshi, orhamubabaliraga†, onigûze akabà mulume, mukazi, ebirhaba ciru n'enkafu, ebibuzi, engamiya n'endogomi, byoshi ohire okw'idaho.»

⁴ Saulu anacimanyîsa olubaga ogwôla mwanzi, boshi abashûbûza anabagabanyamwo aha Telayimi: aganja balume bihumbi magana abirhi b'empamagulu omu lubaga lwoshi na bandi ba bihumbi ikumi ba bene Yûda.

⁵ Saulu ahika oku lugo lwa Amaleki, ahira abantu b'okukubika omu kabanda.

⁶ Saulu abwîra bene Keniti‡, erhi: «Muyishe muyandagale murhenge ekarhî ka bene Amaleki bulya hali amango nakamusherêza haguma mweshi naye. N'obwo walijirîre bene Israheli bwinjà galya mango barhengaga e Mîsiri.» Na ntyo ngasi Keniti yêshi acîberûla kuli Amaleki.

⁷ Saulu ahima Amaleki kurhenga e Hawila kujà aha muhango gwa Shuru§, ôbà olunda lw'e Mîsiri.

⁸ Agwârha Agagi anaciri mugumagumà, ye waligi mwâmi wa bene Amaleki n'engabo yâge yoshi ayiherêrekeza oku bwôji bw'engôrho.

⁹ Ci kwônene Saulu n'engabo yâge ababalira

* **15:3 15, 3** Okanye oyîrhe Amaleki: Mib 21, 2-3; Lush 2, 34; 13, 15. † **15:3 15, 3** Okuherêrekeza Amaleki: Nkolaga nagendihâna Amaleki: Lub 17, 8; Lush 25, 17. ‡ **15:6 15, 6** Bene Keniti: Mib 10, 29. § **15:7 15, 7** Aha muhango gwa Shuru: Murh 25, 18; 20, 1.

Agagi kuguma na ngasi bîntu byâge byâli binjà: ebibuzi, enkafu, abâna-buzi na ngasi bîntu byâge byanali binjà; barhalonzagya okubiherêrekeza, ci kwônene birya byanali bya mihera, bya mijojo, byoki banigûzizagye.

Nyamubâho agayisibwa n'obwôrhere bwa Saulu

¹⁰ Akanwa ka Nyamubâho kacihondakwo Samweli ntyâla, erhi:

¹¹ «Ngayire omu kubona najizire* Saulu mwâmi, bulya amacinyimpindulira arhalonzizi okujira oku ebinwa byâni bidesire». Samweli yêshi ayunjula njôli, alâla abirikira Nyamubâho obudufu boshi.

¹² Erhi kubà mucêracêra Samweli azûkiriza mpu ajè emunda Saulu ali; barhangibwîra Samweli oku Saulu anajîre e Karmeli ananayûbasire yo oluhêro†; ci kwônene anarhenzire yo, agendirhandanya kulî kulusha, ajiyandagalira e Gilgali.

¹³ Samweli akanya ajà emunda Saulu ali. Saulu anacimubwîra, erhi: «Ogishwe na Nyamubâho. Najizire oku akanwa ka Nyamubâho kanadesire.»

¹⁴ Samweli anacimudôsa, erhi: «Olwo lubî lw'ebibuzi n'eco cihôgêro c'enkafu campûsa amarhwîri, ngahi kwarhenga?»

* **15:11 15, 11** Namacyunjuza, nagayire omu kubona najizire Saulu mwâmi...: Murh 6, 6-7; Lub 32, 12-14; 2 Sam 24, 16; Yer 18, 8-10. † **15:12 15, 12** Samweli anacyubakira êc Karmeli: 2 Sam 18, 18.

15 Saulu anacishuza, erhi: «Rhwabirhenzagya emwa bene Amaleki; bulya olubaga erhi lwa-maderha mpu baleke ngasi biri binja omu bibuzi na omu nkâfu bagendibirherekêra Nyamubâho; ebindi byasigala byoshi rhwabijegenjire».

16 Samweli anacibwîra Saulu, erhi: Hulikaga, hoshi aho! Nkolaga nakubwîra oku Nyamubâho anambwîzire ene budufu. Anacimbwîra, erhi: Derhaga!

17 Samweli anaciderha, erhi: «Ka ciru wêne orhakagibona n'amasu gawe oku onali munyi; k'orhacibaga mwâmi wa bene Israheli, ka Nyamubâho arhaciyimanikaga mwâmi w'Israheli?

18 Nyamubâho wakuhiraga omu njira erhi: Kanya onigûze bala bantu babî bo bene Amaleki, obalwîse kuhika boshi obajegenje.

19 Carhumirage orhaciyumva izu lya Nyamubâho, ci abâ oku by'obuhaguzi by'okola wacîhunikakwo n'omu kujira ntyo wahenya ebi-galugalu omu masu ga Nyamubâho.»

20 Saulu anacishuza Samweli erhi: «Nêci mâshi nayumvîrhîze izu lya Nyamubâho, nanakulikîre enjira yâge anantumagamwo yoshi. Nayishire ndwîrhe Agagi ye mwâmi wa bene Amaleki, Israheli nanabalambika nk'oku byanali birhege-sirwe.

21 Ci kwônene olubaga lwanyazire, oku bibuzi na oku nkâfu banyagaga byo byâli birhangiriza omu byaherêrekezibwa, babirhola mpu bage-ndibirherekêra Nyamubâho, Nyamuzinda wawe aha Gilgali.»

22 Samweli anacimushuza, erhi: «Ka omanyire mpu okubaga n'okurherekêra kulushire

okuyumva‡ n'okushimba izù lya Nyamubâho? Okurhumikira kwo kukulu aha kurherekêra, okurhega amarhwîri kulushire amashushi g'engandabuzi.

²³ Obugoma kwo buli nka ecâha c'obulaguzi. Okubà n'irhwe lirhayumva kwo kuguma n'okuharâmya enshusho n'abazimu. Bulya wagayaguzize akanwa ka Nyamubâho, naye akola akukazire omu bwâmi; orhaciri mwâmi.»

Saulu ahûna obwonjo

²⁴ Oku bundi Saulu anacibwîra Samweli, erhi: «Najizire ecâha§ bulya ntashimbaga irhegeko lya Nyamubâho n'ebinwa byâwe, bulya namarhînya olubaga kulusha nanayumva oku ludesire».

²⁵ Nkuhûnyirage bunôla onkûlire ecâha câni, ogalukage rhunagende rhwembi ngendiharâmya Nyamubâho.

²⁶ Samweli ashuza Saulu, erhi: «Ntagaluke rhwembi, bulya wagayaguzize akanwa ka Nyamubâho, naye akola akukuzire okubà mwâmi*, orhaciri mwâmi w'Israheli».

²⁷ Na oku Samweli ahindamuka mpu akola agenda, Saulu amugwârhira oku cikwi c'ecishûli câge, na cîrya cishûli cahahanyuka.

²⁸ Samweli anacimushuza, erhi: «Kwo na Nyamubâho akukahanyulirekwo† ntyo obwâmi

‡ **15:22 15, 22** Okuyumva kulushire okurherekêra: Iz 1, 2; Hoz 6, 6; Amo 5, 22; Mîk 6, 8. § **15:24 15, 24** Najizire ecâha: Lub 9, 27; Mib 22, 23; 1 Nga 21, 17; Mat 27, 4; 9, 13; Luk 15, 18. * **15:26 15, 26** Nyamubâho akukuzire omu bwâmi: 1 Bâm 2, 2. † **15:28 15, 28** Nyamubâho anahahanywîre obwâmi bwâwe: 1 Bâm 2, 30.

bw'Israheli; amanabûha owinyu oli mwinjà kukulusha».

²⁹ Ci omanyè oku irenge lya Israheli lirhankacirheba lirhankanacîyûnjuza, bulya arhali muntu, olya yeki ogwâsirwe okucîyûnjuza‡.

³⁰ Oku bundi Saulu aderha, erhi: «Najizire ecâha! Ci kwônene nkusengirage, onkengêsagye nâni embere z'abagula b'olubaga lwâni na embere za Israheli; ogaluke rhugende rhwembi ngendihaarâmya Nyamubâho, Nyamuzinda wâwe».

³¹ Samweli agaluka ashimba Saulu, Saulu anaciharâmya Nyamubâho.

³² Samweli anaciderha erhi: «Mundêrhere Agagi, mwâmi w'abà-Amaleki. Agagi ayisha akananda na omwîshingo ajà emunda ali; Agagi akazâgicidesa, erhi: Mâshi okuli oburhè bw'okunyîrha bwahwîre!

³³ Samweli anaciderha, erhi: Nka kulya engôrho yâwe yarhumaga abakazi babula abâna, ntyo na nyoko naye arhakacibona bâna omu bâbo bakazi!»

³⁴ Samweli ayanka Agagi amutwa bihimbi bihimbi embere za Nyamubâho aha Gilgali.

³⁵ Na kurhenga ahôla Samweli arhacibonanaga bundi na Saulu kuhika aha kufâ kwâge.

III. Saulu na Daudi

16

Samweli ashîga Daudi amavurha g'obwâmi

¹ Ago mango Samweli ali agwêrhe n'omungo munene erhi Saulu orhuma na kandi kulya

‡ 15:29 15, 29 Lolà omu Mib 23, 19.

kubà Nyamubâho anagayire bulya ajizire Saulu mwâmi omu Israheli, Nyamubâho anacibwîra Samweli, erhi: Mangaci omungo gwâwe Saulu orhumire gwahwa n'obwo mîra namuyîmwire nti arhacibà mwâmi omu Israheli. Yunjuzagya ihembe lyâwe mavurha onagende; Nkurhumire emwa Yese w'e Betelehemu, bulya mbwîne oku omu bâna bâge nakûla omwâmi.

² Samweli anacishuza, erhi: «Kurhi nagenda wâni? Hano Saulu akumanya ayishinyîrha». Nyamubâho ashuza, erhi: «Oyanke enkafu y'endaku oyihêke onayishiderha, erhi: Kurherekêra Nyamubâho enterekêro kurhumire nayisha.

³ Kandi wanalâlîka Yese kuli eyôla nterekêro, na muli agôla mango nanakumanyîsa ebi ogwâsirwe okujira, kandi oyu nakanayishikubwîra* wanamushîga amavurha† g'obwâmi.»

⁴ Samweli ajira kulya Nyamubâho amubwîraga, akanya ajà e Betelehemu. Abagula ba muli olwo lugo bayishimuyankirira erhi banayisha bageramwo omusisi banacidôsa mpu: «Waliha ka murhûla gukudwîrhe?»

⁵ Samweli ashuza, erhi: «Nêci murhûla nyishire. Ndi rherekêra Nyamubâho. Mucîyôbôlage, munayîshe rhugendihêra rhweshi.» Ayôbôla Yese n'abagala anabalâlîka mpu bayîshe ebwa nterekêro.

⁶ Erhi babà bamâjà omu nyumpa na erhi abona Eliyabu, Samweli aderha erhi: «Buzira

* **16:3 16, 3** Oyu nakanayishikubwîra: Lush 17, 15. † **16:3 16, 3** Yunjuza ihembe lâwe mavurha: 1 Bâm 9, 1-3; Iz 11, 1; Rut 4, 17-22; Ebj 13, 22; Rom 15, 12. **16, 3:** Oyu nakanayishikubwîra: Lush 17, 15.

kurhindira, ye mwîshogwa wa Nyamubâho oyûla onali embere zâge».

⁷ Nyamubâho abwîra Samweli, erhi: «Orhashimbaga iranga n'ecirhuluko, nyegwire oyo bulya arhali oku omuntu abona kwo Nyamuzinda abona. Omuntu abona iranga, ci Nyamubâho yêhe murhima abona[‡].»

⁸ Yese ahamagala Abinadabu, amugeza embere za Samweli naye ashuza, erhi: «Arhacibà oyûla ye Nyamubâho acîshozire».

⁹ Yese amuyêreka kandi Shama, omulêbi anacishuza, erhi: «Naye oyu arhali ye Nyamubâho acîhòzire».

¹⁰ Yese ageza bagala bâge nda embere za Samweli, Samweli aderha, erhi: «Ntâye ciru n'omuguma Nyamubâho acîshozire muli abâla».

¹¹ Samweli anacidôsa Yese erhi: «Ka abâla bône bo bagala bâwe ojira boshi?» Amushuza, erhi: «Haciri hilumuna hyâbo, hyanayabwîre ebibuzi[§]». Samweli abwîra Yese, erhi: «Bagendi-hilonza, bulya rhurhaje oku cîbo hirhanacyisha».

¹² Yese arhuma entumwa yagendihilêrha. Ehyo hyâna hyâli hya mvîri za kakonge, masù minjinjà, n'iranga na wa mabonwa minjà. Nyamubâho aderha, erhi: «Yimuka, ohishîge amavurha, bulya ye yoyôla!»

¹³ Samweli arhòla lirya ihembe liyunjwîre mavurha, amushîgago* ekarhî ka bakulu

[‡] **16:7 16, 7** Nyamuzinda yêhe murhima abona: 1 Bâm 8, 39; Yer 11, 20; 12, 3; Lul 17, 10. [§] **16:11 16, 11** Hilumuna hyâbo hiyabwîre ebibuzi: 17, 15; Burh 47, 2; Lul 23. * **16:13 16, 13** Amushîga amavurha: 10, 1; 1 Bâm 1, 39; 1 Bâm 9, 6.

bâge na kurhenga agôla mango omûka gwa Nyakasane gwarhondêra okukarhula kwo Daudi n'omu mango gakulikiraga. Samweli ayimuka acîshubirira e Rama.

Daudi aha mwa Saulu

¹⁴ Omûka gwa Nyakasane gwarhenga muli Saulu, Nyamubâho agalimurhogeza† obuliba bw'omûka mubî.

¹⁵ Abarhumisi ba Saulu banacimubwîra, mpu: «Ka orhabwîni oku mûka mubî gwa Nyamuzinda ogûla gwamakujamwo.

¹⁶ Nnâhamwîrhu aderhe konene. Obwîne oku bambali bâwe bali ahâla mbêre zâwe, obarhume bajè balonza omuntu oyishi ziha olulanga, na ntyôla amango oyôla muzimu mubî wa Nyamuzinda amakugwârha, oyôla muzihi anaziha kwa lulya lulanga na Ahôla wanarhûlirira.»

¹⁷ Saulu anacishuza abambali, erhi: «Munongezagye oyôla muntu wankamanya okuziha olulanga bwinjà mumundêrhere».

¹⁸ Muntu muguma omu barhumisi bâge anacijà omu kanwa aderha, erhi: «Nabwîne mwene Yese ayishiziha, w'e Betelehemu, ali mwâna wa burhwâlî‡, mulenga w'idherha na okulwa, mwâna mwinjinjà na Nyamubâho ali haguma naye».

¹⁹ Saulu arhuma entumwa emwa Yese bagendimubwîra, erhi: «Ontumire Daudi mugala wâwe, olya oyâbula ebibuzi».

† 16:14 16, 14 Bene Israheli bâli bamanyire oku ngasi byoshi emwa Nnâmahanga birhenga. Bayêmêra oku eyo ndwâla ya Saulu erhengerire emwa Nnâmahanga. Co cirhumire Ebibliya yaderha oku Nyamubâho arhogeza Saulu omûka mubî ‡ 16:18 16, 18 Daudi mwâna wa burhwâlî, gwârhi Lul 89, 20.

²⁰ Yese agoshôla endogomi, omugati, akabindi k'idivayi na omwânahene, Omugala Daudi abijâna emwa Saulu.

²¹ Erhi abâ amâjà aha mwa Saulu, Daudi akamubêra aha burhambi; Saulu amurhonya bwenêne ciru alinda abâ ye okola wakamurhwâza emirasano yâge.

²² Saulu arhuma emwa Yese, erhi: «Nkuhûnyire olekage Daudi abêre hanôla mwâni bulya namurhonyize bwenêne».

²³ Erhi gulya mûka gwa Nyamuzinda gwanamurhogeraga, Daudi anazihe lulya lulanga lwâge n'obwôla Saulu anarhûlirira, ashubicîyumva bwinjà, na gulya mûka mubî gwanamurhengamwo.

17

Goliyati ajugumya engabo ya bene Israheli

¹ Abafilistini erhi babâ bamashûbûza engabo zoshi z'abalwî, mpu bajè oku matabâro, boshi aha Soko omu Buyahudi, batwa olugerêro lwâbo ekarhî ka Soko na Azeka, aha Efezi-Damimi.

² Saulu n'engabo ya bene Israheli bashûbûzanya bahumba ebirâlo omu kabanda ka Terebinti; batwa olugerêro aha ishiriza lya Abafilistini.

³ Abafilistini badêka ishiriza liguma oku ntongo nabo bene Israheli badêka oku ntongo y'erindi ishiriza, akabanda kabaja ekarhî.

⁴ Oku bundi omu ngabo ya Abafilistini, mwarhenga muntu muguma wa ntwâli, izîno

lyâge ye Goliyati*, aj'eruhya; oyôla muntu abâga w'e Gati, obulî bwâge bwâli bwa meteri isharhu.

⁵ Omu irhwe lyâge ali ayambîrhe ensirha y'ecûma c'omulinga, ali acîhundikîre empenzi y'ecûma c'amagamba, eyôla mpenzi obuzirho bwâyo bwâli nka sikêli† bihumbi birhanu.

⁶ Emagulu gâge yali ebicikirizo by'ecûma c'omulinga, n'itumu ly'omulinga aha birhugo.

⁷ Olusârhi lw'itumu lyâge lwâli nka mulindizo gwa kahunga-migozi na engerembe y'itumu lyâge, obuzirho bwâyo bwâli bwa sikêli magana ndarhu za cûma. Owakazâgihêka empenzi yâge erhi amushokolire.

⁸ Ayisha ashigalisire anacibwîra emirhwe ya bene Israheli, erhi: «Bici ninyu mwayishiraga mpu muli tula entambala»? Kali niono Mufilistini ntarhungânwa ninyu mwe bambali ba Saulu? Cîshogagi muli mwe muntu muguma wankahashiyandagala ayîshe rhulwe naye.

⁹ Akandwisa akananyîrha, rhwanabà bajà binyu; ci kwônene erhi akabà nie muhima nkana-muyîrha, mwanabà bajà bîrhu, mukarhukolera.

¹⁰ Olya mufilistini anaciderha, erhi: «Niono namajacira ene emirhwe y'Israheli. Mpâga omuntu nalwa rhwe naye yêne».

¹¹ Erhi bayumva ebyôla binwa by'oyôla mufilistini, Saulu haguma na bene Israheli boshi barhemuka, bageramwo omusisi bwenêne.

* **17:4 17, 4** Goliyati: Obulî bwâge bwâli burhalusire metere ibirhi na galimunani. † **17:5 17, 5** Soko na Azeka: bishagala biha hôfi na Yeruzalemu aha Km 30. Akabanda ka Terebinti kabà hôfi n'ebyo bishagala Soko na Azeka. Sikêli bihumbi birhanu: zanabà nka Kg 60.

Daudi arhumwa n'îshe oku lugerêro lwa bene Israheli

¹² Ci kwônene haligi omuntu w'e Efrata omu Betelehemu ya Yûda, izîno lyâge ye Yese, ali agwêrhe bagala munâni; oyu mushamuka, omu mango ga Saulu ali akola mushosi bwenêne.

¹³ Muli abôla bagala, abasharhu barhanzi bali oku matabâro boshi na Saulu amazîno gâbo bwo: Eliyabu yo nfula, Abinadabu ye wali wa kabirhi, na Shama ye wali wa kasharhu.

¹⁴ Daudi go gwâli muziba; abôla basharhu barhanzi bali bakulikîre Saulu.

¹⁵ Daudi akazâgiyisha emunda Saulu ali anab-uligaluka agendiyâbula ebibuzi by'îshe e Betelehemu.

¹⁶ Oyôla mufilistini akazâgiyîsh'isholoshonza Israheli ntyo sêzi na bijingo kuhika nsiku makumi anni.

¹⁷ Yese anacibwîra omugala Daudi, erhi: «Hêkera bakulu bâwe oyo nnamâha w'engano nkalange n'eyîra migati ikumi, okanye oyishegule bakulu bâwe okwôla lugerêro.

¹⁸ “Orhu rhushoko ikumi rhw'amakave orhuhêkere olya murhahâzi wâbo orhambula ecihumbi, ogendirhangula ntyo bakulu hâwe olole erhi bazibuhire, kandi wanalêrha n'emikamarho yâbo”».

¹⁹ Saulu na bene Israheli boshi, bali bahanzire omu kabanda ka Terebinti oku matabâro badwîrhe balwîsa Abafilistini.

²⁰ Daudi azûka sêzi sêzi, ebibuzi byâge abiyabuza owâbo, abarhula, anagenda nka kulya îshe Yese ananamurhegekaga. Erhi Daudi ahika

oku lugerêro erhi engabo ekola yajà oku lugamba bajà babanda orhuhababo rhwa amatabâro.

²¹ Bene Israheli n'Abafilistini bayimânika ebigamba by'okulwa, engabo oku yâbo.

²² Daudi, omushekero gwâge agubîkîsa omuntu wakazâgibîka ebirugu, alibirhira emunda engabo eri. Oku anahika ntya, alamusa bakulu bâge.

²³ Oku adwîrhe ashambâla boshi na bakulu bâge, kandi olya muntu w'entwâli oderhwa Goliyati w'e Gati, apamuka omu mirhwe y'Abafilistini arhondêra aderha ebinwa biri nka birya birhanzi erhi na Daudi adwîrhe ayumva.

²⁴ Bene Israheli boshi erhi babona olya muntu bamuyâka, barhungwa[‡] n'obwôba bunji.

²⁵ Munya-Israheli muguma amubwîra, erhi: «K'orhabwîni ola muntu watakâza. Kujacira okwôla adwîrhe ajâcira bene Israheli. Owankamuyîrha, mwâmi anamuhà oluhembo lunênênè, anamuhà omwâli n'enyumpa yâbo enabè ya kurhinywa omu Israheli.»

²⁶ Daudi anacidôsa abantu bâli hôfi naye erhi: «Kurhi bankajira omuntu wayîrha oyo mufilistini na ntyo akûle enshonyi omu Israheli! Bulya, oyo mufilistini aligi yeki muntu mucu, oyo murhindi orhakembûlagwa wacîshomya okujâcira engabo ya Nyamuzinda Ozîne.»

²⁷ Olubaga lwanacimurhondêreza kulya banalagana oku bankahemba omuntu wakashimuyîrha, mpu: «Omuntu wanamuyîrhe kwo banamuhembe ntyo».

²⁸ Mukulu wâge Eliyabu ayumva oku adwîrhe

[‡] 17:24 17, 24 Barhungwa n'obwôba: bagwârhwâ n'obwôba.

ashambâla n'abôla balume bali ahôla, Eliyabu akunirira bwenêne Daudi anacimubwîra, erhi: «Bici wayandagaliraga eno, na ndi wasigîre bulya busô busungunu bw'ebibuzi omu irungu? Niono nyîshi obucibone ojira n'obwengehusi bw'omu murhima gwâwe; kwâli kuderha mpu oyishilola entambala kwônene kwakudwîrhe».

²⁹ Daudi anacishuza erhi: «Kurhi namajira buno? K'omuntu arhankaciganîra».

³⁰ Anacimuyêrekeza omugongo arhondêra aganîra n'owundi kwa bene kulya; abantu banakamushuza nka balya bâbo barhanzi.

³¹ Abayumvagya ebyôla binwa Daudi akagiderha bakanya bagendibwîra Saulu, naye amurhumiza mpu ayîshe.

Daudi akula Saulu nshonyi

³² Daudi anacibwîra Saulu, erhi: «Ntâye waderhaga mpu arha omurhima! Mwambali wâwe ajilwîsa oyo mufilistini».

³³ Saulu abwîra Daudi, erhi: «Orhankahasha okukoza oyôla mufilistini, bulya ociri murhò, ci yêhe matumu alwa kurhenga eburhò bwâge».

³⁴ Daudi ashuza Saulu, erhi: «Niono mwambali wâwe amango nakagiyabula ebibuzi bya larha erhi hakayishire entale nîsi erhi kakiri akarhôla ecibuzi omu busô,

³⁵ nanyikulikîre nyigwarhe nshûrhe, nshugule ecibuzi câni omu kanwa kâyo; erhi yankadesire mpu yampindamukira, nanyigwarhîre oku bwôya bw'olubongo nyishûrhe nyiyîrhe.

³⁶ Mwambali wâwe ayîsire entale n'akakiri n'ecôla cirhîndi c'omufilistini cirhakembûlagwa nacinigûza nka okunigûza ngasi nguma muli

ezôla nsimba, bulya anajacîre engabo ya Nyamuzinda Ozîne».

³⁷ Daudi ashubiza aderha, erhi: «Nyamuzinda wandîkûzagya kuli eyôla ntale na kuli oyôla kakiri, ye wanandîkûza kuli oyôla mufilistini». Saulu anacibwîra Daudi, erhi: «Gendaga, Nyamubâho abè haguma nâwe!».

Daudi ayîrha Goliyati

³⁸ Okubundi Saulu ayambisa Daudi emirasano yâge, amuhira ensirha yâge y'ecûma omu irhwe amuhundikira n'omwambalo gwâge gw'empenzi.

³⁹ Oku bundi Daudi ayambalira engôrho oku nyanya ly'emyamhalo yâge arhangula okugenda bulyâlya arhalisagibiyambala bundi. Daudi anacibwîra Saulu, erhi: «Ntakahasha okugenda n'eyîra mirasano bulya ntakukômeraga». N'erhi abà amayihogola,

⁴⁰ Daudi afumbarha akarhi kâge, akanya ajà omu lwîshi, arhôlamwo rhubuye rhurhanu rhwa nshangabuye arhuyômeka omu nshoho yâge ahagarhira nka ayâbula, gwo gwaligi nka murhana§ gwâge; afumharha muzâreti gwâge, akulikira olya mufilistini.

⁴¹ Olya mufilistini ayisha ashegera emunda Daudi ali, erhi anashokoliragwe n'olya muntu okahêka empenzi yâge.

⁴² Olya mufilistini alola Daudi, amusingiriza amugaya bulya amâbà mwâna murhò ciru akabà wa kakonge na w'iranga linjà.

§ 17:40 17, 40 Omushâbîro gwâge: murhana ogwo yo nshoho ya kubikira eby'okulwa.

43 Olya mufilistini abwîra Daudi, erhi: «Ka omanyire mpu ndi kabwa obwôla ontêzire n'akarhi?» Olya mufilistini anacîgasha Daudi ba nyamuzinda b'emwâbo.

44 Anacibwîra Daudi, erhi: «Yishaga emunda ndi, ene omurhumba gwâwe naguhà orhunyunyi n'ebiryanyi by'erubala».

45 Naye Daudi ashuza olya mufilistini, erhi: «W'oyo onyishire n'engôrho, itumu n'omuherho; ci niono ntabîre oku izîno lya Nyamubâho w'emirhwe, ye Nyamuzinda w'abarhabâzi b'e Israheli okazigayaguza.

46 Nyamubâho ene akuhânyire omu maboko gâni, nakuyîrha na nkuyambale, ene omurhumba gwâwe n'emirhumba y'engabo z'Abafilistini nayihà orhunyunyi rhw'emalunga n'ensimba z'igulu, igulu lyoshi lyamanya ene oku Israheli yêne ojira Nyamuzinda.

47 Kukwânîne eyi ndêko yoshi emanye oku arhali ngôrho, arhali n'itumu Nyamubâho ahimamwo bulya ye Nnamatabâro, anabahanyire omu maboko gîrhu.»

48 Olya mufilistini ashigalika*, ayisha afulêkera Daudi, naye Daudi alibirhira duba ebwa bigamba, anayisha abwandira akola ajilwîsa olya mufilistini.

49 Daudi ahuma omu nshoho yâge, ayankamwo ibuye, aligobeka omu muzâreti gwâge alityabula olya mufilistini omu busù, lyanacimuhobera omu k'amalanga akumbira obusù.

50 Ntyo n'muzâreti haguma n'enshangabuye

* 17:48 17, 48 Okushigalika: kuyimanga n'obucibonyi.

Daudi ahima oyo muflistini, amubanda amuyîrha. Daudi arhali agwêrhe ngôrho.

⁵¹ Akanya alibirha, ahamirakwo Goliyati, amuyômola engôrho e lûba, amunigûzamwo anamutwa irhwe.

⁵² Abafilistini erhi babona entwâli yâbo ya mafa, bakûla omulindi bayâka. Nabo bene Israheli haguma na bene Yûda bacîrhunika kulibo banayisha babanda orhuhababo, bacandabuka oku Bafilistini kuhika aha muhango gwa Gati na kuhika aha nyumvi za Ekroni. Enjira ya Shaaraimi yayunjula mirhumba ya Bafilistini kuhika aha Gali n'aha Ekroni.

⁵³ Erhi barhenga eyôla munda bâli bacandabusirekwo Abafilistini, bajà omu birâlo byâbo babihâha.

⁵⁴ Daudi ayanka irhwe ly'oyo muflistini alihêka e Yeruzalemu, n'emirasano yâge ayijâna omu cirâlo câge.

Daudi muhimanyi ahêkwa embere za Saulu

⁵⁵ Saulu erhi abona Daudi apamuka akola ajilwîsa omuflistini, adesa Abneri ye murhambo w'engabo yâge, erhi: «Gula mushebenge ali mwene ndi wâni Abneri?» Abneri ashuza, erhi: «Yâgirwa mbo kuyîrha erhi nakamanya.»

⁵⁶ Mwâmi aderha, erhi: «Dôsa, oyo musole ali mwene ndi wâni?»

⁵⁷ Erhi Daudi ashubûka erya munda anayîrhaga omuflistini, Abneri amurhôla amuhêka emunda Saulu ali, Daudi erhi anafumbasirage liry irhwe ly'omuflistini.

⁵⁸ Saulu amudôsa, erhi: «Sho ye ndi, mwâna?»
Daudi anacishuza, erhi: «Ndi mwene mwambali
wâwe Yese w'e Betelehemu».

18

*Obwîra bwa Daudi na Yônatanî n'oku ajiragwa
murhambo w'abalwî*

¹ Erhi Daudi ayûsa akushambâla bône Saulu,
omurhima gwa Yônatanî gwalungana n'ogwa
Daudi, Yônatanî amuzigira nk'oku acîzigira yêne.

² Olwo lusiku lwonênè, Saulu ahira Daudi aha
mwâge, arhacizigaga mpu ashubire emwâbo.

³ Yônatanî anywâna boshi na Daudi bulya
amuzigiraga nk'oku anacizigira yênene.

⁴ Yônatanî ahogola ecishûli akazâgiyambala
acîhà Daudi, kuguma na emirasano yâge, ciru
n'oli engôrho yâge, ciru n'omuherho gwâge
n'omukaba gwâge.

⁵ Daudi, ngasi aha Saulu anakazagimurhuma
hoshi anabêrwe, ahime. Ntyo Saulu amujira
murhambo w'engabo yâge y'abalwî. Olubaga
lwamurhonya bwenêne ciru n'abarhumisi ba
Saulu.

Obumvu bwa Saulu kuli Daudi

⁶ Erhi engabo zija omu lugo, galya mango
Daudi arhengaga oku matabâro, erya munda
ayîrhaga Omufilistini, abakazi bashagamuka omu
bishagala byoshi bya Israheli, bayisha bayimba
banasâma*, bahika emunda Mwâmi Saulu ali
erhi banashagalusire, bayisha barhimba engoma
bazihà n'ennanga.

* **18:6 18, 6** Bayisha bayimba banasâma: 21, 12; Lub 15, 20; Bac
5, 1; Ydt 15, 12.

⁷ Abôla bakazi bayisha basâma banayimba mpu: «Saulu ayîsire bantu bâge cihumbi na Daudi ayîrha bantu bâge bihumbi ikumi».

⁸ Saulu akunira, okwo kwamubabaza omurhima anaciderha, erhi: «Bahîre Daudi bihumbi ikumi nâni bamampà ecihumbi! Bwâmi bône bucimusigalîre!»

⁹ Saulu arhondêra okulola Daudi n'isù libî kurhenga agôla mango.

¹⁰ Omu lusiku lwakulikiraga, omukò mubî gwa Nyamuzinda gwajà muli Saulu, arhondêra okukahabukira omu nyumpa yâge. Daudi anaziha oku lulanga lwâge anakômereraga okuziha na Saulu naye erhi afumbasire itumu lyâge.

¹¹ Saulu aderha, erhi: «Nkola natumirha Daudi itumu limuhangire kula nyasi». Ci Daudi abaduka acîzibuka ye kabirhi kabirhi.

¹² Saulu ayôboha bwenêne Daudi bulya amâbona oku Nyamubâho ali naye[†].

Daudi arhenga aha mwa Saulu.

¹³ Saulu amuyegûla kuli naye, agendimujira murhambo wa bantu ba cihumbi. Daudi anakagenda anagaluka embere z'olubaga.

¹⁴ Daudi akabonekana muntu mulenga omu majira gâge goshi erhi na Nyamubâho ali naye.

¹⁵ Saulu erhi abona oku Daudi ali mwenge bwenêne arhondêra okumuyôboha.

[†] **18:12 18, 12** Amâbona oku Nyamubâho ali haguma naye: 16, 18; 17, 37; Murh 39, 2.

¹⁶ Ci Israheli yêshi na Yûda bazigira bwenêne Daudi bulya akazâgigenda anagaluka embere zâbo‡.

Daudi ayanka Mikala mwâli wa Saulu

¹⁷ Saulu anacibwîra Daudi, erhi: «Lolà oku nkola nakuhà mwâli wâni wa olubere ye Merabi abè mukâwe; casinga oyêmêre okubà ntwâli yâni omu kulwa, na kandi okalwira Nyamubâho. Bulya Saulu akazâgiderha, erhi: “Mâshi irhondo ntahemukaga, ntamuyîrhaga, casinga ayîrhwe n'Abafilistini”».

¹⁸ Daudi ashuza Saulu, erhi: «Yâgirwa ndigi mucu n'omulala gwâni guligi mulala mucu omu Israheli obwo nagendibà mukwî wa Mwâmi?»

¹⁹ Ci agôla mango, ahâli ha okuhà Daudi oyôla munyere Merabi mwâli wa Saulu, abà Adriyeli w'e Mehola ye bamuhà mpu abè ye muyanka.

²⁰ Ci kwônene Mikala mwâli wa Saulu asîma bwenêne Daudi, ogwo mwanzi bagendigumanyîsa Saulu, naye asîma bwenêne.

²¹ Saulu akazâgiderha omu murhima gwâge, erhi: «Namuhà ye gubè murhego kuli ye lyo na Abafilistini bahashimugwârha». Saulu anacibwîra Daudi obwa kabirhi, erhi: «Ene wâbà mukwî wâni».

²² Saulu akomêreza abambali, erhi: «Mugendibwîra Daudi, ci arhamanyaga oku nie nakuderhaga mpu: ka orhabwîni oku mwâli wâni akurhonyize n'abambali nabo bakurhonyize! Oyêmêre obè mukwî wâge».

‡ 18:16 18, 16 Akazâgigenda anagaluka; akazâgigenda oku matabâro anahime: 2 Sam 21, 8.

²³ Daudi erhi ayumva ebyôla binwa abashuza, erhi: «Ka mumanyire mpu kuli kunyi okubà mukwî wa mwâmi? Niono ndi mukenyi na wakugaywa omu bantu».

²⁴ Abarhumisi ba Saulu bagendimubwîra, mpu: «Byo binwa Daudi adesire ebîra».

²⁵ Saulu ashuza, erhi: «Mugendibwîra Daudi, erhi: Mwâmi mpu arhalonza ngulo ci binyîrha§ igana bya Bafilistini barhakembûlagwa lyo mwâmi acîhola abashombanyi bâge». Saulu ahûnaga ntyo bulya akazâgilangâlira mpu nkaba hali amango Daudi akagwârha omu maboko g'Abafilistini.

²⁶ Abarhumisi ba mwâmi bagendibwîra Daudi birya binwa bya mwâmi. Daudi erhi ayumva ntyo, asîma okubà mukwî wa mwâmi.

²⁷ Oku ensiku zirhacihika Daudi arhabâla n'engabo yâge arhêra Abafilistini abahima anabayîrhamwo bantu magana abirhi, abashugula ebinyîrha birhakembûlagwa abitwa abirhûla mwâmi oku binali byoshi lyo abà mukwî wa mwâmi, îba wa Mikala.

²⁸ Saulu abona anayumva oku Nyamubâho ali haguma na Daudi; naye Mikala mwâli wa Saulu azigira Daudi bwenêne.

²⁹ Saulu ayumva oku okuyôboha Daudi kwayûshûka. Saulu anacîyôrha mushombanyi wa Daudi ensiku zoshi.

³⁰ Abarhambo ba Abafilistini bakayisha balilwa, na ngasi mango erhi bayishaga ntyôla Daudi anabahirekwo omuhero gwâge na

§ 18:25 18, 25 Ebinyîrha, ecinyîrha: mubiri gwa bulume bwa muntu.

obukengêre bunene kulusha abandi barhumisi ba Saulu. Ntyo izîno lyâge lyajà irenge bwenêne.

19

Yônatanî afungira Daudi embere z'îshe Saulu

¹ Saulu abwîra omugala Yônatanî na abambali boshi oku akola ayîrha Daudi. Ci kwônene oyôla Yônatanî mwene Saulu arhonyagya bwenêne Daudi.

² Yônatanî ajimanyîsa Daudi okwôla amubwîra, erhi: «Larha Saulu adwîrhe alonza okukuyîrha. Ocîlangage, irhondo sêzi ohirigirhe ogendicîfulika.

³ Niono nahuluka nshimbe larha omu cirhwa erya munda ocîfulisire. Nayisha nâganîza larha ebikuyêrekîre nyumve bici bihali na buzinda nanayishikumanyîsa».

⁴ Yônatanî anacishambaza îshe Saulu oku biyêrekîre Daudi, anacimubwîra, erhi: «Mâshi mwâmi amanye akajira ecâha omu kuyîrha omurhumisi wâge Daudi, bulya yêne ntà mabî akujirîre. Ciru na kandi, kali ebijiro byâge byoshi biri bya bunguke bunene emwâwe.

⁵ Afulumusire olufû erhi ayîrha olya mufilistini, na ntyo Nyamubâho ayôkola Israheli erhi ye orhuma, Wêne wabwîne okwôla koshi wanasîma bwenêne. Kurhigi wankacihumâna* n'omukò gw'omuntu mwêru-kwêru, omu kuyîrha Daudi buzira igwârhiro».

* **19:5 19, 5** Wankacîhemula n'omukò gw'omuntu mwêru-kwêru: Lush 19, 10; 21, 8-9; 1 Bâm 21, 16; 24, 4; Yer 14, 3.

⁶ Saulu ayumva okwôla Yônatanî amubwîraga, Saulu acîgasha, erhi: «Alame Nyamubâho, Daudi arhafe».

⁷ Yônatanî ahamagala Daudi, anacimurhondêreza ebyôla binwa byoshi; buzinda Yônatanî ayisha adwîrhe Daudi emunda Saulu ali, Daudi ashubira Omu mukolo gwâge nk'oku byanali.

Kandi Saulu ashubilonza okuyîrha Daudi

⁸ Kandi entamabala yashubizûka, Daudi arhabâlira Abafilistini, abakozagya entambala[†] bahimwa bwenêne, boshi abacandabukakwo bamuyâka.

⁹ Lêro mûka mubî wa Nyamubâho anacirhogera-akwo Saulu erhi anali omu mwâge, itumu lyâge erhi alifumabasire omu nfune; agôla mango Daudi erhi adwîrhe aziha olulanga lwâge.

¹⁰ Saulu acîsimûza mpu akola arhimba Daudi lirya itumu limugalike oku nyasi, ci Daudi acîzibuka lyo, lyagendigwârha omu nyasi.

Daudi acîyâkira. Mikala afungira Daudi

¹¹ Saulu arhuma engabo mpu bagendigorha enyumpa ya Daudi na hano bucânûla bamuyîrhe. Ci kwônene Mikala mukà Daudi amumanyîsa oku kwo bamulâlîre ntyo, anacimubwîra, erhi: «Akabà orhayasiri bunôla budufu, irhondo sêzi erhi wafîre».

¹² Mikala ayanka Daudi amuyandagaza omu kabonezo, Daudi alibirha, akanya ayâka[‡].

[†] **19:8 19, 8** Entambala yashubizûka: Iz 40, 2; Hoz 2, 16. [‡] **19:12 19, 12** Amuyandagaza aha kabonezo: Yoz 2, 15; Ebj 9, 25; 2 Kor 11, 32-33.

13 Enyuma z'aho, Mikala ayanka ecibumburugu, acîhira oku ncingo acibwîkira n'omushangi gw'obôya bw'empene oku irhwe, buzinda acibwîkira n'ogundi mushangi.

14 Erhi Saulu acirhuma engabo yagendigwârha Daudi, mukâge Mikala aderha, erhi: «Ali mulwâla».

15 Lêro Saulu arhuma entumwa yagendilola oku Daudi ayôsire, anabakomêreza, erhi: «Muy-ishe mumubarhwîre lyo mpashimuniga».

16 Balya bantu bali barhumirwe banacijà omu nyumpa§, babona oku cibumburugu ciri oku ncingo, cibwikirwe n'omushangi gw'amôya g'empene ahâli h'irhwe.

17 Saulu adôsa Mikala, erhi: «Carhumaga onteba ntya, kandi wamayâsa omushombanyi wâni». Mikala ashuza Saulu, erhi: «Kali ambwîra erhi: oleke ngende n'akabà arhali ntyo, naku-niga».

Daudi ayâkira emunda Samweli ali e Rama

18 Daudi ayâka obwo, afuma Saulu. Ajà emunda Samweli ali e Rama anacimushambâlira oku Saulu anamujiriraga koshi. Oku bundi bayimuka boshi na Samweli bajà e Nayoti.

19 Ogôla mwanzi bagumanyîsa Saulu, mpu: «Ka wamanya oku Daudi ahika e Nayoti, omu Rama».

20 Saulu arhuma entumwa y'abagendigwârha Daudi, balya bantu bali barhumirwe, bashimâna murhwe muguma gw'abalêbi* badwîrhe balêba,

§ 19:16 19, 16 Banacijà omu nyumpa... 2 Sam 10, 8; 11, 14; Yoz 4,

19. * 19:20 19, 20 Eyi milongo 20-24: Anali omu balêbi: Mib 11, 25-29; 24, 4; 2 Bâm 4, 38; 6, 3.

erhi na Samweli abayimangîre, omûka gwa Nyamubâho gwarhulakwo balya bantu bâbo, barhondêra okulêba.

²¹ Bakanya bagendikumanyîsa Saulu, naye ashubirhuma engabo y'abandi bantu† nabo; erhi bahika, kwo na kulya barhondêra okulêba. Ashubirhuma eyindi ngabo obwa kasharhu nabo kwo na kulya barhondêra balêba.

²² Lêro Saulu akanya ajà yêne e Rama. Erhi ahika aha iriba linene libà aha Seku, adôsa erhi: «Samweli na Daudi ngahi bali?» Bamushuza mpu: «Lolà e Nayoti omu Rama».

²³ Anacilîkûla akanya ajà e Nayoti omu Rama. Naye omûka gwa Lungwè gwamurhulakwo arhondêra ajà eyi n'eyi analêba kuhika alinda ajà aha Nawiti omu Rama.

²⁴ Erhi abà amahogola emyambalo yâge, naye akalêba embere za Samweli, yêshi alambûka bushugunu oku idaho. Abêra aho omulegerege n'o budufu boshi. Co cirhumire bahîjûla mpu: «Kali Saulu naye analigi omu balêbi?»

20

Yônatanî ashubisengerera Daudi emw'îshe Saulu

¹ Daudi ashubiyâka kurhenga e Nayoti omu Rama n'erhi agaluka ashubidôsa Yônatanî, erhi: «Mbwîra nâni bici najizire, bubî buci, câha cici najirîre sho obu ahivulwîre obuzîne bwâni ntya?».

² Yônatanî amushuza, erhi: «Orhashîbiriraga orhafè, Larha arhankajira akantu

† 19:21 19, 21 Ashubirhuma eyindi ngabo: 1 Bâm 1, 9-14.

arhanambwîziri kabè kanene erhi kasungunu; cankarhumaga anfulika okwôla? Mâshi harhali cici».

³ Daudi alahira aderha erhi: «Sho amanyire bwinjà oku ontonya bwenêne, co cirhumire aderha erhi kurhakhwânîni akumanye, bulya Yônatanî ashuba amanya kwa bene okwo kwana-mubabaza bwenêne. Ci kwônene Nyamubâho aganze nâwe wêne oganze! Nkubwîre, haciasigîre hisungunu hyône nfê.»

⁴ Yônatanî abwîra Daudi erhi: «Oku omurhima gwâwe gubwîne kuli kwinjà nakujirirakwo».

⁵ Daudi anacibwîra Yônatanî, erhi: «Lolà oku irhondo omwêzi gwabaluka, ngwâsirwe mbêre aha burhambi bwâge amango gw'okulya; ci on-deke ngendicîfulika omu lubala kuhika oku lusiku lwa kasharhu.

⁶ «Erhi sho ankakudôsa ogwâni, onamubwîre, erhi: Daudi anampunyire oluhusa mpu ajà duba duba e Betelehemu omu cishagala câbo, bulya mwa gano mango bagwêrhe enterekêro ya ngasi mwâka omu mulala goshi».

⁷ «Akaderha erhi: kwoko, mwambali wâwe an-abà n'omurhûla. Ci kwône erhi wankabona aku-nira bwenêne, onamanye oku niono mwambali wâwe nahigirwe okufà».

⁸ «Mâshi ocizagye mwambali wâwe, bulya omanyire oku izîno lya Nyamubâho wahizire erhi olêrha mwambali wâwe hano mwâwe. Akabà hali okubî najizire wêne obè we onyîrha, bulya bicigi byankarhuma ompeka emunda sho ali?»

⁹ Yônatanî amushuza, erhi: «Mâshi omurhima gwa bene ogwo ogukwêbe kuli bwenêne, bulya

erhi nakayumva oku hali obubî larha ahizire okukujirira, kurhigi ntankakumanyisa?»

¹⁰ Daudi anacishuza Yônatani, erhi: «Ndi wanakamanyîsagya obwo oku sho anakushuzize na ebinwa bikali?»

¹¹ Yônatani anacibwîra Daudi, erhi: «Kanya rhujè rhwagera omu mashwa rhwembi». Banaci-huluka bajà omu mashwa bombi.

¹² Yônatani anacibwîra Daudi, erhi: «Okuli, oku izîno lya Nyamubâho, Nyamuzinda wa Israheli, akabà irhondo erhi lisirhondo, nayenja larha oku binwa bikuyêrekîre, n'akabà bigendesire bwinjà kuli we Daudi, n'erhi akabà ntalisiri entumwa eje emunda oli,

¹³ Nyamubâho ananjire kubî anakunyûshulire niono Yônatani akabà ntakumayisizi. larha erhi ankahiga okukujirira amabî, nanakumanyîsa nkubwîre oyâke onacigendere n'omurhûla, na ntyo Nyamubâho ayôrhe ali haguma na nâwe nk'oku ali haguma na larha!

¹⁴ Na erhi akabà ncirimwo omûka, ka wak-abula kunyêreka obwinjà bwa Nyamubâho? Ci kwônene erhi nankafa,

¹⁵ ka wanayibagiraga lwoshi omulala gwâni obwo? Na kandi nka Nyamuzinda amâmalîra abashombanyi ba Daudi hanôla igulu,

¹⁶ k'izîno lya Yônatani linakolaga lyahirigirha omu nyumpa ya Daudi? Akabà arhali ntyo, eci-hango ca Nyamubâho cinakuyîrhe wâni Daudi!»

¹⁷ Yônatani ashubicîgasha obwa kabirhi embere za Daudi oku amuzigira nk'oku azigira iroho lyâge.

¹⁸ Yônatani anacibwîra Daudi, erhi: «Irhondo

ly'omwêzi gukola gwabaluka, babona oku ntebe yâwe kurhali ndi,

¹⁹ “oku lusiku lwa kasharhu, lêro abantu banabona okwôla bwinjà, lêro ahôla wanafulûluka halya wali ocîfulisire mw'ezîra nsiku z'entambala yâwe, kandi wanagendiyimanga hôfi n'ibuye lya Ezeri”.

²⁰ “Ahôla nanalasha myampi ibirhi olunda lwa liryâ ibuye, abè nka kuyumbiza nayumbiriza yo nalonza”.

²¹ “Kandi, oyumve, nayishirhuma omwâna nti akanye agendinongeza emyampi yâni. Nkabwîra oyôla mwâna nti agendintôlera eyôla myampi enali olunda lwâwe, aho wanayisha erhi buli buholo kuli we, aganze Nyamubâho”.

²² “Ci kwônene erhi nakabwîra oyo mwâna nti akanye arhaluke agendintôlera era myampi eri olunda lwâwe, ahôla wanayâka bulya erhi Nyamuzinda oyôla odesire mpu oyâke”.

²³ “Na kuli ebyôla binwa rhushambîre rhwembi, Nyamubâho yêne ye na muhamîrizi ekarhî kîrhu rhwembi”.

²⁴ Daudi ajagicîfulika omu lubala obwo. Erhi omwêzi gubaluka, bajaga oku cîbo mpu balye.

²⁵ Nk'oku banakomereraga, mwâmi atamala oku ntebe yâge ayegemîre olukûta; Yônatani atamala embere, naye Abneri atamala aha burhambi bwa mwâmi Saulu. Entebe ya Daudi yayôrha konene.

²⁶ Saulu arhaderhaga kanwa mw'olwo lusiku, bulya amacîkêbwa mpu: «Nkaba hali okubî kwamuhonîre, erhi nkaba arhali acîre bulya arhali acicîyôbôla».

27 Olusiku lwa kabirhi lw'okwo kubaluka kw'omwêzi, kandi entebe ya Daudi yayôrha konene; lêro Saulu adôsa omugala Yônatani, erhi: «Bici birhumire mwene Yese arhayishiri oku cîbo oli njo oli ene?»

28 Yônatani anacishuza erhi: «Daudi ampunyire bwenêne okudungira e Betelehemu.

29 Ambwîra, erhi: mâshi nkusengîre oleke ngende bulya rhugwêrhe enterekêro y'omulala goshi omu cishagala na mukulu wâni asêzize mpu mpabè; erhi waliha ombabalire kuli okwo kurhayisha, nagendilola bene wîrhu. Kwo kurhumire arhali oku cîbo ca mwâmi okola».

30 Ahôla oburhè bwa Saulu bwanaciyâka bwenêne kuli Yônatani anacimubwîra, erhi: «Oyu mwâna w'ecishungu-kazi na ndyâlya, ka kuhaba mpabire oku kurhenga mîra mwene Yese akola abà mwîra wâwe, ziri nshonyi zâwe n'obushugunu bwa nyoko.

31 Bulya oku mwene Yese anacibà hanôla igulu ntâko mwalama oli we oli obwâmi bwâwe. Na bunôla orhumage abagendimungwârhira bulya ali mwâna wa kuyîrhwa».

32 Yônatani anacishuza îshe Saulu, erhi: «Carhuma afà obwôla, bubî buci ajizire?»

33 Saulu akubûla itumu mpu akola atumirha Yônatani. Amanyira ahôla oku îshe anarhôzire omuhigo gw'okuyîrha Daudi.

34 Yônatani ayimuka kulya cîbo analubire bwenêne, arhalyaga cici mw'olwo lusiku lwa kabirhi lw'okubaluka kw'omwêzi; n'ecarhumaga kwàli kufà Daudi mungo, bulya îshe akola amuhigire.

35 Erhi buca, Yônatani akanya ajà omu cirhwa nk'oku banayumvanyagya boshi na Daudi, ali alusîbwe na hyâna higuma hya hirhabana.

36 Anacibwîra hirya hyâna hyâge, erhi: «Kanya ojikantôlera emyarnpi yâni nakazilasha». Yônatani anacilasha omwampi gwayumbira kurhaluka olya mwâna.

37 Erhi olya mwâna ahika halya omwampi Yônatani alashaga gwàli gwagwa, Yônatani ayâkûza olya mwâna, erhi: «K'omwampi gurhali kuli kulusha aha oli obwo?»

38 Yônatani anaciyâkûza olya mwâna erhi: «Kanya duba orhaciyîmangaga!» Olya mwâna wa Yônatani arhôla gulya mwampi, ashubira emunda nnawâbo ali; nyamwâna arhacikebagwa cici.

39 Yônatani boshi na Daudi bône bali bamanyire kwo kuderha kuci okwôla.

40 Yônatani ayanka erya mirasano yâge ayihà nyamwâna, anacimubwîra, erhi: «Kanya ohêke eka».

41 Erhi olya mwâna abà amagenda, Daudi ayimuka halya ali acîfulisire, ayisha ayûbika amalanga oku idaho afukamiriza kasharhu, kandi bahôberana ngasi muguma alakira oku wâbo kuhika Daudi amusengaruka.

42 Yônatani anacibwîra Daudi, erhi: «Ogendage n'omurhûla. Binabâge kulya rhwagashanaga oku izîno lya Nyamubâho galya mango rhuderha nti: Nyamubâho abè haguma na nâni na nâwe, abè haguma n'iburha lyâni n'iburha lyâwe, emyâka n'emyâka».

21

¹ Daudi ayimuka, arhôla enjira agenda, naye Yônatani ashubira omu Lugo.

Daudi ayâkira e Nobi

² Daudi akanya ajà e Nobi, aha mwa omudâhwa Ahîmeleki; Ahîmeleki ayishimuyankirira erhi anayisha ageramwo omusisi, anacidôsa erhi: «Ka buholo, kurhi oyishire lêro wênene wâni?»

³ Daudi ashuza omudâhwa Abimeleki, erhi: «Mwâmi ontumire anankomereza, erhi: Ntâye wamanyaga ebi nkurhumire n'ebirhumire nakuhà elira irhegeko. Na bambali bâni nababwîzire ahantu haguma rhwashimânana».

⁴ «Ka ntâco ogwêrhe buno? Mpà nâni migati irhanu erhi nîsi akandi kantu onagwêrhe».

⁵ Omudâhwa ashuza Daudi, erhi: «Ntagwêrhi yindi migati ya kulibwa okuleka eyîra migati migishe yône. Casinga erhi abo bâna bakayiryakwo barhabaga bacîhemwîre n'abakazi.»

⁶ Daudi ashuza, erhi: «Nêci omukazi kali kantu karhuhanzîbwe kurhenga mîra, injo na lishinjo, nka najà oku matabâro emirasano y'abâna bâni eri kantu kagishe, ciru akabà mpu amabalamo gône garhali magishe, kurhigi ene ebyo birugu birhankaba bitakatifu kulusha?»

⁷ Oku bundi omudâhwa ayanka emigati migishe amuhêreza, bulya arhali agwêrhe yindi erhali migishe, eyôla migishe yonene bali bamarhenza embere za Nyamubâho, bayigombôla n'eyindi eciri midûrhu*.

* **21:7 21, 7** Ayanka emigati migishe amuhêreza: Lub 25, 30; Mat 12, 3-4.

⁸ Muli olwôla lusiku ahôla hali muntu muguma w'omu barhumisi ba Saulu, ye wali ogwâsirwe okuhêra embere za Nyamubâho, izîno lyâge ye Doegi, muntu w'e Edomu, ye wali lungere w'abangere ba Saulu.

⁹ Daudi adôsa Abimeleki, erhi: «Ka orhagwêrhi itumu kandi erhi ngôrho? Bulya ntarhôzire ciru n'ôli engôrho yâni nîsi erhi eyindi mirasano yâni bulya irhegeko lya mwâmi lyâli lya dubaduba».

¹⁰ Omudâhwa amushuza, erhi: «Hali engôrho ya Goliyati olya Mufilistini mwayîrhiraga omu kabanda ka Terebinti, yône eyôla eri mb-wikire n'ecishûli enyuma ly'ecishûli c'omudâhwa. Okalonza okuyirhola, rhôlayo, bulya ntâ yindi eri muno». Daudi anacishuza erhi: «Ntâ yindi eyilushire, mpayo».

Emunda Daudi ajaga ayâkira

¹¹ Daudi ayimuka ayâkira Saulu kuli bwenêne olwôla lusiku; ajâ emwa Akishi, mwâmi w'e Gati.

¹² Abarhumisi ba Akishi banacimubwîra mpu: «K'arhali Daudi ola, mwâmi w'ecihugo? K'arhali y'olya bajaga bayimbira banasâmira mpu: "Saulu ayîsire abâge cihumbi na Daudi abâge bihumbi ikumi?"»

¹³ Daudi ayumvîrhiza ebyôla binwa, ayôboha bwenêne oyôla Akishi mwâmi w'e Gati.

¹⁴ Caligumiza abalandula obukengêre[†] embere zâbo, ayôrha nka musirhe omu maboko gâbo, arhondêra okushûrhashûrha oku nyumvi nka

[†] **21:14 21, 14** Abalandula obukengêre: ayôrha nka musirhe: Lul 34, 1.

owarhimba engoma na akagâve kakahululira omu bwânwa bwâge.

¹⁵ Akishi abwîra abambali erhi: «Ka murhabwîni oku oyûla muntu ali musirhe‡; bici mucimundwîrhîre ko?§

¹⁶ “Ka kubula mbuzire abasirhe obûla mundwîrhîre oyu mpu ayishihenyera ebi by’isirhe lyâge embere zâni? Muntu wa bene oyu kurhi akaja emwâni?”»

22

Daudi abâ murhambo wa cikembe ciguma ca bantu

¹ Daudi arhenga ahôla kandi, agendicîfulika omu lwa Adulami*. Bene wâbo n’abandi b’omu mulala gw’îshe boshi bamanya okwo, nabo bayandagalira eyôla munda ali.

² Ngasi boshi bali omu mbaka, ngasi boshi bali erhi balire emyenda ya bene na ngasi bandi banali omu bukunizi bunene, abôla boshi bashigira Daudi ahôla: abâ ye okola murhambo wâbo, boshi bahika omu bantu magana anni.

³ Kurhenga aho, Daudi ajâ e Mipe emwa bene Mowabu, anacihûna omwâmi w’eyôla Mowabu erhi: «Nkusengîre nâni mâshi waliha, oleke abâla babusi bâni, larha na nyama bajibêra emwâwe kuhika mmanye bici Nyamuzinda annongezize».

‡ 21:15 21, 15 Erhi ayumva bakola bamumanya, Daudi acîyêrekana nka musirhe lyo barhagimumanya, bamuyîrhe.

§ 21:15 21, 15 Bici mucimundwîrhîreko: Lul 56, 1. * 22:1 22, 1 Adulami: Cishagala ciguma cibâ aha Km 25 kurhenga e Yeruzalemu.

⁴ Anaciyisha abadwîrhe emwa olya mwâmi w'e Mowabu, nabo banacibêra aha mwâge muli agôla mango goshi Daudi anali ahôla hantu hazibuzibu.

⁵ Omulêbi Gadi abwîra Daudi: «Orhabêraga ahâla hantu hazibu-zibu hône, ci oje wacîgezageza omu Yûda wanagaluka. Daudi akanya ajà omu muzirhu gwa Hereti†».

Saulu ayîrha abadâhwa b'e Nobî

⁶ Saulu amanya oku abantu bayishi bwinjà olwa Daudi n'abantu bali boshi haguma naye. Muli agôla mango erhi Saulu abwârîre aha Gibeya idako ly'ebishakashaka oku karhondo n'itumu lyâge omu nfune, abambali boshi bayisha bamuyimanga eburhambi.

⁷ Saulu abwîra abôla bambali bali bamuyimanzire eburhambi, erhi: «Yumvagi wâni bene Benyamini: ka mwene Yese anakolaga ayishimugabira mweshi amashwa, amuhê n'enkorna z'emizâbîbu, ka mumanyire mpu ayishibajira barhambo b'ebihumbi n'abà amagana.

⁸ Carhumaga mweshi mucinyihindulira, ebwa kubà ntà ciru n'omuguma wamanyîsize oku mugala wâni anywânîne boshi na mwene Yese na ntâye muli mwe okwôla kwababazize, ciru ntâye wampwehusire oku mugala wâni adwîrhe ankoza kuli mwambali wâni, nfîre omu mirhego nk'oku munabwîne bunôla.»

⁹ Doegi w'e Edomu, ali ayîmanzire haguma n'abandi barhumisi ba Saulu, anaciderha erhi: «Nabwîne mwene Yese ajà aha Nobî, emwa Ahîmeleki mugala wa Ahitubu.

† 22:5 22, 5 Omuzirhu gwa Hereti: Muzirhu gubà hôfi na Adulami.

10 Agendimudôkeza embuko emwa Nyamubâho, amuhà ebi acîyikiraga na ciru amuhà erya ngôrho y'olya Mufilistini Goliyati».

11 Mwâmi arhuma abagendihamagala Ahimeleki mwene Ahitubu, na omulala gw'îshe goshi bo badâhwa babaga e Nobî. Boshi banajà emunda mwâmi ali.

12 Saulu anacibadôsa, erhi: «Yumva wâni mwene Ahitubu!» Naye erhi: «Karamé waliha!».

13 Saulu aderha, erhi: «Carhumaga ocinyihin-dulira, w'oyo mweshi na mwene Yese galya mango wamuhâga omugati n'engurho kandi wa-galigendimudôkeza embuko emwa Nyamuzinda lyo ankozakwo amatumu n'okunjirira mirhego nk'oku munabwîne adwîrhe ajira bunôla?»

14 Ahimeleki ashuza mwâmi amubwîra, erhi: «Ombwîre nâni ndi omu barhumisi bâwe oli aka omwîkubagirwa Daudi mukwî wa Mwâmi, murhambo wa abasirika balanga mwâmi yêne na kandi muntu ojire irenge bwenêne omu mulala gwâge?

15 Ka, ene Lyo narhangiraga okugendika-mudôkeza embuko emwa Nyamubâho? Nanga okola kurhanjagakwo! Mwâmi amanye akaderha mpu akola ambarhuza okwo nie n'omulala gwâni goshi, bulya omurhumisi wâwe arhayishigi okwôla ciru n'ehitya.»

16 Mwâmi aderha, erhi: «Ahimeleki kukwânîne ofè we na omulala gwa sho».

17 Mwâmi abwîra abalibisi bali aha burhambi bwâge, erhi: «Hindamuki muyîrhe abâla badâhwa ba Nyamubâho, bulya nabo boshi bali njira nguma na Daudi: bali bamanyire oku ajà

ayâka barhananmanyîsagya aha ali»! Ci abôla barhumisi ba mwâmi barhalonzagya okulambûla okuboko mpu bayîrhe abadâhwa ba Nyamubâho.

¹⁸ Lêro mwâmi abwîra Doegi, erhi: «Hindamuka, w'oyu, oyîrhe abà badâhwa». Doegi olya munya-Edomu ahindamuka, ye wayîsirage abadâhwa; muli olwo lusiku ayîrha bantu makumi gali munâni na barhanu, bantu bali bayambîrhe ebishûli by'enondwè.

¹⁹ Mwâmi ahehêrera olwo lugo lwa Nobi, lwabaga lugo lwa badâhwa: abalume, abakazi, abâna bakola bayûshûka, ciru n'orhubonjo, kuguma n'enkafu, endogomi n'ebibuzi byâbo abimalîra oku bwôji bw'engôrho.

²⁰ Mwene Ahimeleki[‡] mugala w'Ahitubu muguma yêne wafumire muli bo izîno lyâge ye Abiyatari, acîjîra emunda Daudi ali.

²¹ Abiyatari anacirhondêra aganîrira Daudi okwôla Saulu anayîrhaga abadâhwa ba Nyamubâho.

²² Daudi abwîra Abiyatari erhi: «Nêci nali mmanyire oku kwo byanabà ntyo erhi mbona olya munya-Edomu; Doegi, ali halya lulya lusiku, nabona oku okunali agendimanyîsa Saulu. Nie ntumire abôla bantu b'omulala gwa sho boshi bafà.

²³ Ombêrage ho nâni, orhayôbohaga cici, bulya ohigîre akalamo kâni ye nahigîre na akâwe kalamo, ci amango onaciri haguma na nâni, erhi onalanzirwe bwinjà.»

[‡] **22:20 22, 20** Mwene Ahimeleki muguma yêne wafumire: 1 Bâm 11, 2; Ayu 1, 15-19; Abiyatari: 1 Bâm 2, 26-27.

23

Daudi ayâkira e Keyila

¹ Babwîra Daudi mpu: «Lolà oku Abafilistini badwîrhe balwîsa abantu b'e Keyila* banadwîrhe bahagula enguli zâbo zoshi».

² Daudi akanya agendidôsa Nyamubâho erhi: «Ka ngendilwîsa abôla Bafilistini?» Nyamubâho anacishuza Daudi, erhi: «Kanya, wahima abôla Bafilistini na ntyo walîkûza Keyila.»

³ Abantu ba Daudi bamubwîra, mpu: «Ka orhabwîni oku omu Yûda rhugwêrhwe n'obwôba, ka burhayishiyûshûkage kulusha hano rhuja e Keyila rhukola rhwajilwîsa Abafilistini?»

⁴ Daudi akanya ashubigendidôsa Nyamubâho, Nyamubâho amushuza ntyâla, erhi: «Yimuka, oyandagalire e Keyila bulya abôla Bafilistini nabahizire omu maboko gâwe ene».

⁵ Daudi akanya n'engabo yâge, ajà e Keyila, alwîsa Abafilistini abahima, abanyaga amasò gâbo, boshi abahima bwenêne. Kwo Daudi ayôkwiremwo ntyo abantu b'c Keyila.

⁶ Ci kwône, amango Abiyatari mugala wa Ahîmeleki ayâkiraga emunda Daudi ali aha Keyila, abungulukira yo erhi anadwîrhe n'ecishûli câge c'obudâhwa.

⁷ Banacimanyîsa Saulu oku Daudi anajîre e Keyila, naye Saulu anacishuza, erhi: «Nyamuzinda anamuguzize, bulya yêne ocîhamikire ene ajà omu lugo lugwêrhe enyumvi n'akakomyo».

* **23:1 23, 1** Keyila: Cishagala ciguma ciri hôfi na Adulami. Okuhagula enguli: kunyaga omu mbîko y'emburho zamasârûlwa.

⁸ Saulu alâlîka olubaga lwoshi mpu luje oku matabâro, mpu bayishibungulukira e Keyila bagorhe Daudi n'abantu bâge.

⁹ Ci kwônene erhi Daudi amanya oku kwo Saulu amuhigire ntyo, abwîra omudâhwa Abiyatari, erhi: «Mpereza ecishûli c'obudâhwa».

¹⁰ Daudi anaciderha, erhi: «Yâgirwa Nyamubâho, Nyamuzinda w'Israheli, mwambali wâwe anayumvîrhe oku Saulu ali n'omuhigo gw'okurhabâlira c Keyila mpu ashereze olugo erhi nie ntuma.

¹¹ Ka abantu b'e Keyila bayishimpana omu maboko gâge obwo? Ka Saulu anayisha ayandagire nk'okwo mwambali wâwe ananayumvagya obwo? Yâgirwa Nyamubâho, Nyamuzinda w'Israheli hanûla mwambali wâwe naye mâshi!» Nyamubâho anashuza, erhi: «Ayandagala».

¹² Daudi ashubidôsa, erhi: «Ka abarhambo b'e Keyila bayishimpana niono n'engabo yâni omu maboko ga Saulu?» Nyamubâho ashuza, erhi: «Nêci bakuhâna».

¹³ Lêro Daudi haguma n'engabo yâge bali hôfi bantu magana galindarhu barhenga muli lulya lugo lwa Keyila, bajà bajà eyi n'eyi. Erhi Saulu amanya oku Daudi anarhenzire omu Keyila, ayâka, aleka okujà oku matabâro.

¹⁴ Daudi agendicîbêrera omu hantu hazibuzibu bwenêne, abêra omwôla ntondo omu irungu lya Zifa. Saulu akazâgija amulonza ngasi lusiku ci kwônene Nyamuzinda arhamuhâga ye.

Yônatanî abalamira Daudi aha Horesha

¹⁵ Daudi amanya oku Saulu ashûbûzize engabo mpu kuhika ayîrhe Daudi. Daudi acîbêrera omwôla irungu lya Zifa aha Horesha.

¹⁶ Yônatani mugala wa Saulu, akanya ajà emunda Daudi ali aha Horesha. Amuhà omurhima muli Nyamuzinda anacimubwîra, erhi:

¹⁷ «Orhayôbohaga cici bulya larha Saulu arhakuhikekwo. W'oyûla wayishibà mwâmi w'Israheli, nâni nyishibà wa kabirhi enyuma zâwe. Larha Saulu amanyire okwôla naye.»

¹⁸ Banacinywâna oku banali babirhi embere za Nyamubâho; Daudi asigala ahôla Horesha naye Yônatani ashubira emwâge.

Saulu ajà ahîvahîva Daudi

¹⁹ Abantu b'e Zifa basôkera emunda Saulu ali aha Gibeya banacimubwîra, mpu: «Daudi, k'arhali emwîrhu acîbêra acîfulisire omu hantu hazibuzibu, aha Horesha, oku karhondo ka Hakila, olunda lw'ifo ly'entondo ebwa bishaka.

²⁰ Obungulukage mâshi yâgirwa mwâmi nk'oku omurhima gwâwe gunadwîrhe gwacîfinja; rhwayishimuhira rhwêne omu maboko ga mwâmi».

²¹ Saulu anaciderha, erhi: «Mugishwe na Nyamubâho okubà mwanfire bwonjo

²² Gendagi, mmuhûnyire, mujè mwalongereza mumanye bwinjà ngahi ahika na ndi wamubwîne ahôla: bulya akâcîkêbwa naye ananjirira omurhego.

²³ Mujè mwalola munaje mwadôkereza bwinjà aha acîfulika hoshi. Enyuma z'ahôla mwanashubira emunda ndi, mummanyise bwinjà, na ntyôla nâni nanagenda rhweshi eyôla munda ali. Akabà

omu cihugo ali, najà nalonza kuhika mubone, nfukule omu Yûda mwoshi.»

²⁴ Banaciyimuka bagenzikanwa boshi na Saulu bamulongolana e Zifa. Ci kwône Daudi n'engabo yâge erhi bacibêrîre omu irungu lya Maoni, omu kabanda olunda lw'emukondwè ebwa bishaka.

²⁵ Saulu haguma n'abantu bâge bakanya bakola bajà balonza Daudi. Erhi amanyîsibwa omwanzi, ayandagala oku ibuye anacibêrera omwôla irungu lya Maoni. Saulu amanya omwanzi, ashimbûlira Daudi omwôla irungu lya Maoni.

²⁶ Saulu ajaga agera lunda luguma lw'eyôla ntondo, naye Daudi boshi n'abantu bâge bajà bagera olundi lunda lw'entondo. Daudi hali amango ajaga akanyîriza lyo afuma Saulu, naye Saulu boshi n'engabo yâge bakazâgilonza oku bankagorhamwo Daudi boshi n'engabo yâge lyo babagwârha boshi.

²⁷ Entumwa yanaciyisha emunda Saulu ali yanacimubwîra, erhi: «Mâshi oyîshe duba bulya Abafilistini bali hagula ecihugo.»

²⁸ Saulu agaluka eyôla ajaga ahîvira Daudi, agaluka ajilwîsa Abafilistini[†]. Co cirhuma ahôla hantu haderhwa mpu aha kabuye ntarhunganwa.

24

Daudi ababalira Saulu

[†] 23:28 23, 28 Eyi milongo 23-28: Saulu agaluka emunda ajaga ahiva Daudi...: 1 Bâm 7, 6-7; 19, 8-9.

¹ Daudi ayinamuka eyôla munda, agendicîbêrera ahanu ha amahukulu haderhwa Engedi.

² Amango Saulu arhengaga eyôla munda ali ajirilwîsa Abafilistini, bamubwîra mpu: «Lolà oku Daudi akola acîbêrêre omu irungu lya Engedi.»

³ Saulu arhola bantu bihumbi bisharhu balya banali balenga na ntwâli ba kulwa muli bene Israheli boshi, akanya ajà alonza Daudi n'abambali balinda bahika oku mabuye gabinjirwe nka mahembe ga nshagarhi.

⁴ Anacihika aha bakazâgiyabulira ebibuzi hôfi n'enjira; Ahola habâga obulumba. Saulu anacijà muli bulya bulumba mpu arhamukizamwo amagulu. Kuziga erhi Daudi boshi n'abambali mwo bacîtamalîre, oku kafendefende kw'obwo bulumba.

⁵ Bambali ba Daudi banacimubwîra mpu: «Lolà lulya lusiku Nyamubâho akubwîraga erhi: Alà oku namakuhà omushombanyi wâwe. Omujirirage kulya onabwîne kuli kwinjà». Daudi ayimuka bufunda-funda, atwa oku cikwi c'ecishûli ca Saulu.

⁶ Oku anayûsijira ntyo omurhima gwa Daudi gwadûrha bwenêne bulya amâtwa oku cikwi c'ecishûli ca nnawâbo Saulu.

⁷ Anacibwîra abambali erhi: «Mâshi Nyamubâho anyegûle nâni kuli obubî bwa bene obûla, ntà mango nankahumakwo Nnawîrhu, omushîgwa wa Nyamubâho.»

⁸ Na ebyôla binwa, Daudi atwa omu muhigo gw'abambali arhacibayêmêreraga okucîhunika

kuli nnawâbo Saulu. Saulu azûka arhenga mulya bulumba alîkûla ahuma enjira yâge agenda.

⁹ Naye Daudi erhi abà amârhenga muli bulya bulumba, arhondêra ahama gala Saulu, erhi: «Ewe, Yâgirwa mwâmi!» Saulu akabagana enyuma zâge, naye Daudi ayunama afukamiriza.

¹⁰ Daudi anacibwîra Saulu, erhi: «Yâgirwa cirhuma okaziyêmêreza bala bantu bakazikushumika kuli nie mpu Daudi alonza okukuyîrha?

¹¹ “Wêne n’amasû gâwe, wamacîbonera kurhi Nyamubâho amakuhira omu maboko gâni muli obûla bulumba. Nalahîre nti ntakakuyîrha, nti ntankahumakwo Nnawîrhu, bulya ali mushîgwa wa Nyamubâho”.

¹² “Obuhamîrizi bw’oko, lolà oku nfumbasire ecirho c’ecikwi c’ecirondo câwe. N’ebwa kubà natwîre oku cikwi c’ecirondo câwe ntanakuyîsire, wanamanyira ahôla oku ntagwêrhi murhima gwa bubî buci, ntà haguma nkubihîre. N’okwôla kurharhumiri wêhe orhajà wampivahiva mpu kuhika onyîrhe”.

¹³ “Nyamuzinda yêne abè ye muhamîrizi ekarhî kîrhu rhwembi, yêne anabâge mwihôzi ci kwônene ntakakuhumakwo”.

¹⁴ “Abà mîra banatwe mugani mpu: Ababî bo banahonya amabî! Ci kwônene ntà mango okuboko kwâni kwankakuhumakwo”».

¹⁵ «Ndi omwâmi w’Israheli anali arhabâlîre ntyâla? Ndi oshimbûlire ntya? Kabwa ka mu-firiri? Cihêrhe?»

¹⁶ «Nyamubâho yêne arhutwîre olubanja, alola yêne, yêne ye wanansambira, yêne ye wananyêza emunda oli!»

¹⁷ Daudi erhi ayûsibwîra Saulu ebyôla binwa,

Saulu amudôsa, erhi: «Ka linali izù lyâwe eryo mwâna wâni Daudi?» Saulu ecifufu camugwârha, ayâma alaka.

¹⁸ Anacibwîra Daudi erhi: «Wamabà mushin-ganyanya kundusha: bulya wêhe wamangalulira aminjà n'obwo niehe mabî nakujirîre.

¹⁹ “Nêci oyêrekîne oku minjà onjirira bulya Nyamubâho anali ampanyire omu maboko gâwe, ci kwônene wêhe orhacinyîsire”.

²⁰ “Erhi lebè ankagwanyanya omushombanyi wâge, k'ankacimuleka mpu ahume enjira yâge agende? Nyamubâho akugalulire aminjà kuli agâla minjà wamanjirira ene”.

²¹ “Namabonaga buno oku nêci we wanabà mwâmi w'Israheli n'obwâmi bwâwe bwagandâza omu Israheli”».

²² «Cinyigashirage, oku izîno lya Nyamubâho, oku orhakahungumula omulala gwâni mango nâbè nafîre n'oku orhakaherêrekeza izîno lyâni omu mulala gwa larha».

²³ Daudi acîgasha embere za Saulu, Saulu arhôla enjira yâge ashubira emwâge. Naye Daudi boshi n'engabo yâge bacîsôkera bashubira omu mahukulu gâbo.

25

Okufà kwa Samweli

¹ Oku bundi Samweli anacifà, olubaga lwoshi lwashûbûzanya, bamushîba bwenêne, bamubisha omu ishwa lyâge aha Rama. Enyuma ly'aho, Daudi alîkûla ayandagalira omu irungu lya Parani.

Daudi ayinjira Abigayila mukà Nabala

² Aha Maoni habâga muntu muguma wakazâgîrhimbûlira e Karmeli. Oyo muntu abâga mugale bwenêne, ali agwêrhe bibuzi bihumbi bisharhu na mpene cihumbi muli agôla mango erhi e Karmeli, alijirikembûlaa amôya g'ebibuzi byâge.

³ Oyo muntu izîno lyâge ye wali Nabala n'engoli yâge ye wali Abigayila. Nyamukazi abâga mwîrhonzi bwenêne na w'iranga linjà. Ci ibâ abâga muntu wa kazizi n'omu bijiro byâge muntu mudârhi. Oku bûko bwâge abâga wa kuli bene Kalebu.

⁴ Daudi ayumviza omwôla irungu oku Nabala adwîrhe akemba amôya g'ebibuzi byâge.

⁵ Daudi arhuma bâna bâge ba misole ikumi, anacibwîra balya bâna b'emisole, erhi: «Mukanye musôkere e Karmeli, mujè aha mwa Nabala; mumumpere omusingo.»

⁶ Munayishimubwîra, erhi: «Oku kalamo kâwe, murhûla kuli we, murhûla oku mulala gwâwe na murhûla oku ngasi byoshi onajira.

⁷ Nayumvîrhe bambwîra mwa zinôla nsiku oku oli n'abakembi. Ci omanyâge oku abangere bâwe bakazâgiyabulira emunda rhuli, rhurhan-abajiraga gurhi, n'amango goshi bakazâgiyabulira e Karmeli, ntà cintu câbo cahezire.

⁸ Odôsagye abôla bambali bâwe bônene banakushambâlîre bwinjà. Abâla bâna bâni kuziga obalole kwinjà, bulya rhwamayisha omu lusiku lukulu. Nsengîre, ohè abâla barhumisi bâwe kuguma na mugala wâwe Daudi ngasi ehi okuboko kwâwe kwankanabona».

⁹ Balya bâna ba Daudi banacijà emwa Nabala, banacimushambâlira birya binwa barhumagwa na Daudi, batamala barhamûka.

¹⁰ Nabala ashuza balya bambali ba Daudi ababwîra, erhi: «Daudi ali mucu, n'oyo mwene Yese ali muntu mucu? Bali mwandu mwa ganôla mango abajà bali bashugunuka ba nnâhamwâbo.

¹¹ “Kali nkolaga nayanka oku mugati gwâni, oku mishi gâni n'oku nyama nabâgiraga abâla bali kembûla amôya g'ebibuzi byâni, mbihâge abantu ntishi bali ba ngahi?”»

¹² Balya bambali ba Daudi bahindamuka bacîshubirira emwâbo na erhi babà bamahika emwâbo barhondêreza nnawâbo kulya byabîre kwoshi.

¹³ Oku bundi Daudi anacibwîra engabo yâge, erhi: «Ngasi muguma muli mwe ayambale engôrho yâge!» Boshi banaciyambala ngasi muguma engôrho yâge na Daudi naye ayambala eyâge ngôrho; balume hôfi magana anni basôka boshi na Daudi, bandi ba magana abirhi basigala oku birugu.

¹⁴ Ci mw'agôla mango, muguma omu barhumisi ba Nabala akanya ajibwîra Abigayila mukà Nabala, erhi: «Ka orhabwîni oku Daudi ashuba arhumire entumwa kurhenga omu irungu kujà enôla munda mpu bayishilamusa nnawîrhu ci yêhe amabacinagiza.

¹⁵ N'obwo abà bantu babaga bantu binjà kuli rhwe, barhajiriraga kurhi n'omu bîntu bîrhu, ntâco n'eciguma cahezire amango rhwanakazâgigenda rhweshi nabo, ago mango rhwanali omu mpinga.

16 Bo bakazâgîrhulanga mûshi na budufu, rhukola rhuyâbwîre ebibuzi bîrhu.

17 Ci kwônene bunôla omanyâge onalole kurhi wajira, bulya balalîre okuheza nnawîrhu n'omulala gwâge; yêhe ali mwene Beliyali!»

18 Oku bundi obwo, Abigayila akanya ashana migati magana abirhi, ahirakwo rhubindi rhu-birhi rhwa idivayi, bibuzi birhanu biyende, mishoko irhanu ya ngano nkalange, ajira nsisi igana za mizâbîbu na zindi magana abirhi za mitini.

19 Endogomi zabihêka, anacibwîra abâna bâge b'emisole, erhi: «Shokolagi oku nâni nayisha». Ci kwônene arhabwîraga ibà Nabala cici.

20 Erhi akola ayandagala, aligi oku ndogomi yâge, erhi ahika omu cigonzi c'entondo, tundu kuli Daudi n'engabo yâge babungulukiraga emunda ali.

21 Daudi ayishaga acîdesa, erhi: «Kwo kumbônêsa nshonyi kurhi oku wâni: niono nakazâgilanga ngasi bîntu oyu mulume ali agwêrhe omu irungu byoshi, na ntâco ciru n'eciguma cahezire omu bîntu byâge byoshi yêhe amangalulira amabî oku minjà!

22 Mâshi Nyamuzinda ayîrhe anaherêrekeze abashombanyi ba Daudi boshi. Omu ngasi ebi Nabala ajira byoshi namunyaga, ntamusigalize akantu, hano sêzi erhi arhacigwêrhi akantu muli ebi bîntu byâge biganga oku nyasi.»

23 Oku Abigayila anarhinda kwo Daudi ntyâla, Abigayila ashonôka dubaduba oku ndogomi yâge, afukama ayunamiriza embere za Daudi akamalanga kahika oku idaho.

24 Oku bundi nyamukazi acîrhimba aha magulu gâge amubwîra, erhi: «Mâshi yâgirwa nie nabîhire, obubî bunali bwâni! Amarhwîri gâwe gayumve ebinwa bya mwambalikazi wâwe, walîha oyumve oku mwambalikazi wâwe akubwîra.

25 “Muhanyi orhashîbiriraga okola kulogorha kwa mwene Beliyali, yerigi Nabala bulya izîno linamanyîse obwôrhere bw’omuntu, ntyôla banakâderha mpu musirhe, erhi kwo binali, isirhe limubamwo. Ci kwônene nie onôla mwambalikazi wâwe ntabwîne abôla bambali bâwe wali orhumire”.

26 “Ci yâgirwa muhanyi, oku irenge lya Nyamubâho, oku irenge ly’iroho lyâwe, Nyamubâho anakuhanzize okubulaga omukò, na ntyôla mpu ebi olagîrîrekwo ocihebyo wênene n’okubûko kwâwe. Na bunôla abanzi bâwe na ngasi boshi bakulongeza amabî yâgirwa, bakabà aka Nabala mâshi!”

27 “Lolaga olûla luhembo lusungunu mwambalikazi wâwe adwîrhîre nnawîrhu muhanyi lwana-hashihâbwa abâla bâna balusize nnawîrhu”.

28 “Obabalire, nkusengîre yâgirwa obubî bwa mwambalikazi wâwe, bulya okuli, Nyamubâho atugikiza buzibu enyumpa ya Nnawîrhu. Bulya nnawîrhu ali oku matabâro ga Nyamubâho na ntà bubî babona buli muli we omu nsiku zâwe”.

29 “Erhi hankajira owacîshomya mpu akurhêra, anakuyîrhe, iroho lya nnawîrhu lyanabonerwa omu irhù lya balya balama hôfi na Nyamubâho, Nyamuzinda wâwe, n’iroho ly’abashombanyi bâwe, analiyôha kuli n’engondôzo”.

30 “Amango Nyamubâho anayûkirîze galya minjà alaganyagya nnawîrhu na hanôla abà

amakusimika mwâmi omu Israheli”,

³¹ “gurhabaga mulenge na kafulo kanene mpu wabulazire omukò buzira cirhumire cinene ci mpu lyo obona e byakurhabâla. Ntyo amango Nyamubâho anakushobôze agôla minjà goshi oyîbuke mwambali-kazi wâwe naye”».

³² Daudi anacishuza Abigayila, erhi: «Aganze Nyamubâho, Nyamuzinda w’Israheli owakurhumaga emunda ndi.

³³ “Obu bukengêre bwâwe bukonkwa na nâwe wêne kwokwo bulya wamancîka okubulaga omukò ene omu kulonza okucîhà akantu n’okuboko kwâni!”

³⁴ “Ci naye ayâgirwe Nyamubâho, Nyamuzinda w’Israheli, owancîkaga okukujirira amabî okuli nka orhacîsêzagya okuyisha duba eno munda ndi. Nabala aha mwâge burhankacire erhi hacibà akantu kaganga oku nyasi.”»

³⁵ Daudi anaciyemera okuyankirira lulya luhembo nyamukazi ali amurhuzire anacimubwîra, erhi: «Sôkeraga emwâwe n’omurhûla, nyêmîre okwôla osengîre, namashagaluka n’obusù bwâwe».

³⁶ Abigayila ayinamuka ashubira emwa Nabala, ashimâna adwîrhe ajirisa olusiku lukulu yêshi erhi anarhwangusire analalusire okurhankaderhwa. Arhamubwîraga akantu, ciru n’ehitya kuhika bwaca.

³⁷ Ci erhi buca, Nabala amârhenga mw’erya ndalwê yâge, mukâge abà lyo amuganîrira ebyôla byabîre. Nabala yêshi asikirira omurhima gwabà muzibu nk’ibuye.

³⁸ N'erhi kugera hôfi nka nsiku ikumi, Nyamubâho arhingamira Nabala, afà.

³⁹ Erhi babwîra Daudi ogw'olwo lufù lwa Nabala, aderha, erhi: «Ayâgirwe Nyamubâho owamatwa olubanja lwa kulya najaciragwa na Nabala na kandi amabulilanga omurhumisi wâge alekijira okubî. Ci obubî Nabala ajiraga, Nyamubâho amamuhirimizabwo oku irhwe lyâge.» Enyuma ly'okwôla, Daudi alîka entumwa yagendibwîra Abigayila oku alonza okumuyinjira.

⁴⁰ Bambali ba Daudi banacilikûla bajà emunda Abigayila ali, aha Karmeli, banacimubwîra mpu: «Daudi arhumire emunda oli n'okukubwîra oku alonza okukuyinjira.»

⁴¹ Nyamukazi anacyimuka, afukama afukamiriza, ak'amalanga kahika oku idaho, anacishuza erhi: «Lolà oku mwambalikazi wâwe akola abà mujà-kazi w'okukashuka amagulu g'abarhumisi ba Nnawîrhu».

⁴² Abigayila acîkurumanya duba duba, ashonera oku ndogomi yâge, bananyere barhanu omu banyere bâge bamuyimiza n'amagulu; akulikira balya bali barhumirwe na Daudi, agendibà ntyo mukà Daudi.

⁴³ Daudi ayanka kandi Ahinowami w'e Yizreeli, oku banali bombi bashuba bakâge.

⁴⁴ Ci kwônene agôla mango, Saulu ali erhi amayanza Mikala, owali mukà Daudi, amuhà Palti w'e Galimi, mwene Layishi.

26

Daudi ashubibabalira Saulu

¹ Abantu b'e Zifa bajà emunda Saulu ali aha Gibeya banacimubwîra mpu: «Ka orhamanyiri erhi Daudi acîfulisire omu karhondo ka Hakila olunda lw'amashaka?»

² Saulu ayimuka ayandagalira ebwa irungu lya Zifa, ali adwîrhe engabo ya bantu bihumbi bisharhu balya bali balwî bakulu omu bene Israheli, mpu bajage bashakula Daudi omwôla irungu lya Zifa.

³ Saulu ahanda oku karhondo ka Hakila, ebushoshôkero bw'izûba olunda lw'amashaka hôfi n'enjira. Daudi muli agôla mango erhi acîbêfire omu irungu. Daudi amanya oku Saulu ayisha amuhivahiva omu irungu.

⁴ Daudi arhuma abaj'ishamba banajimubwîra oku Saulu nêci anahisire ahôla hantu.

⁵ Daudi anaciyimuka ahika halya Saulu ali ahizire ecirâlo. Daudi abona ahantu Saulu ali agwîshîre boshi n'omurhambo w'engabo yâge ye Abneri mugala wa Neri. Saulu ali agwîshîre ekâgarhî n'engabo yamuzunguluka.

⁶ Daudi anacibwîra Ahimeleki, muhiti, boshi na Abishayi mugala wa Seruya, mulumuna wa Yowabu, ababwîra, erhi: «Ndi walonza okunkulikira rhuyandagalire mula cirâlo ca Saulu?» Abishayi ashuza erhi niono nabunguluka rhwembi.

⁷ Daudi boshi na Abishayi banacibungulukira muli cirya cirâlo budufu bukulu, lolà oku oyo Saulu abâli ekâgarhî, erhi alangusire n'îrò, itumu lyâge ligwîke aha mushego gwâge. Naye Abneri haguma n'olubaga bali bagwîshîre eburhambi bwâge.

⁸ Obwo Abishayi anacibwîra Daudi, erhi:

«Lolà oku Nnâmahanga oyûla wamahira omushombanyi wâwe omu maboko gâwe; bunôla nkuhûnyire, oleke mmushinge itumu liguma lyonene liryâ lyamubamba oku idaho ntacishubîrize».

⁹ Ci Daudi ashuza Abishayi erhi: «Nanga omanyè wankamuyîrha, bulya ndi wankahu-makwo omushîgwa wa Nyamubâho anabule ku-jira ecâha?»

¹⁰ Daudi aderha, erhi: «Alame Nyamubâho! Nyamubâho yêne wanamuyîrhe; kwanabe amango olusiku lwâge lwamahika, ahôla anafâ, nîsi erhi aderhe mpu ayandagalira oku matabâro lêro anabè yo afîra.

¹¹ «Ci Nyamubâho annange oku kuhuma oku mwâmi wâge w'ishungwè. Orhôlege bunôla eryo itumu liri oku mushego gwâge, kuguma n'eyo ntendere y'amîshi rhunacîgendere"».

¹² Daudi anacirhôle oku mushego gwa Saulu liryâ itumu n'erya ntendere, banacihuma enjira yâbo bagenda. Ntâye wabwîne, ntâye wazûsire, bulya boshi bali îrò, bulya boshi Nyamubâho amabarhogeza kwò îrò lizirho.

¹³ Daudi ayikira erindi ishiriza, agendiyimanga kuli oku irhwêrhwè ly'entondo, ecirêre cinene câlî ekarhî kâbo.

¹⁴ Daudi anacibirikira olubaga boshi na Abneri aderha, erhi: «K'orhanshuze obwôla wâni Abneri mwene Neri.» Abneri ashuza, erhi: «We ndi oyôla wabera mwâmi irhwe ntyôla wâni?»

¹⁵ Daudi anacibwîra Abneri, erhi: «Ka orhali mulume bulya? Ndi olingânîne na nâwe omu Israheli? Carhumirage orhalanga mwâmi,

nnâhamwinyu? Bulya hali muguma w'omu lubaga wali oyishire okuyîrha mwâmi, nnawinyu.

¹⁶ Mâshi arhali kwinjà okwôla wajizire. Oku izîno lya Nyamubâho wali okwânîne olufû we muntu orhamanyirilanga nnawinyu, omushîgwa wa Nyamubâho. Lolaga bunôla ngahi liri liryâ itumu lya mwâmi n'erya ntendêrè yâge y'amîshi yali omu mushego gwâge?»

¹⁷ Saulu amanyîrira izû lya Daudi, anacimubwîra, erhi: «K'arhakanabà izû lyâwe eryo, mwâna wâni Daudi?» Daudi anacishuza, erhi: «Nêci izû lyâni eryo waliha mwâmi Nnawîrhu».

¹⁸ Anaderha, erhi: «Yâgirwa bici nnawîrhu ashimbîre omurhumisi wâge? Bici najizire na bubî buci bundikwo?

¹⁹ Yâgirwa, mwâmi nnawîrhu, okalonza oyumvage bunôla ebinwa bya mwambali wâwe: Akabà Nyamubâho okunsunisirekwo, nêci ayankirire e enterekêro y'obuhumule bwinjà. Ci akabà bantu bakunsunikirekwo, mâshi bakahehêrerwa na Nyamubâho obûla bajà bampivulula mpu bamperêrekeze omu kashambala ka Nyamubâho ebwa kuderha mpu ogende ojilolera banyamuzinda b'ahandi.

²⁰ Ci bunôla, mâshi omukò gwâni guruhula-jikiraga oku idaho kulî n'obusû bwa Nyamubâho mâshi! Bulya mwâmi w'Israheli aj'ahîvulula enguku nka kulya bankahîva enkwâle omu ntondo».

²¹ Saulu ashuza, erhi: «Najizire ecâha, ci ogalukage mwâna wâni Daudi bulya ntacikujire kurhi, bulya wayêrekîne oku wakenzire obuzîne bwâni.»

²² Daudi ashuza, erhi: «Alaga itumu lyâwe wal-
iha mwâmi; muguma omu barhumisi ayikirage
ayishilirôla.

²³ “Nyamubâho yêne agalulira ngasi muguma
okukwânîne n’obushinganyanya bwâge bulya
Nyamubâho ali akuhizire ene omu maboko gâni ci
ntalonzize okuhira okuboko kwâni oku mushîgwa
wa Nyamubâho”.

²⁴ “Olole, nka okûla obuzîne bwâwe buli bwa
lukengwa omu masû gâni, kwo n’obwâmi buzîne
bwâbâ bwa lukengwa omu masû ga: Nya-
mubâho, ye wanandîkûza oku ngasi mabî goshi”.

²⁵ Saulu ashuza Daudi, erhi: «Ogishwe
mwâna wâni Daudi! Wakayôrha wajira ntyôla
onarhabâluke okunali*». Daudi ahuma enjira,
naye Saulu ahindamuka ashubira emwâge.

27

Daudi ayâkira e Gati

¹ Daudi acîjà emurhima erhi: «Lusiku luguma
hali amango nankacigwa omu maboko ga Saulu
obu, obone amanyîrha. Ntâ kundi mbwîne kwinjà
kulusha okumuyakira duba-duba omu cihugo
c’Abafilistini, lyo Saulu aleka okujà anfukula omu
cihugo c’Israheli coshi; na ntyo okwo mbwîne
nankamufumamwo.»

² Daudi ahuma ntyôla enjira yâge bône balya
bambali bâge magana galindarhu banali boshi

* **26:25 26, 25** Ebinwa bya Saulu biri binjà, ci Daudi agwêrhe
obwengehusi, arhalangaâliraga Saulu. Okushigwa amavurha
kwâge kwamujizire mwâmi na muntu wa Nnâmahanga, kwo
kuderha mujabugo wa Nnâmahanga.

naye, bayâkira emwa Akishi, mugala wa Maoki, mwâmi w'e Gati.

³ Daudi ashigira Akishi aha Gati, ye n'abambali, ngasi muguma n'omulala gwâge, naye Daudi erhi ali na balya bakâge bombi: Ahinowami w'e Yizreeli na Abigayila w'e Karmeli wali mukà Nabala.

⁴ Erhi Saulu amanya oku Daudi anayâkîre e Gati, ntyo arhaciderhaga mpu ashubijà amuhîvulula.

Daudi emwa Abafilistini

⁵ Daudi anacibwîra Akishi erhi: «Akabà nnani ntonyire omu masù gâwe, onshobôze nnani omu lugo luguma ishwa nayûbakamwo, lyo nnani mbêra haguma nâwe eno mwâwe.»

⁶ Olwo lusiku Akishi amutulira Siklagi. Co cirhuma Siklagi ayôrha abà w'abâmi b'omu Yûda kuhika ciru na bunôla.

⁷ Ensiku Daudi ashinzire emwa Abafilistini zàli za mwâka muguma na myêzi inni.

⁸ Daudi boshi n'engabo yâge bagendihagula emwa bene Geshuri na emwa Girizi n'emwa Abamaleki, omu cihugo càli cilambûsire kurhenga aha Talami lubibi na Shuru, kandi kujà e Mîsiri.

⁹ Daudi alibuza ecôla cihugo, ngasi aha ajaginyaga ananigûze akabà mulume, akabà mukazi, anyâge ebibuzi, enkafu, endogomi, engamiya, n'okuhagula ciru n'emishangi, kandi abishubûkane emwa Akishi.

¹⁰ Erhi Akishi adôsagya Daudi, erhi: «Ngahi wali nyaga ebîra ene wâni?», naye Daudi anamushuza, erhi: «Omwôla mahirinji g'Abayahudi,

erhi omwôla mahirinji ga bene Yerameli n'omu ga bene Keniti.»

¹¹ Daudi arhazigaga baleka mulume mulebe nîsi erhi mukazi mulebe mpu babaheke bagumagumà e Gati bulya akazâgiyôboha bayishimubera enda, obone rhwamâbona enshonyi omu kuderha amabî babajirire. Anakâjira ntyôla muli agôla mango goshi anali emwa Abafilistini.

¹² Akishi akazâgilangâlira bwenêne Daudi, bulya akagiderha erhi: «Oyu muntu acishombanyize emwa bene wâbo, bene Israheli! Co cirhuma ayôrha mwambali wâni ensiku zoshi».

28

Saulu azimulirwa Samweli

¹ Mw'agôla mango, Abafilistini bashûbûzanya, oku emirhwe yâbo yanali mpu bagendilwîsa Israheli. Akishi anacibwîra Daudi, erhi: «Omanyè oku rhwagenzikanwa rhwembi emunda najà oku matabâro, w'oyo haguma n'e ngabo yâwe.»

² Daudi anacishuza, erhi: «Nêci waliha ene wabona ebi mwambali wâwe abamwo.» Akishi anacibwîra Daudi erhi: «Niono nkola nakujira murhambo w'okukandalira n'okulanga obuzîne bwâni ngasi mango»!

Saulu n'omukazi mugeremwa

³ Obwôla Samweli anacifà, bene Israheli bamushîba banamubisha aha Rama omu lugo lwâbo. Ci muli agôla mango erhi Saulu

arhegesire mpu bayîrhe ngasi boshi balaguza n'okurherekêra abazimu omu cihugo*.

⁴ Erhi Abafilistini babà bamasûbûzanya bagenditwa olugerêro aha Shunemu, naye Saulu ashûbûza bene Israheli boshi, bacumbika nabo aha Gilibowa.

⁵ Saulu oku anabona ntya olugerêro lw'Abafilistini, ayôboha, entemu yamuja oku murhima.

⁶ Saulu akanya ajidôsa Nyamubâho, ci ntà kuguma Nyamubâho amushuzize oli omu bilôrho oli omu lujimbi, oli omu bugeremwa.

⁷ Lêro Saulu anacibwîra abambali, erhi: «Gendi munnongeze omukazi w'omugeremwa njè emwâge mmudôse.» Abambali banacimushuza mpu: «Aha Endori hoki habà mukazi muguma, oharhûla abazimu.»

⁸ Saulu agoshôla ayijà, ci bwifulikwè, erhi ahogwire emyambalo yâge aliyambîrhe, ayamhala yindiyindi, bambali bâge babirhi banacimulusa bahika budufu aha mw'olya mukazi. Saulu anacimubwîra, erhi: «Mâshi onyôlere ensambwe, nkuyôlere emihigo onanzûkize oyu nankakakubwîra».

⁹ Oyo mukazi anamushuza erhi: «Alà oku wêne nâwe oyishi ebi Saulu ajizire omu cihugo, omanyire kurhi anigûzagya omu cihugo ngasi boshi bahêra abazimu na ngasi boshi balaguza. Cirhumirage oyishintega mpu lyo onyîsa.»

¹⁰ Saulu amulahirira oku izîno lya Nyamubâho,

* **28:3 28, 3** Irhegeko lyâli lihanzize omu Israheli oku harhabonekaga owadôsa emyômoka erhi abazimu, owagashâniza abafîre, Lush 18, 9-11.

aderha, erhi: «Alame Nyamubâho ozîne, niehe ananyîrhe, okwôla kukakulerhera omutuko».

¹¹ Nyamukazi anacimudôsa, erhi: «Indi olya nakuhamagalira?» Anacishuza erhi: «Ompamagalire Samweli.»

¹² Lêro nyamukazi anacibona Samweli, kwarhuma nyamukazi afuduka anayâma bwenêne abwîra Saulu, erhi: «Carhumaga onteba ntyâla? Kali we Saulu!»

¹³ Mwâmi anacimushuza, erhi: «Orhayôbohaga, ci kwônene cici wabwîne?» Olya mukazi abwîra Saulu erhi: «Namâbona omuntu afunûnuka omu idaho.»

¹⁴ Saulu amudôsa, erhi: «Enshusho yâge kurhi eyôsire?» Nyamukazi erhi: «Mushosi wayisha arherema anacîhundikîre ecishûli.» Saulu amanya oku Samweli oyo, anacifukama ayunama ayunamiriza.

¹⁵ Samweli anacibwîra Saulu erhi: «Cirhumire odwîrhe wansholoshonza obûla warhuma nashubiyinamuka?» Saulu ashuza, erhi: «Waliha ndi n'endyaganè nyinji omu murhima: Abafilistini bantezire, na Nyamuzinda anacîyegwire kuli nie; ntaho adwîrhe anshugiza, oli oku balêbi, oli oku bilôrho. Nakuhamagîre nti ombwîre kurhi najira.»

¹⁶ Samweli amushuza, erhi: «Cankarhuma wandôsa n'obwo Nyamuzinda acîyegwîre kuli we, abà omu winyu mw'ajà.

¹⁷ «Nyamubâho anajizire nk'oku anakubwîraga n'akanwa kâni. Nyamubâho akunyazire obwâmi abuhà owinyu Daudi».

¹⁸ «Na ecirhumire bulya orhakagiyumva izù

lya Nyamubâho, walekaga okuherêrekeza bene Amaleki nk'oku Nyamubâho anali abakunirire. Co cirhumire Nyamubâho akujirira kwoshi ene”.

¹⁹ “Ciru Nyamubâho akuhâna mpira we na bene Israheli boshi emwa Abafilistini. Irhondo mweshi na bagala bâwe mwanshanga eno, na Nyamubâho ahâna engombe ya bene Israheli emwa Abafilistini”».

²⁰ Aho honênè, Saulu acîrhimba oku idaho n'obulî bwâge boshi, bulya ebinwa bya Samweli byamamujugumya bwenêne; ciru na kulusha aho, yêshi arha emisî, bulya arhalicihira akalyo ekanwa muli ogwôla mulegerere gwoshi na muli obwôla budufu bwoshi.

²¹ Nyamukazi ashubira halya Saulu ali, ci erhi acîbona ayôbohire bwenêne, amubwîra erhi: «Mwambalikazi wâwe anajizire nka oku wamurhumaga, nahizire omûka gwâni omu maboko gâwe omu kujira nk'oku wambwîraga.

²² Ci nâwe oyumvagye bunôla izû lya Mwambalikazi wâwe: Ka nankahasha okukuhêreza ecihimbi c'omugati ocilye ly'obona emisî hano oghenda?»

²³ Ci Saulu ahakana anaderha erhi: «Ntalya». Abambali bombi n'olya mukazi banacimusêza mpu alyè, naye anaciyumva akanwa kâbo. Ayimuka oku idaho, atamala oku ntebe.

²⁴ Nyamukazi ali gwêrhe omudege gwâge mwinjinjà, agubâga dubaduba, anaciyanka enshâno, ayishengeshera, anacijiramwo emigati erhalimwo lwango.

²⁵ Ayisha adwîrhe birya biryo byoshi abihêreza Saulu boshi n'abambali, nabo banacilya. Ba-

naciyimuka, balâla bagenda obwôla budufu boshi.

29

Abafilistini balahira mpu Daudi arhabashimba oku matabâro

¹ Abafilistini bashubûgiza engabo zâbo zoshi aha Afeki, naye Israheli erhi ahanzirage aha iriba Iya Yizreeli.

² Oku abarhambo b'Abafilistini balongolîne, baguma amagana, abandi ebihumbi, Daudi naye abayisha oku nyuma bône Akishi, abarhambo b'Abafilistini, banaciderha mpu: «Abâla Buyahudi kwo kuderha kurhi?»

³ Naye Akishi anacishuza balya barhambo b'Abafilistini erhi: «K'arhali olya Daudi washigaga mîra Saulu, Mwâmi w'Israheli oyo, na buno akola anshiga, hamagera ensiku ciru n'emyâka? Ntasagimubonakwo kantu ka kuyôbohya kurhenga amango atwîkaga nnawâbo, kuhika oku lusiku lw'ene.»

⁴ Balya barhambo b'Abafilistini bacîgakabula kuliye, banacimubwîra mpu: «Ogalulage oyo muntu ashubire omu ishwa lyâge wamutuliraga, omanyeye wankaderha mpu ayîshe na nîrhu oku matabâro, bulya hali amango ankarhugolonjoka, obone akola mushombanyi warhulwîsa. Ka bantu bali ahâla?»

⁵ Karhali olya Daudi oyûla bayishaga bayimbira banasama mpu: Saulu ayîsire bâge cihumbi, na Daudi ayîrha amakumi gâge bihumbi?»

⁶ Kuli okwôla Akishi ahamagala Daudi anacimubwîra, erhi: «Nyamubâho aganze! Nêci

kwo kunali oli muntu mushinganyanya, nsîmire okubona rhwagenda rhwembi oku matabâro, bulya ntà hibî nakubwinekwo kurhenga amango wayishiginshiga kuhika ene. Ci abarhambo b'Abafilistini barhakusimiri.

⁷ Kuziga kuli kwinjà ocishubirire emwâwe n'omurhûla, halikibà ebyarhuma washombwa n'abarhambo b'Abafilistini.»

⁸ Daudi anacidôsa Akishi erhi: «Ci kwônene yâgirwa, hibî hici obwîne najizire galya mango nayishigikushiga kuhika oku lw'ene, kwankarhuma ntagendilwîsa abashombanyi ba Mwâmi Nnawîrhu?»

⁹ Akishi ashuza, anabwîra Daudi, erhi: «Oyishi oku omu masû gâni oli mwinjà nka malahika wa Nyamuzinda. Ci kwônene abarhambo b'Abafilistini balahire mpu orhankasôkera oku matabâro haguma nîrhu.

¹⁰ Co carhuma irhondo mucêracêra, we n'abâla bambali ba nnâhamwinyu bayishaga haguma nâwe ogende. Mugende lubungubungu, irhondo bunacânûla ntya, munagende.»

¹¹ Daudi boshi n'abambali bazûka lwifusêfusê, mpu lyo hano bunacânûla ntya, bahasha oku-galuka omu cihugo c'Abafalistini; nabo balya Bafilistini basôkera aha Yizreeli.

30

Daudi acîhola kuli bene Amaleki

¹ Daudi bône engabo yâge, erhi bahika aha Siklagi oku lusiku lwa kasharhu, bashimâna bene Amaleki bahyajire amahirinji g'e Siklagi; bali erhi bahagwîre Siklagi yêshi, erhi banamudûlisire muliro.

² Bali erhi bahesire mpira abakazi na ngasi bandi balimwo boshi, abarho n'abakulu buzira okuyîrha omuntu ciru n'omuguma, habalongôlana bacîgendera.

³ Daudi bône ahambali, oku banarhinda omu lugo, bashanga luli ludûlike muliro, na bakâbo boshi n'abâna bâbo erhi babagendîne bujà.

⁴ Daudi haguma n'engabo yâge bagwîra omulenge, balaka bene Israheli kuhika bahwêra n'emisî y'okulaka.

⁵ Balya bakà Daudi bombi, nabo erhi bahesirwe bujà, bo bali Ahinowami wa Yizreeli na Abigayila w'e Karmeli, olya wali mukà Nabala.

⁶ Daudi amagala gamulya bwenêne, bulya olubaga lwàli lwamahiga mpu lukola lwamuyîrha, bulya lwoshi lwàli erhi lwafîre omurhima omu kubona abâna bâbo b'abarhabana n'abanyere bahesirwe. Ci Daudi ashubiyumva omurhima gw'oburhwâli muli Nyamubâho, Nyamuzinda wâge.

⁷ Daudi anacibwîra omudâhwa Abiyatari mwene Ahimeleki, erhi: «Ndêrheraga ecishûli c'abadâhwa.» Abiyatari ayisha adwîrhîre Daudi cirya cishûli.

⁸ Daudi anacidôsa Nyamubâho, erhi: «Waliha, ka nkulikire guno muzinzi gw'abantu? Ka nanabagwârha obu?» Anacimushuza erhi: «Obashimbe bulya okunali wabahikakwo n'okunali wabalîkûza.»

⁹ Daudi akanya boshi na balya bantu bâge magana nka galindarhu. Erhi bahika oku mugezi gwa Besori, abâli bamârhama boshi bayimanga.

¹⁰ Daudi akulikira balya bantu n'engabo yâge

ya bantu magana anni, bulya magana abirhi gamasigala enyuma erhi kurhama kurhuma, barhaciyikiraga ogwôla mugezi gwa Besori.

¹¹ Banacishimâna muntu muguma w'e Mîsiri omu ndimiro, bayisha bamudwîrhîre Daudi, bamuhà omugati n'amîshi anywa.

¹² Banacimuhà oluhande lw'omugati gw'emitini n'amangaka mûmu. Erhi abà amalya, ashaluka, obukengêre bwâge bwagaluka bulya amâyûsa miregerege isharhu na madufu asharhu arhalya arhananywa.

¹³ Daudi amudôsa erhi: «Oli mwambali wa ndi? Na ngahi emwinyu?» Naye ashuza erhi: «Ndi muntu w'e Mîsiri, mujà w'omunya-Amaleki muguma, lolà oku zikola nsiku isharhu zino kurhenga nahamwîrhu andesire mpu okwenge namalwâla.

¹⁴ Rhwayishire rhwahagula omu mahirinji g'emwa bene Kereti, kandi rhwajà omu ga Yûda, rhwayikirira emahirinji ga bene Kalebu, rhwayôca Siklagi.»

¹⁵ Daudi amudôsa erhi: «Ka orhankampisa eyo munda ogwôla muzinzi gujire obwo?» Olya muntu ashuza erhi: «Orhangindahirira oku izîno lya Nyamuzinda, erhi orhayishinyîrhè, nîsi erhi orhayishimpanè emwa Nnâhamwîrhu, na ahôla nanakulongolana emunda ogwôla muzinzi guli.»

¹⁶ Anacimulongolana, na lolà oku abantu bali bashandabîne boshi omu lugo badwîrhe balya banaywa, kwo kujira olusiku lukulu na birya byoshi bahagula ga omu cihugo c'Abafilistini n'eca Yûda.

¹⁷ Daudi abalwîsa anabahima kurhenga bijingo oku cirembabaja kuhika oku bijingo bya

olundi lusiku. Abahima loshi, ntâye wafumire mulibo okuleka bâna ba misole magana anni gône, bashonera oku ngamiya zâbo bacîyâkira.

¹⁸ Daudi arhesa ntyo birya bene Amaleki bali bamanyaga, kuguma na balya bakâge bombi.

¹⁹ Barhabalekeraga ciru n'akantu kaguma muli birya bananyagaga byoshi, oli omu bikulu oli omu birho, oli akarhabana oli akanyere, barhabalekeraga ciru n'eciguma muli birya bananyagaga byoshi: Daudi abigalula byoshi.

²⁰ Daudi ayanka ebintu bishwêkwa byoshi ebinene n'ebinyinyî, banacimuhêka embere z'obwo busô, banaciderha mpu: «Go munyago gwa Daudi ogôla».

²¹ Daudi erhi akola ashubûka ayirukira halya bantu magana abirhi banyakurhama bali basigîre oku mugezi gwa Besori. Bayishiyankirira Daudi na lulya lubaga lwayishaga boshi naye. Erhi Daudi abahikaho abalamusa.

²² Abantu bali bagwêrhe omurhima mubî guli nka gwa bene Beliyali, muli balya banali bagenzire boshi naye bajà omu kanwa baderha mpu: «Bulya barhali haguma nîrhu, rhurhabahè akantu muli ebîra bîntu rhwamarhêsa; okuleka ngasi muguma na mukâge n'abâna bâge. Babarhôle bagende».

²³ Ci Daudi abashuza erhi: «Arhali kwo rhwaka-jira ntyôla bene wîrhu oku bîntu Nyamubâho arhuhâga. Bulya yêne wajâga warhulanga, yêne warhuhâga gulya muzinzi gwâli rhuyishire.

²⁴ Ndi wankabayumva omu bîntu bya bene ebyôla? Nanga, mwanya muguma kuli boshi oku

bali erugamba, kuguma nka abâli oku mizigo: boshi bahâbwè kuguma.»

²⁵ Kurhenga agôla mango na kuhika bunôla likola irhegeko omu Israheli yêshi.

²⁶ Erhi bashubira e Siklagi, Daudi ajà arhumira abîra bâge b'abashamuka b'omu Yûda kuli birya by'omunyago, akababwîra erhi: «Lolagi oluhembo kuli mwe, luli kwa birya byanyagagwa abashombanyi ba Nyamubâho.»

²⁷ Arhumira abantu b'e Beteli, ab'e Rama y'omu Nêgebu.

²⁸ Arhumira abîra bâge b'e Yatiri, abà e Aruweri, abà e Sifemoti n'abà e Eshitemowa.

²⁹ Arhumira ab'e Karmeli, ab'e Yerameheli, ab'omu ngo za Keniti na Horma.

³⁰ Arhumira ab'e Bor-Ashani, ab'e Heteri,

³¹ arhumira ab'omu Hebroni n'abà ngasi aha Daudi anagezire hoshi ye n'engabo yâge.

31

Okufà kwa Saulu n'abagala

¹ Erhi Abafilistini babà bamakoza entambala kuli bene Israheli, bene Israheli bahimwa, bakul'omulindi bakolaga bayâka Abafilistini, batumirhwa banayîrhirwa banji oku ntongo ya Gili-bowa.

² Abafilistini baharhiriza bwenêne Saulu n'abagala bâge, Abafilistini bayîrha Yônatanî, bayîrha Abinadabu na Malkishuwa, boshi bene Saulu.

³ Eyo ntambala yâbà ya kubabaza bwenêne Saulu, erhi abalwî b'emyampi bamuyûlubula, bamubandira aha ndashi.

4 Oku bundi Saulu anacibwîra omwambali wakazâgibarihula emirasano yâge erhi: «Yômola engôrho yâwe oyinfunde lyo abà barhakembûlwa barhagiba bo bayishiyîngwika n'okumpemukirakwo.» Ci olya mwambali arhayêmêraga erhi bwôba burhuma. Lêro Saulu yêne arhega engôrho yâge ayikumbamwo.

5 Erhi olya mwambali abona oku Saulu amâfà, naye arhega eyâge ngôrho ayikumbamwo bafà boshi kuguma ntyôla.

6 Ntyôla kwo bagukumusire boshi lusiku luguma, Saulu na bagala basharhu, omubarhuzi w'emirasano yâge n'engabo yâge yoshi.

7 Bene Israheli bali olundi lunda lw'akabanda n'abâli olunda lwa Yordani erhi babona oku bene Israheli bayâsire, erhi banamanya oku Saulu anafîre haguma n'abâna bâge, barhenga omu bishagala byâbo bacîyâkira, erhi Abafilistini bayisha babibêramwo.

8 Erhi buca, Abafilistini bayisha bakola balitungôla emifù, bashimâna Saulu na bagala basharhu batulamire oku ntongo ya Gilibowa.

9 Bamutwa irhwe, barhôla n'emirasano yâge, buzinda bw'aho bârhumu entumwa mpu bagendi-manyîsa ogwôla mwanzi mwinjà omu cihugo c'Abafilistini coshi, omu nyumpa za banyamuzinda bâbo n'omu lugo lwoshi.

10 Emirasano yâge bayibîka omu ka-Astarte n'emirhumba bayimânika oku côgo ca Betisheani.

11 Abantu b'e Yabeshi erhi bayumva ebi Abafilistini bahenyire Saulu,

12 ngasi balume banakola balwa entambala boshi bakomekera, balâla bagenda kuhika

bagendimanula omubiri gwa Saulu n'ey'abagala kulya cogo ca Beti-Sheani, banashubiyisha bahindamusire bahika aha Yabeshi, ho babadulikiraga muliro.

¹³ Bayanka amavuha gabo bagabisha idako ly'omurhi ahola Yabeshi, banajà omu mishîbo y'okucîshalisa nsiku nda.

BIBLIYA NTAGATIFU OMU MASHI
The Holy Bible in the Shi language of the Democratic
Republic of the Congo: Bibliya Ntagatifu omu mashi
(Bible with Deuterocanon)
La Sainte Bible en langue shi de la République
démocratique du Congo

copyright © 2024 BUKAVU Mashi and other Kivu Languages Bible

Language: Mashi (Shi)

Contributor: BUKAVU Mashi and other Kivu Languages Bible

Bibliya aha nfune ajage n'emurhima n'omu bijiro

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Jul 2025 from source files dated 2 Jul 2025

32d7d8c6-4f1f-556c-bf3d-9ed771bbfd1e